

Onlar Peyğəmbər nəvələri, İmam Əli, xanım Fatiməyi-Zəhra, İmam Zeynalabdin budağının meyvələri, yer üzünün nuru, işığıdırlar.

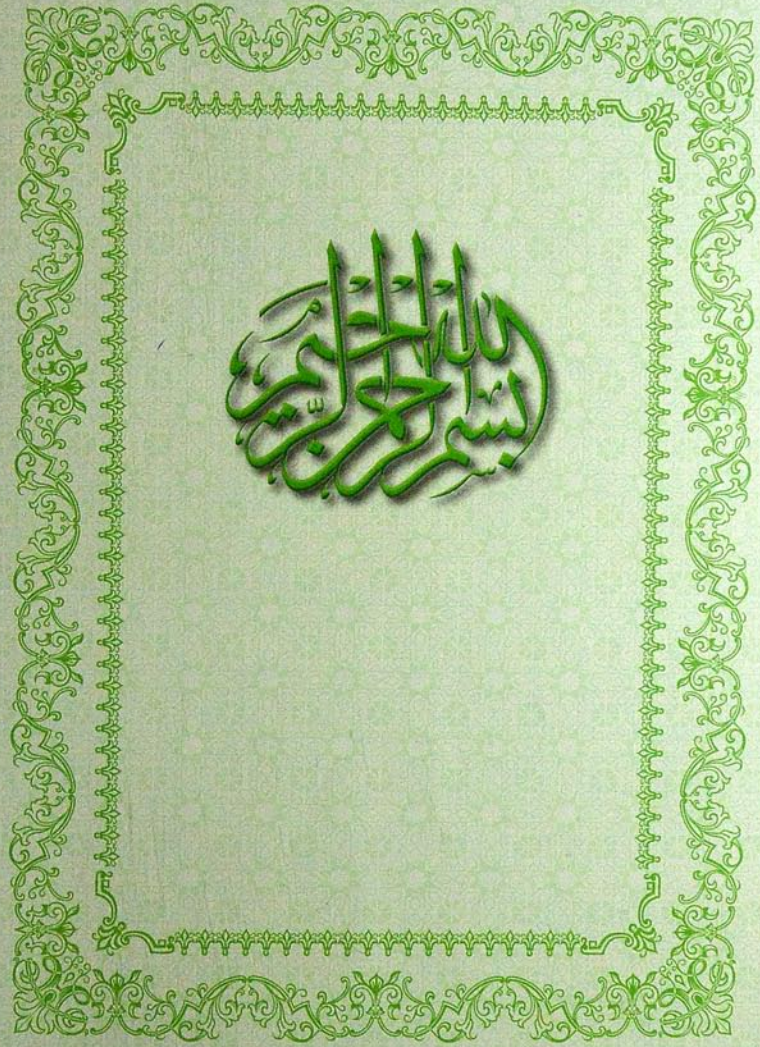

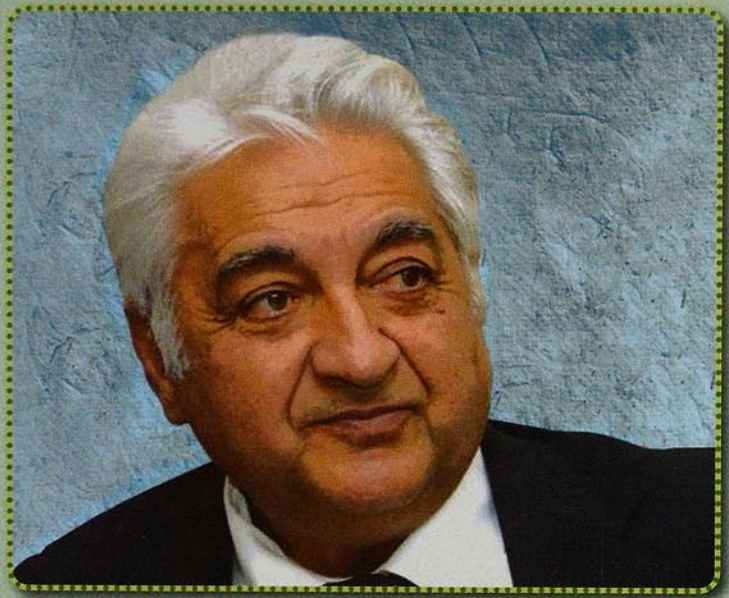
"İLAHİ NUR" poemasında Allahın yer üzünü Nuri Muhəmməd eşqinə yaratması, və Muhəmməd (s.ə.s)-in və onun əhli-beyti, bu əhli-beytdən olan İmam övladlarının dördüncüsü olan İmam Zeynalabdin, onun nəsil şəcərəsindən olan Mir Məhəmməd (Paşa bəy), Mir Əlişraf, onun oğlanları Mir Cəlal, Mir Xəlil, Mir Vəli, Mir Cəlil, Mir Ağa, Mir Əbülfəz və onlardan olan nəslin İslami həyatının dəyərlərindən və fəzilətindən bəhs olunur.

DƏYANƏT SƏLİMXANLI

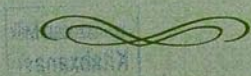
İLAHİ NUR

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

*Bu kitab Müqəddəs nəslin min illik tarixinə,
bu gününə və bu nəslin layiqli davamçılarna,
böyük şəxsiyyət görkəmli alim, elimizin ağsaqqalı,
AkademiK Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev və nəslin
şərəfli ömür yoluna həsr olunur.*

İLƏHİ NUR İLƏHİ NUR

DƏYANƏT SƏLİMXANLI

Azərbaycan Milli
Kitabxanası

BAKI
2016

İLƏHİ NUR

216 səh. 500 tiraj

Dəyanət Səlimxanlı

Şair-jurnalist, Məmməd Araz mükafatı laureatı

MƏSLƏHƏTÇİLƏR:

Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə,
tarix elmləri doktoru

Vasim Məmmədəliyev,
akademik

RƏYÇİLƏR:

Ayatullah Şəriət Mədari
Yəqub Hüseyini (Höccətül İslam)
Əbülqasim Musavi
Məhəmmədəli Novruzi
Cəfər Sübhani

ELMİ REDAKTOR:

Ələddin Xəlili, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

NƏSƏBŞÜNAS:

Mir Rəsul Tağıyev

DİNİ REDAKTOR:

Mirsəftər Tağıyev, ilahiyatçı

REDAKTORLAR:

Lalə Hüseynova
Camal Abdinov
Vüqar Əliyev

DİZAYNER:

Rəmzi Quliyev

KORREKTOR:

Məryəm Qədimova

© D.Səlimxanlı

Kitab «Şərq-Qərb» mətbəəsində ofset üsulu ilə çap edilib.

"İLƏHİ NUR" poemasında Allahın Yer üzünü Nuri Məhəmməd eşqinə yaratması və Məhəmməd (s.ə.s)-ın və onun əhli-beyti, bu əhli-beytdən olan İmam övladlarının dördüncüsü olan İmam Zeynalabdin, onun nəsil şəcərəsindən olan Mir Məhəmməd (Paşa bəy), Mir Əlişraf, onun oğlanları Mir Cəlal, Mir Xəlil, Mir Vəli, Mir Cəlil, Mir Ağə, Mir Əbülfəz və onlardan olan nəslin İslami həyatının dəyərlərindən və fəzilətindən bəhs olunur.

Onlar Peyğəmbər nəvələri, İmam Əli, xanım Fatimeyi – Zəhra, İmam Zeynalabdin budağının meyvələri, Yer üzünün Nuru, işığıdır.

- Böyük Mir Cəlal harda sönmüş işıq gördükdə onu yandırır. İndi də övladları, nəvələri yandırır.
- Dünyada tanınan və Azərbaycana şöhrət gətirən bu işıqlı insanlar, sönmüş qəlblərin çırağıdır. Onlar bizləri möminləri axirət dünyasına, behişt səadətinə qovuşduran İmamın Nurudurlar.
- Uca Allah, bu Nurları bizlərin başı üzərindən əskik etməsin! Amin!

MÜƏLLİFDƏN

Peyğəmbər (s.ə.s) buyurmuşdur:

Mən bu məqamı onlar üçün Allah-taaladan istəmişəm.

Onlardan qabağa keçməyin, yoxsa halak olarsınız.

Onlara bir şey öyrətməyin, çünki onlar sizdən elmlı və biliklidir.

*Bu kəlamlar, peyğəmbərimizin əhli-beytinə,
bu əhli-beytdən olan imam övladlarına aiddir.*

*Uca Allahın Nuri-Muhamməd eşqinə yaratdığı, Yer üzünün
nurlu və simalı insanları, Peyğəmbər əhli-beytindən, onun
soy ağacından İmam Əli, Fatimeyi-Zəhra, İmam Hüseyin və
dördüncü İmamımız İmam Zeynaləbdinin budağından olan*

Mir Məhəmməd (Paşa bəy), Mir Əliəsrəf, onun oğlanları

Mir Cəlal, Mir Cəlil, Mir Xəlil, Mir Vəli, Mir Ağa,

Mir Əbülfəz, Aqilin, Cəmaləddinin

**XATİRƏSİNƏ VƏ BU YOLU ŞƏRƏFLƏ DAVAM
ETDİRƏN NƏVƏ VƏ NƏTİCƏLƏRİN İŞİQLİ
YOLUNA HƏSR OLUNUR.**

Elmi beşikdən məzara qədər öyrənin

Muhəmməd (s.ə.s)

- İslam dini əsrlər boyu mənəviyyatımızın əsasını təşkil etmiş, müsəlmanların dünyada layiqli yer tutmasını təmin etmişdir.

- "Qurani-Kərim" in bütün kəlamları bu gün Azərbaycanda Allahın yolu ilə getməyimiz üçün məşəldir.

HEYDƏR ƏLİYEV

ŞƏCƏRƏNİN

*səhih olduğunu yüksək dərəcəli nəşəşünas
İslam alimləri təsdiq etmişlər.*

Mir Məhəmməd (Paşa bəy), Mir Əlişraf və onun övladları Mir Cəlal, Mir Xəlil, Mir Cəlil, Mir Vəli, Mir Ağa, Əbülfəzin və onların övladlarının dördüncü imamımız İmam Zeynalabdinin budağından olmasını 30-a qədər nəşəşünas alim öz möhürü və qolu ilə təsdiq etmişdir. Biz onlardan beş böyük alimin adını qeyd edirik.

1. Ayətullah Şəriət Mədari
2. Yəqub Hüseyni (Höccətül İslam)
3. Əbülqasim Musavi
4. Məhəmmədəli Novruzi
5. Cəfər Sübhani

MİR ƏLİƏŞRƏFİN oğlu MİR CƏLALA vəsiyyətindən bir neçə nurlu kəlam

*U*ç *dua*
daha
tez
qəbul olunur:
məzlumun, qonağın
və övladın
barədə atanın
duası.

– Oğlum, təhsil almaq, elm öyrənmək və bu elmi Allah bəndələrinə öyrətmək Cənnət qapısını açmaq deməkdir.

– Quran elmini bilirsən. Həmin elm həmişə sənin əlindən tutacaq, sənə, getdiyin yola, çatdığın mənzilə işıq salacaq. Bu işığı daim qoru.

– O taykı Azərbaycanımıza gedirsən, onlar da Şurəvilərin təsiri altındadır. İki şeyi sirr saxla:

– Əvvəlcisi, Quranı əzbər bilməyini heç kimə söyləmə.

– Axırcısı, İmam nəslindən olduğumuzu dostuna da danışma. İncidənlər səni, oğlum!

– Elə elm öyrən ki, onun qapısı olasan. Necə ki, babalarımız İmam Əli olub. Çalış imkan olsa, yəni işlərini qaydaya salan kimi məktəb binası tikdir. Yetim-yesirlərə təhsil almaqda kömək elə, qarınlarını doyuzdur. Bu işdə sənə maddi köməklik edəcəyəm.

– Yəqin ki, özünə nə vaxtsa ailə həyatı quracaqsan. Mənim sənə verdiyim vəsiyyətləri, öz övladlarına söylə. Ola bilər dediklərimin hamısını həyata keçirə bilmədin. Onda qoy övladların, nəvələrin bu işləri görsün.

– Biz burda öz dilimizdə məktəb görmədik. Yaxşı ki, Quranı öyrənib, kəndin uşaqlarına öyrədə bildik.

– Oğlum, harda, hansı vəzifədə olduğundan asılı olmayaraq, elə yaşa ki, günlərin yetim sevincindən dua libasına bürünsün. Nə qədər yetim, kimsəsiz sevindirsən, o qədər uca Allah səni, övladlarını, nəvələrini sevincindirəcək. Heç bir vaxt ruzi süfrənizdən əskik olmayacaq.

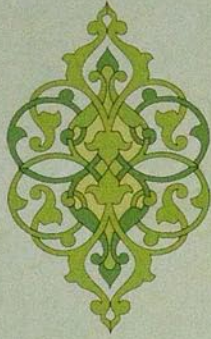
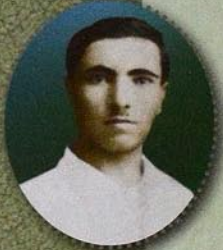
– Əzizim Mir Cəlal, dediklərimi unutma. Özüm və qardaşların gəlib sənə baş çəkəcəyik.

Bəli, böyük və nadir şəxsiyyət, imam övladı Mir Cəlal, atasının vəsiyyətini istər dərs dediyi elm ocaqlarında, istərsə də işlədiyi mətbu orqanlarda həyata keçirə bildi. Bu vəsiyyətləri övladları və nəvələrinə də qiymətli bir əmanət kimi tapşırırdı. Övladları – akademik Arif Paşayev, böyük alim, diplomat Hafiz Paşayev, mərhum Aqil Paşayev, qızları Elmira və Ədibə xanımlar atalarının həyata keçirdiyi xeyirxah və işıqlı əməlləri böyük şərəflə yerinə yetirib və yetirirlər. Nəvəsi Nərgiz xanım da onlarla birlikdə addımlayır.

Nəvəsi Mehriban xanım isə bütün bu vəsiyyətləri daha geniş şəkildə, böyük sevgi ilə həyata keçirməkdədir. Nəticəsi Leyla xanım da Moskvada öz fəaliyyətini genişləndirməklə yanaşı, xeyirxah işləri ilə bütün dünyanı şərəfləndirməkdədir.

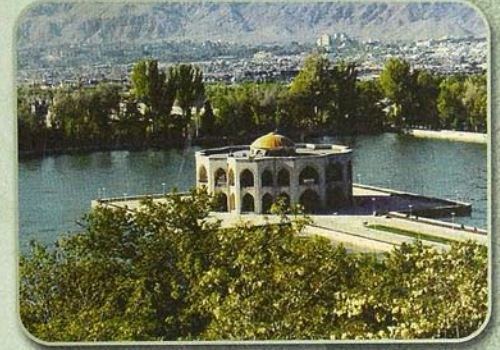

*A*tanın
övladına
öyrətdiyi
ən yaxşı şey əsəbdir

Nurlu və müqəddəs İmam övladı olan Mir Cəlal haqqında öyrəndiklərimizdən işıqlı kəlamlar.

- Yetim güləndə sevinib, kədərlənəndə özünə yer tapmayıb.
- Yetimlə payını yarı bölüb.
- Yetim qapısını açmaqla Behişt bağçasını gəzib.
- Yetimin başına sığal çəkməklə cənnətdə öz evinin işığını yandırır.
 - Yetimi uca tutduqca Allah qatında ən uca məqamı qazanıb.
 - Yetimə əynindəki geyimini verməklə Allah qatında cənnət libasına bürünüb.
 - Bir yetimə ev verib, Uca Allah cənnətdə ona bir köşk bağışlayar.

Yuxularımın TƏBRİZİ

Ulu babalarımın dünyaya göz açdığı bu yerləri görmək arzusu hələ kiçik yaşlarımdan od salıb içimi yandırır. Bu həsrət göz yaşına dönüb daim isladır məni. Dünyaya göz açdığım Çanaxbulaq kəndi ulu babamız olan Səlimxan kişinin gəldiyi ilk məskən olub. Bu kəndlə o tay arasında olan sərhəd dirəklərinə bir düşmən kimi baxırdım. Araz həsrəti buğda qovrulmuş kimi iç sacımda qovrulmuş kimi rahat buraxmırdı.

1985-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin jurnalistika fakültəsinin II kursunda oxu-

yurdum. Bir gün ata-anama baş çəkmək üçün evimizə, kəndimizə gəldim. Yolum sərhəd kənarından düşdü. Cəlilabad rayonu istiqamətindəki yolla gedərkən, o taylı vətənimiz lap ovcumun içində görünürdü. Sürücüdən yol kənarında maşını saxlamağı xahiş etdim. Göz-

lərim dop-dolu olan kirpiklərimin ağırlığına tab gətirə bilmirdi. Maşından enib çox ehtiyatla bir az sərhədə yaxın gəlib gözlərim çatan qədər bütün yeri seyr etdim. Amma hələ ürəyim dolu idi.

Evə gəlib çıxdıq.

Bu bərədə evdə də valideynlərimlə xeyli söhbət etdim. Yol gəlmişdim, yorğun idim, yatdım. Bu gecə mənim üçün başqa gecələrdən oldu.

Bu gecə bir yuxu gördüm

Bu gecə bir yuxu gördüm...

Gördüm Araz boyu yığılıb sərhədlər.

Gördüm Arazdan keçirəm

Hər yerdə, sevincdən ağlayır dərdlilər.

Əyilib Arazın suyundan içirəm...

Görürəm Arazın rəngi durulub.

Xəstəlikdən qalxan insan kimi

Qan gəlib üzünə, qayıdıb özünə.

Bu gecə bir yuxu gördüm...

Gördüm at belindəyəm, Xudafərin körpüsündə.

Gördüm bacı-qardaşlarım çıxıb yoluma.

Alıram körpələri qucağıma,

Öpürəm körpə dodaqlarından.

Göynərtili həsrət duyuram nəfəslərində

Sığımlar qoynuma, sığımlar qoluma.

Üz-gözümü yalayırırlar, ağlayıram hönkür-hönkür.

Bu gecə bir yuxu gördüm ...

Gördüm tamarzı Təbrizimdəyəm.

Bir ana çörək verir mənə...

Savalan dağının sinəsindəyəm.

Bir Təbriz gözəli çiçək verir mənə,

Alıram çiçəkləri, bağıma basıram.

Biri dəsmal uzadır, nə yaxşı ki, almamışam,

Dəsmal ayrılıqmış sən demə.

O çiçək verən qızın əyilib əlindən öpmək istəyirəm.

Qeyb olur, birdən səksənirəm.

Ayıldım, yaşımı gözümdə gördüm.

Ayıldım, özümü-özümdə gördüm.

Sevincim azaldı, çoxaldı dərdim.

Gördüyüm yuxunu beləcə yozdum.

At – muraddır,

Su-aydınlıq,

Çiçək-şənlik,

Ağlamaq-gülmək,

Çörək də qismət.

Yuxum çin olacaq!

Arazdan keçəcəyəm!

Təbrizə gedəcəyəm!

Təbrizi görəcəyəm!

Yuxum bir az gecdə olsa, çin oldu

1985-ci ildən xeyli ötdü. Ən nəhayət Allahın köməkliyi ilə vaxt dəyişdi. Yollar açıldı üzü Təbrizə. Kəndimizdən elə bir adam yox idi ki, ya gizli yolla, ya da qanuni yolla o taya getməmiş olsun. Qərribə olan isə bu yazının müəllifini gözləyən həsrət idi, özü də uzun illərin

həsrəti. Bəlkə də bu həsrət, həsrətini çəkdiyi Savalan dağından da böyük olardı. Bir gün bibioğlu Mir Rəsulla qəti qərara gəlib o həsrət buzunu əritməli olduq. Burada səfərimizə, onun proqramına müqəddəs yerləri birinci daxil etdik Böyük Azərbaycan şairi Şəhriyarın qəbrini, qəbrləri birlikdə olan şair və mütəfəkkirləri, bibi oğlu Mir Rəsulun ata nəslinin mənsub olduğu, imam nəvəsi Seyid Həməzinin də ziyarətəgahına ziyarətə gətməyi qərara aldım.

Eyni zamanda Mir Rəsul ağa öz şəcərələrinin 7-ci İmamdan, Museyi Kazımdan olması ilə bağlı ilk tədqiqata da öz proqramında yer ayırmışdı.

2009-cu ilin isti bir iyun günündə səfərimiz başladı. Biləsuvar keçid məntəqəsindən keçməli olduq.

Bizim Biləsuvar keçid məntəqəsində yoxlamadan sonra o biri Biləsuvarımıza tərəf keçdik. Həyəcədən bəzən ayaqlarım da sözümə baxmır, bir-birinə dolaşırdı. Vətənimizin o biri tərəfindəyik. Sənədlərimiz hamısı qaydasındadır. Bibi oğlu adətində tanış sürücülərə yaxınlaşır. Ona görə tanış

Dünya
ürəkə
şirin,
gözə isə yaşıldır.
Lakin Allah sizi,
sizdən əvvəl
dünyadan
kəçənlərdən sonra
yaradıb. Deməli,
öz əməllərinizə
yaxşıca nəzarət
edin. Dünyanın
bütün
xəbərlərindən
uzaqlaşın.

Qəlbində

zərrə

qədər

təkəbbür

olan Cənnətə girməz

Hadis

104464

deyirəm ki, o bir neçə dəfə Cənubi Azərbaycanımıza gedib-gəlmişdi. Birinci dəfə gedən mən idim. Sövdələşmə baş tutandan sonra yola düşdük. Yol boyu ac adam kimi gözlərim hər yeri gəzirdi. Bir-birinin dalınca gah bibi oğlundan, gah da sürücüdən suallarına cavab istəyirdim. Ən qərribəsi də maşının radiosundan Yaqub Zurufçunun "Aman ayrılıq" mahnısını oxuması oldu. İndi bu mahnı tək cə mənim üçün qeyri-adi səslənirdi. Yalnız mənim üçün. Savalan istiqamətindən gedirik. Sürücüdən xahiş etdim ki, maşını bir anlıq da olsa saxlasın. Sağ olsun, saxladı. Maşından düşüb bir xeyli Savalanın ətkələrinə doğru addımladım. Elə bil nəfəs aldıqca, içimdəki həsrət yağısı qarşalanırdı. Ürəyim çırpınırdı. Yolçu yolda gərək. Təbrizə az qalır. Özümü erköyün uşaq kimi hiss edirəm. İndicə ilk qarşımıza çıxan qohumlardan kimsə olacaq deyər, düşünürəm.

Təkəbbür
insanı alçaldır
və kiçildir.

Yaxın və ya uzaq olmasından asılı olmayaraq qardaşlarına himayədarlıq edən adam əsl sədaqət timsalıdır.

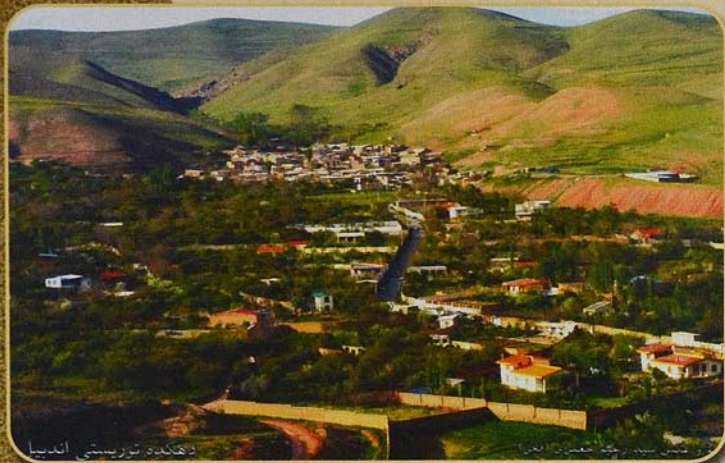

Təbrizə daxil olurduq. İlahi, şəhər nə qədər gözəldir. Mir Rəsul maşını "Məşhəd" otelinə sürməyi sürücüdən xahiş etdi. O da bizi həmin qonaq evinə apardı. Taksidən düşəndə sanki bizi bütün Təbriz qarşıladı. Necə də qonaqpərvər insanlardır. Əslində biz də qonaq deyildik, öz doğma şəhərimizdə idik. "Məşhəd" otelində yer aldığımız. Bir az dincələndən sonra bir maşın saxlatdırıb böyük Azərbaycan şairi Şəhriyar başda olmaqla şair və mütəfəkkirlərin uyuduğu ziyarətgaha getdik. Onları ziyarətdən sonra imam nəvəsi Seyid Həməzinin də qəbrini ziyarət etdik. Dualar oxuduq, sonra otelə qayıtdıq. Mir Rəsul dostu Səyidağaya zəng edib gəldiyini bildirdi. Heç yarım saat keçməmiş Səyidağa gəldi. Bir az söhbətdən sonra Mir Rəsul ağa öz dostuna bizi maşını ilə Sofiyana aparmağı xahiş etdi. Biz Sofiyana getdik. Orada söhbət zamanı məlum oldu ki, Sofiyanın yuxarı tərəfində dağların ətəklərində gözəl bir kənd var. O, bu kəndi bizə göstərərək dedi: "Bu kəndin maraqlı tarixi var, seyidlər kəndidir. O seyidlərin bir nəslisi sizin məmləkətdədir". Özü də bir xanımları sizin prezidentin xanımıdır. O, dəqiqə sözü onun ağzından aldıq. Bizi o kəndə aparmağı xahiş etdik. Kəndin Əndəbil (və yaxud Əndəhbil) olduğunu söylədi. Səyidağa bizi Əndəbilə apardı. Kənd doğrudan da əsil möcüzəni xatırladırdı.

Seyidlər kəndi ƏNDƏBİL

Bu kəndin qədim tarixi var. Monqol-tatarların Cənubi Azərbaycana sonuncu yürüşü zamanı Təbriz, Sofyan, Şəbüstəri və onun ətraf kəndlərindən olan insanlar bu dağların ətəklərinə sığınaraq, düşmən görməsin deyərək, palçıqdan özlərinə evlər tikmiş, burada məskən salmışlar. Palçıq evlərinin bir çoxu tarixin yadigarı,

دەھدەبیل تۆرکەستى اندىيا

nişanəsi kimi saxlanır. Kənd camaatının söhbətinə əsasən hesablayanda Əndəbil kəndinin təqribən 800 illik tarixi var. Bu tarixi sübut edən üzərində 8 qoç təsviri olan daş abidələr hal-hazıra kimi qorunub saxlanılıb. Kəndin adı Əndəbil olsa da, yaşlı kişilərin çoxu bu kəndin əslində "Əndehbil" olduğunu söyləyirlər.

"Əndehbil" sözünün mənasına gəlincə isə *ən* – yaxşı, *deh* – kənd deməkdir. Ən yaxşı kənd mənasında səslənir. Doğrudan da belədir.

Kəndin coğrafiyasına gəldikdə bura sözün əsil mənasında təmiz havası, daim axar suyu olan əsil turizm ərazisidir. Torpağı həm münbitdir, həm də rənginə görə tamamilə fərqlənir.

Əhalisi: Kənddə hazırda 650 nəfər yaşayır. Bunların hamısı seyidlərdir.

Vətəni
sev-
mək
imandandır.

– Bəs onda seyidlər bu kəndə haradan gəliblər, onların kökü hansı imamımıza gedib çıxır?

– Bu seyidlər kimlərdir?

Biz Əndəbildə olarkən, kəndin sakinləri bu kənddə yaşayanların 4-cü imamımız İmam Zeynalabdin (ə) in budağından olduğunu söylədilər və bizə onların ən yaxınları olan, Mir Maqsud, onun oğlanları Mir Ələşrəf və Mir Hüseynin telefon nömrələrini verdilər. Onlar Təbrizdə yaşayırlar. Ancaq yaydan-yaya kəndə gəlirlər, – dedilər.

Telefon nömrəsini aldıqdan sonra Təbrizə qayıtdıq. Səyidağa bizi nahara qonaq etdi. Yeməkdən sonra öz telefonu ilə zəng vurub həmin adamlardan birini tapdı və bizim onunla görüşmək istədiyimizi bildirdi. Etiraz etmədilər. Həmin gün axşam Mir Ələşrəf gəlib bizi oteldən evlərinə qonaq apardı. Şam yeməyinə qədər Atası Mir Maqsud bizə öz şəcərələri barədə məlumat verdi.

Mir Maqsudun dedikləri:

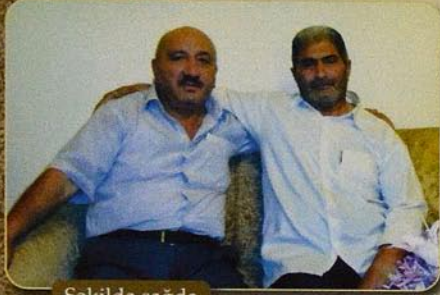
Mənim adım Mir Maqsuddur, Mir Əlinin oğluyam. Mir Əli də Ağarzanın oğludur. Ağarza Mir Əlişrəfin kürəkənidir. Onun zövcəsi, mənim nənəm Ruqəyya, sizin məmləkətinizdə yaşayıb, vəfat edən Mir Cəlalın, Mir Xəlilin tək bacısıdır. Onlar 6 qardaş, bir bacı olublar. Nənəsi Ruqəyyanın və nənəsinin ata və babalarının qəbrinin Əndəbil kənd qəbiristanlığında olduğunu bildirdi.

Şəkildə
Mir Cəlalın
bacısı
Ruqəyyanın
nəticələri Mir
Hüseyn və Mir
Ələşrəf atasının
dayısı Ələddinlə
birlikdə

Kimliyindən
və harada
olmasından
əsli olmayaraq
mümin adamlar
məna ən yaxın
adamlardır.

Biz ondan sabahı gün kəndə getməyi, o qəbirləri bizim də ziyarət etməyimizi xahiş etdik. Səhər oğlanları Mir Əliəşrəf və Mir Maqsudla birlikdə gəlib bizi Əndəbilə apardılar. Kəndin girişində olan

Şəkildə sağda Mir Cəlalın bacısı nəvəsi Mir Maqsud dayısı Ələddinlə

qəbiristanlıqda maşından düşüb, Ruqəyya xanımın, onun oğlu Mir Əlinin qəbirlərini ziyarət etdik. Sonra kəndə daxil olduq. Qədim kənd qəbiristanlığında isə Mir Əliəşrəfin, Mir Məhəmmədin, Mir Paşanın qəbirlərini ziyarət etdik. Mir Maqsud bizi ata evinə apardı. Bura böyük

bir ərazini əhatə edir. Elə böyük olduğuna görə də "Mir Əliəşrəf dərbəndi" adlanır. İçəri daxil olan kimi, abidə kimi saxlanılan yüzdən də yuxarı yaşı olan palçıqdan tikilən evlə bizi tanış etdi. Mir Paşa, Mir Əliəşrəf babalarımız onun uşaqları bu evdə böyüyüblər dedilər. Bu kəndin 110 yaşlı sakini, əmioğlanları Mir Həsənin oğlunun dediklərini Mir Maqsud da təsdiq etdi. Dahi şəxsiyyət, imam nəvəsi Mir Cəlal bu kənddən Şimali Azərbaycana təhsil almağa gedərkən onun 12 yaşı olub. O, onun yola salındığı yolu da bizə göstərdi. Bu yol indinin özündə də "Mir Cəlal yolu" adlanır. Mir Maqsud nəsilərinin mənsub olduğu şəcərə barədə məlumat verərkən bildirdi ki, nəvəsi Ruqəyya xanımın 6 qardaşı olub. Mir Cəlal, Mir Xəlil, Mir Cəlil, Mir Ağa, Mir Vəli və Mir Əbülfəz. Mir Əbülfəz dünyasını cavan dəyişib. Onların nəsil şəcərəsinin Zeynalabdin (ə) bağlılığı haqqında

bizə bir şəcərə təqdim etdi. Biz şəcərənin dəqiq olduğunu öyrənmək üçün Qum şəhərinə yollandıq. Yol boyu ziyarətgahlara baş çəkdik.

Bəli, belə bir isti vaxtda etdiyimiz ziyarətdən böyük həzz aldığımız. Qum şəhərində uzun illər təhsil almış, burada yaşayan Yardımlı rayonunun Zevin kəndindən olan eloğlumuz Rza bizi evlərinə qonaq apardı. Yeməkdən sonra Rza ilə birlikdə on ikinci imamımız üçün tikilən məscidə getdik. Oranı ziyarət etdik və namaz qıldığımız, ziyarət etdik. Sonra Rza Şükurbəyli bizi Qum elm hövzəsinə apardı. Mühəmməd Müfti Şiə Müsəvi Ərdəbilinin oğlu, tədqiqatçı-alim Seyid Hüseynlə görüşdük. Onunla birlikdə iki rükət namaz qıldığımız. Sonra gəlişimizin məqsədini anladığımız. Tədqiqatçı-alim apardığımız "şəcərənin" 4-cü imamdan, onun budağından olmasını təsdiq edən böyük dini alimlərin imzalarını və möhürlərini təsdiq etdi. O, bizə bildirdi ki, bu "Şəcərə" üzərində işinizi davam etdirin. Və onu da bildirdi ki, bu şəxslərin əvvəli də var. Mən Sizi təbrik edirəm. Bu şəcərədə göstərilən adlar, seyidlər 4-cü imam Zeynalabdinin budağından olanlardır. Biz böyük alimə öz təşəkkürümüzü bildirib, sevinc içərisində ondan ayrıldığımız. Sonra Rza bizi imam qızı Rəhimə xanımın ziyarətinə apardı. Biz ziyarətdən sonra yenə iki rükət namaz qıldığımız, mən Qurandan "Yasin" surəsini oxudum. Daha sonra müsafirxanaya qayıtdığımız. Az sonra Tehrana yola düşdük. Tehrandə işimizi tamamladıqdan sonra Bakıya qayıtdığımız.

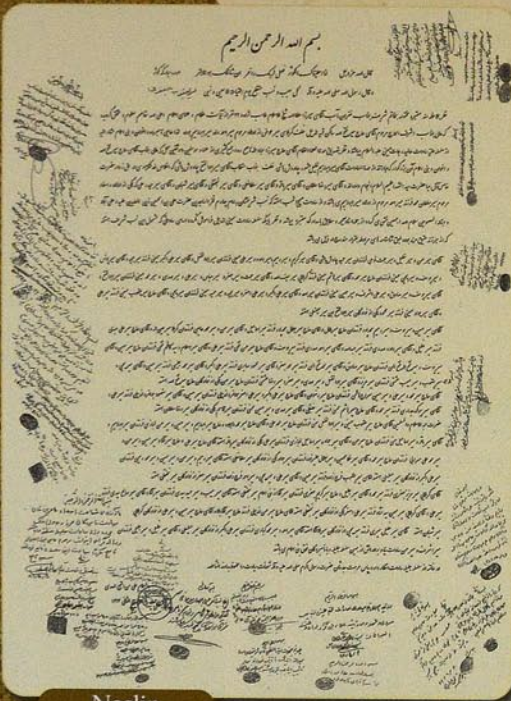
Növbəti səfərimizdə biz Əndəbil kəndində nəslin İmamətlə bağlılığını təsdiq edən ikinci şəcərə

Qocalara yaşlarına görə hörmət edən gənclərə Allah ömürlərini artırımaqla əzi verər.

Qocaya hörmət - Allahə hörmət deməkdir.

İslamda tərki dünyalıq yoxdur.

rəni də tapdıq. Yenə ikinci dəfə Quma səfər etdik. Alimlər bu şəcərəni də təsdiq etdilər. Beləliklə, bu nəslin 9-cu babasının Əndəbilə gəldiyi, Mir Məhəmməd, onun oğlu Mir Əliəşrəf və onun övladlarının 4-cü imamın budağından olduğu sübut olundu. Bəs onlar, yəni 9-cu baba bu kəndə – Əndəbilə haradan və kimin zülmü üzündən gəlib?

Həccac ibn Yusif Səqəfi kimdir?

Nə hökmdar rəiyyətdən razılıq duyurdu, nə də rəiyyət dinc yaşayırdı. Bu artıq İmam Hüseynin (ə) qarğıışı idi ki, onları tutmuşdu. İmam balalarının ağır müsibətləri

İmam Hüseyn şəhid olandan sonra başladı. İmamın şəhadətindən on dörd il keçirdi. Lakin bu müddətdə Kufə on dörd ay deyil, on dörd həftə belə dinclik görməmişdi. Nəhayət, imam Hüseynin (ə) son vədəsi doğruldu. Deməli, son səhnənin də tamaşaya qoyulması vaxt gəlib çatdı. Hicrətın 75-ci ili idi. Kufə başçılarının bir dəstəsi məsciddə əyləşmişdi. Üz-gözü örtülüb bir kişi məscidə daxil oldu. Onun belində qılınc və çiyində ox-yay vardı. Məsciddəkiləri saymadan camaatı aralaya-aralaya özünü minbərə çat-

dırıb yuxarı pillədə oturdu və susdu. Yazılanlara görə, bir saat, lal-dinməz oturdu. Ola bilsin ki, həmişə olduğu kimi zamanı olduğundan artıq bildirsinlər. Nə qədər idisə işimiz yox, nə isə onun susması camaat arasında pıçhapıç saldı

– Kimdir?
– Bəlkə yeni hakimdir?

– Allah Bəni-Yəməyyəni qara günə qoysun ki, belə bir adamı İraqın hökmdarlığına göndərmişdir. Onu daşa basımmı?

– Yox, qardaş, nə işin var! Artıq bir qədər də döz görək nə olur.

Hamı sükuta daldıqı vaxt bu kişi üzündən rubəndi götürüb dedi: "Məni hamınız yaxşı tanıyırsınız. Mən heç bir çətinlikdən qorxmuram. Vaxt gəlib çatanda kim olduğumu bilərsiniz. Kufə xalqı! Allaha and olsun ki, mən bir şəxər ilə necə qarşılaşdığımı, onu necə diz çökdürüb cəzalandırdığımı bilirəm" Dikilmiş gözlər və qovzlanmış boyunlar görürəm. Saqqalları boyayaraq günəş nurunda parlaq qanları görürəm.

Böyük din alimlərinin təsdiqedicisi imza və möhürləri hər iki şəcərə üzərində göstərilib

Nəslin imamətə bağlılığını təsdiq edən ikinci şəcərə

Nəslin imamətə bağlılığını təsdiq edən ilk şəcərə

*İnsanın
dağlında
iki qitəyə
vardır: biri onu düz
yola çəkir və
yaxşıqlara aparır,
digəri isə onu mərdi-
mazarlığa və pisliyə
sarı dartır. Lakin
mərdimazarlığa
üstün gəlmək üçün
Allahdan kömək
alınsan, bu
köməkdən
faydalanar.*

Ey İraq xalqı, ey dağınıqlıq və ikitirəlilik salan camaat, ey yolundan azmış dəstə, mən bu yellərlə əsən söyüd deyiləm! Mən əldə oynatmalı şamama deyiləm! Mən zəka, çeviklik və bacarıq cəhətcə lap üstünəm! Yezid ox qabından oxları çıxararaq bir-bir sınaqda, əyilməz adam olduğuma görə mənə sizin üçün seçdi. Çünki uzun illərdir

azgınlığı qarşıya məqsəd qoyaraq çaxnaşma və ikitirəliyə başlayıbsınız. Allaha and olsun, dərinizi ağac qabığı kimi soyar, sizi tikan kolu kimi havaya sovurar, başınıza ildırım kimi çaxar və hər yerdən qovlanan yad dəvə kimi sizi vuraram. Siz o şəhərin əhalisinə oxşayırsınız ki, arxayınlıqla yaşayır və ruziləri bolluca çatırdı. Lakin yaxşılığı itirib nankorluq etdikdə Allah onların əyninə aclıq və qorxu libası geydirdi.

Adamlar bu söyüş-yamanları eşidib, soraqlarına gələn adamın onların dilində danışdığını bilib, Bəni-İsrail ahıcları kimi öyrəndikləri bütün əlamətləri onda gördükdə dedilər: "Nə qərib danışsən, biz elə səni axtarıq və sənin kimi bacarıqlı bir adamı gözləyirdik Bura səninkindir". Onu daşa basmaq istəyən kişinin qorxusundan əlləri əsdi və ovcundakı xırda daşları yerə töküldü. Beləliklə, Həccac ibn Yusif Kufənin hökmdarı oldu. Təftişçilik, casusluq, qarayaxma, həbsə alma, işgəncə vermə, adam öldürmə və sınıxtı yenidən qüvvəyə mündi. Doğrudur, Allahın yaxşıqlarını unudub nankorluq edən, öz əlləri ilə xeyirxahlarını öldürən və Allahı buraxıb, şeytana qul-luq edən alçaqların cəzası budur.

Bir haşiyə çıxmaq ki, qısa müddətli hakimiyyət

dövründə heç bir çirkin cinayətdən çəkinməyən, Yezid qarşısındakı mövqeyi imamın söz cihadının parlaq nümunəsidir.

Yezidin xütbə oxuyarı əməvilər Came məscidində Peyğəmbər (s) əhlibeytinə yaramaz sözlər deyəndə imam Zeynalabdin ona cavab verərək dedi:

– Vay olsun (tüpürüm) sənə ey Natiq! Çünki Allah razılığını verib camaatın razılığını aldın və özünü cəhənnəmlik etdin. Sonra yezidə dönüb söz istədi.

Yezidin ona söz verməkdən başqa çıxış yolu yox idi. İmam minbərə çıxıb səsi dünyaya yayılan atəşin bir xütbə oxudu.

İraq taqutu Həccac ibn Yusif Səqəfi Kəbəni uçurduqdan sonra imam Zeynalabdin (ə) ona dedi: "Ey Həccac! İbrahim və İsmayıl binasına yürüş edib uçurtdun, talan etdin: Guya sənə çatmış irsiyyətdir". Həccac bu sözləri eşidib minbərə çıxdı və camaatı anda verdi ki, apardıqlarını geri qaytarsınlar.

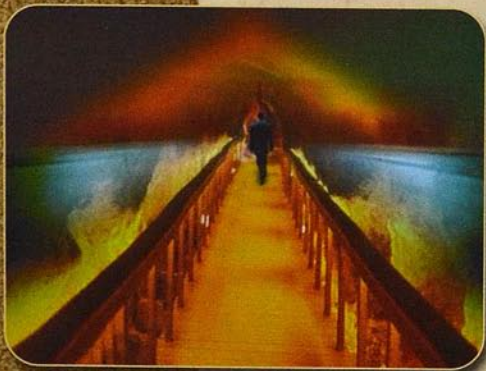
Şücaət, qəhrəmanlıq, atası imam Hüseyin kimi mərdlik, mübarizlik İmam Zeynalabdinin (ə) da xüsusiyəti idi. Amma onun yaşadığı dövrdə şücaət və inqilabçılıq azlığı yox idi. Çünki Kərbəla hadisəsi ümmətin ürəyindən qorxunu tamamilə çıxarmışdı, əvəzində inqilab və onun dəyərli hədəfləri ilə əlaqədar bir imanun özəlliklərinə şiddətli ehtiyac duyulurdu. Buna görə də imam (ə) öz sayını həmin istiqamətə yönəltdi.

4-cü imam öz atası imam Hüseyinin (ə) qatillərinin qətlə yetirilməsini gözləri ilə gördü, onların başlarını ona gətirdilər. İmam övladlarının, seydilərin

*E*lin yolunu seçən insan üçün Allah da Behiştə sənə bir yol açır. Bilən ki, bilikli səğsin cahil namaz qılandan üstünlüyü, bütün ulduzlara qarşı on dərə gecəlik ayın nuru kimidir.

B ehişt və
cəhən-
nəm
tasəvvür
etdiyinizdən
da sizə yaxındır

sıxışdırılması, onlara işgəncə verilməsi, yalnız İmam Zeynalabdinin şəhidliyindən sonra başladı. Bu firsəti çoxdan gözləyirmiş Həccac İbn Yusif. Bu qəddar və qan içən adam Əli-Əleyhissalamın dostları və şüalarına, o cümlədən seyidlərə amansız divan tutmağa başladı.

Həccac İbn Yusif islam tarixində şüaların yaddaşına qanıçən, qəddar, imam övladlarının, seyidlərin qənimi kimi qanla yazılıb. Bundan sonra da bir on dörd əsr belə gəlib gedəcək, amma onun qəddarlığı unudulmayacaq.

Həccac İbn Yusif imam övladlarının qanına o dərrəcədə susamışdı ki, bu qanıçən kafir olmağı ilə təqsirli bilinməyi Əli şüasi kimi məhkum olunmaqdan üstün tuturdu.

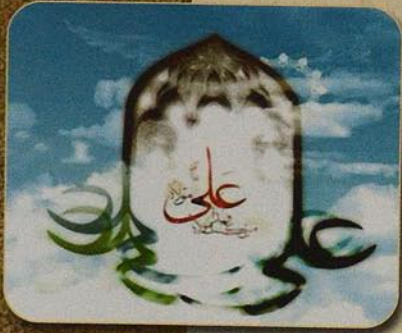
Həccac İbn Yusif elə bir rejim yaratmışdı ki, onun qorxusundan əksər seyidlər ya nəsbini gizlətmək, ya da qaçıb başqa məmləkətlərə getmək məcburiyyətində qalırdılar. Həccacın zülmkarlığı dövründə, İmam Zeynalabdinin (ə) budağından

olan Mir Məhəmməd, Mir Əliəşrəfin 9-cu babası əvvəlcə Daş Hərzanə, sonra isə haqqında bəhs etdiyimiz Əndəbil kəndinə gəlib orada məskunlaşmışlar.

İmamət

Ü mmətin maddi və mənəvi rəhbərliyini öhdəsinə götürmək, islamın əsaslarını qorumaq, dini yaşatmaq, şəri hökm və Quranın incəliklərini şərh etmək üçün Peyğəmbər (s) kimi yüksək elmə malik olması, günah və xətaya yol verilməməlidir. Bu qrup "İmamyyə", yaxud şüa adlanır. Bu da peyğəmbərdən nəql olunan hadisələrdən götürülmüşdür. Belə ki, əhli-sünnənin məş-

*Allahın
Peyğəmbəri
(s) mübahi-
ləyə girdiyi gün
Əli, Həsən və
Fətəmənin əlindən
tutmuşdu və
Fatimə də onların
arxasınca gedirdi.
Sonra o həzrət
buyurdu: "Bunlar
bizim oğullarımız,
özümüz və
qadınlarımızdır.
Siz də özünüzü,
övladlarınızı və
qadınlarınızı
gətirin ki, dua
edib, Allahdan
yalançulara lənət
dibləyək*

hur mənbələrindən sayılan "Əd-durrul-mənsur" kitabında Cabir ibn Abdullah Ənsaridən belə nəql olunur: "Biz peyğəmbərin (s) yanında idik. Bu zaman Əlinin (ə) bizə tərəf gəldiyini gördük. Peyğəmbər (s) buyurur: O və onun şiələri qiyamət günü nicat tapacaqlar". Bu məqamda "İnnal-ləzina amənu və əmilus-sallahin uldikəhum xeyrul-bəriyyəh" ("Həqiqətən imam gətirib saleh iş görənlər yaradılmışların ən yaxşılardır") ayəsi nazil oldu!

"Əd-durrul-mənsur" 6-cı cild səh. 379. ("Bəyyəni-nə surəsinin 7-ci ayəsinin təfsirində").

Bu kəlamları xatırlatmaqda məqsədim 4-cü imamımız İmam Zeynalabdinin budağından olan bir nəslin saleh iş görməsi və yaradılışların ən yaxşısı olmağı qazanmalarıdır. Bu baxımdan Sofiyan yaxınlığında, dağlar arasında Əndəbil kəndində özünün sakit, lakin dəyərli islam dünyasını yaşamış və bu dəyərli saleh iş görməyi öz övladlarına miras qoyub gedən baba Mir Məhəmməd (Mir Paşa) və Mir Əlişraf Mir Məhəmməd (Mir Paşa) oğlunun işıqlı xatirə dünyasından İslam dünyasına işıq salan qiymətli səhifələri tapıb oxuya bildik.

Mir Səftər Tağıyev,
ilahiiyyatçı

İLƏHİ NUR

LİRİK-DRAMATİK
P O E M A

**Peyğəmbər (s.ə.s)
buyurmuşdur:**

Mən bu məqamı onlar üçün Allah-taaladan istəmişəm. Onlardan qabağa keçməyin, yoxsa həlak olarsınız. Onlara bir şey öyrətməyin, çünki onlar sizdən elmlı və biliklidir.

Bu kəlamlar peyğəmbərimizin əhli-beytinə, bu əhli-beytdən olan imam övladlarına aiddir.

Bismillahir-rəhmanir-rəhim

Od tutub yerimiz, göyümüz,
İmamətdir böyüyümüz.
Allaha şükür hər günümüz
Allahu Əkbər, Allahu Əkbər
La ilahə illəllahu Vallahu Əkbər.
Allahu Əkbər

Böyük, kiçik yerin bilək,
Yetimin göz yaşın silək.
Onunla bir deyib-gülək

Allahu Əkbər, Allahu Əkbər
La ilahə illəllahu Vallahu Əkbər
Allahu Əkbər

Hər nə var halal, gözəldir.
Azanda Bilal gözəldir.
Elmdə İslam gözəldir
Allahu Əkbər, Allahu Əkbər
La ilahə illəllahu Vallahu Əkbər
Allahu Əkbər

Dünyada fəlakət sellənib,
Kırpıkdə yaşlar göllənib,
Beşikdə körpə dillənib,
Allahu Əkbər, Allahu Əkbər
La ilahə illəllahu Vallahu Əkbər
Allahu Əkbər

*J*bn Abbas
Peyğəmbəri -
Əkrəmdən (s)
hələ nəql etmişdir.
Hər kim mənim kimi
yaşayıb, mənim kimi
ölmək və Rəbbimin
səltəti "Ədri" bağında
məşküləşməyə istəyirsə,
məndən sonra Əlini,
Onun varisini
(dostunu) sevsin və
məndən sonra gələn
imamlara tabe olsun.
Çünkü onlar mənim
əhli-beytimdir!

"Sillətül-övləyə",
1-ci cild, səh 86

Sığınmışıq biz Qurana
Bu dünyanı yaradana.
Son da qovuşarıq ona
Allahu Əkbər, Allahu Əkbər
La ilahə illəllahu Vallahu Əkbər
Allahu Əkbər

Yalvarıb ibadət eyləyək,
Yalvarıb diz üstə söyləyək,
Hər gün düz beş dəfə deyək,
Allahu Əkbər, Allahu Əkbər
La ilahə illəllahu Vallahu Əkbər
Allahu Əkbər

Bizə ruzi verən Odur.
Bizi hər gün görən Odur.
Allahu Əkbər, Allahu Əkbər
La ilahə illəllahu Vallahu Əkbər
Allahu Əkbər

Peyğəmbərimizin (s.ə.s) mübarək hilyəsi (zahiri görünüşü)

Dünyaya gələndən sağlam, cüssəli,
Bütün əzaları yerli-yerində,
Bütün peyğəmbərlərin ən gözəli,
Tamaşası olub göyün-yerin də.

Orta boylu, alnı, sinəsi enli
İri sümüklü, gövdəli, güclü idi.
Ovucları geniş, şax çiynləri,
Bütün cismi bərabər, kök deyildi.

Başı nisbətən böyük, hilal qaşlı
Kırpıkları uzun, gözləri qara.
Bir-birinə yaxın deyil çatmaqaş.
Başdan-ayağa bürünmüş nura.

Gözlərinin ağı bir az qırmızı,
Dişləri inci, nur saçırdı.
Tükləri nə çox qıvrım, nə də çox düz.
Gülüşləri şimşək kimi çaxırdı.

*P*eyğəmbəri-
Əkrəmdən
(s) Həzrəti
Hüseyn haqqında.
Mənim bu övladım
Hüseyn (ə) imam,
İmam övladı, imam
qardaşı və doqquz
imamın atasıdır."

("Kəşf-ül-Murad",
1-ci cild,
səh 178-179)

Bazuları, baldırları da iri,
Barmaqları da çox yoğun və uzun.
Yoğun biləkləri, ipək əlləri,
Cövhəri gül, qırmızı, ağ nurlu üzü.

Dolu üz, yanaqları yumru deyildi.
Saqqalı sıx və gur, bir ovucdan azdı.
Vücut tər-təmiz, qoxusu lətif idi.
Çox uzun sevməzdi, artıq saxlamazdı.

Tərindən gözəl iy gəlirdi onun,
Gələn onun gözəl qoxusunu duyar,
Gələn tərək etmək istəməzdi onu,
Yalnız o gün üçün ondan doyardı.

*İmamın malik
olduğum
xislətlər
mütləq Peyğəmbəri-
əkəmin (s) spesifik
xüsusiyyətlərinə
az-çox oxşamaşdır.
Çünkü hər ikisi bir
məqsədə qulluq
edir və eyni
məsuliyyət
daşıyırlar.
Peyğəmbər (s)
ilkün rəhbər,
imamlar isə
onun ardıcilları
sayılır.*

Dünyaya gəlişi göbəyi kəsik
Doğulan günü də əza sünnətli.
Ümmətə sünnətdir biz də kəsirik,
İslam dinimiz, Muhəmməd ümməti.

Uzağı eşidib, uzaq görərdi,
Duyğu üzvləri qüvvətli idi.
Aramla yoluna davam edərdi,
Gedərkən tələsməz, sonacan ciddi.

Bir yerə gedərkən tələsməzdi O.
Sağına-soluna dönüb baxmazdı.
Lüzumsuz yerə də danışmazdı O.
Yanında gedənlər çata bilməzdi.

Malının çoxunu sədəqə verər,
İsrafa yol verməz, tapdığı yeyər.
Şikəstə, xəstəyə, payın göndərər,
Bizimçün halallıq əsas deyərdi.

Ümmətə yolunun nuru qalıbdır.
Dünyanın sonuncu dinidir İslam.
Hər yerdə, hər zaman odu, qalıbdır.
Nə qədər həyat var yenidir İslam

*H*alal
odur
ki,
Quranda gəlib.
Haram odur ki,
Quranda haram
buynurulub. O şey
barəsində ki Allah
Quranda heç nə
deməyib, o
bağışlanıbr.

XANIM FATİMEYİ-ZƏHRA

“**F**atimə vücudumun bir parçasıdır.
Onu incidən məni incitmiş, onu
sevindirən məni sevindirmiş olar”
(əs-Suyuti, al Fəthül-Kəbr)

“Fatimə cənnət qadınlarının böyüyüdür
(Buxari)”

Fatimeyi-Zəhra Onun sonbeşiyi,
Xanımların-xanımı deyərdi ona.
Həm də dünyaya imamətin gəlişi,
Elə bil özü idi Xədicə ana.

Gündüzün günəşindən payın alıb,
Səhər aydınlığından bir nurdur enib.
Dünya şərəflənib, dünya ucalıb,
Hər yerdə sevincdən dodaqlar dinib.

Bu soyda belə bir kimsə olmayıb,
Dünya addım-addım sığınır ona.
İslamın xilaskar-anası sayıb,
Böyük peyğəmbərdən gəlib cahana.

O, cənnət qadınlarının rəhbəri,
O, imam dünyasının al səhəri,
İmamətin İslamda zəfəri
Peyğəmbər qızı Fatimeyi-Zəhra.

Xanım Zəhradır, parlaq üzlüdür.
Mələklər ətrafında mələk gözlüdür.
Allah yanında xatiri əzizdir.
Peyğəmbər qızı Fatimeyi-Zəhra.

Namus, şərəf, İslamda ondan qalmış
Ləyaqət, ismət, ondan yoğrulmuş,
Qadına haqsızlıq əliylə boğulmuş,
Peyğəmbər qızı Fatimeyi-Zəhra.

Qadınlarla
xoşrəftar
olanlardan
Allahın xoşu gəlir,
çünkü onlar sizin
ananız, qızınız və
xalanızdırılar.

Peyğəmbər
salavatullah
sorusadı:

"Siz necə
fikirləşirsiniz,
qadın öz uşağını
odun içinə atarmı?
Ona cavab verdilər:

"Yox". Onda
Peyğəmbər dedi:
"Axi Allah öz
yaratdıqlarına,
ananın öz övladına
qarşı olduğundan,
daha
mərhmətlidir".

Qadın dünyasına enən Nur,
İslam aləmində böyük qürur,
İmamətin özəyi, köklü bir düstur
Peyğəmbər qızı Fatimeyi-Zəhra.

Göylərin üzü də ona oxşayır,
Səməlar onun eşqiylə yaşayır,
Behişt çiçəkləri adın daşıyır
Peyğəmbər qızı Fatimeyi-Zəhra.

Gözəl əməllə cənnətə girəsən,
Cənnət bağçasında onu görərsən,
Cənnətdə onunla çiçək dərəsən.
Peyğəmbər qızı Fatimeyi-Zəhra.

Cənnət ona vurğun, onun aşiqi,
O, cənnət mülkünün gül yaraşığı.
Qadın zülmətinin parlaq işığı,
Peyğəmbər qızı Fatimeyi-Zəhra.

Sənə salam olsun Həzrət Xədicə,
Sənin əziz Zəhran cənnətdə inci.
Sənə salam olsun Həzrəti Hüseyin,
Sənə salam olsun Həzrəti Həsən,
Peyğəmbərdən nəfəs olan balalar .

Sənə salam olsun Fatimeyi-Zəhra,
Hüseyn on dörd əsrin göz yaşlarıdır.
İslam peyğəmbərlə çatdı zəfərə.
Həzrəti Peyğəmbər Allah sevgisi.
Şəhidlər imamət qardaşlarıdır.

Sənə salam olsun dəyərli inci,
Mustafanın qızı, cənnət sevinci.
Sənə salam olsun ümmətin səsi,
Şərəfli, dəyərli, seyidlər nənəsi,

Sənə salam olsun cənnət bağçası,
Peyğəmbər vücudunun bir parçası.
Allahım! Muhəmmədə, xanımlarına
Ya rəbb, əhli-beytə, nəvələrinə,
Soyuna, nəslinə, qohumlarına
Ümmətə, əshabına, tərəfdarına
Onu sevənlərə, köməkçilərə
Biz də ümmətiyik, bir də bizlərə
Rəhm eylə, mərhəmət sahibi Allah!

Behişt
anaların
ayaqları
altındadır.

İMAM ƏLİ

“Qəhrəman deyəndə Səhəbələr arasındakı ilk növbədə ağıla Hz.Əli gəlir. Çünki Bədr savaşından başlayaraq, qatıldığı hər döyüşün baş qəhrəmanı idi O.”

Anası ona “Aslan” mənasına gələn “Heydər” adını qoydu, atası Əbu Talib isə “Əli” demişdi.

Peyğəmbərimiz-əkrəm (s) buyurub: “Ey müsəlmanlar, agah olun! Mən sizin aranızda iki ağır əmanət qoyub gedirəm. Onların biri Allahın kitabı Quran, digəri isə mənim itirət və əhli-beytimdir”. Sonra Əlinin (ə) əlindən tutdu və buyurdu:

“Əli həmişə Quranla, Quran da həmişə Əli (ə) ilə birgədir. Onlar cənnətdə “Kövsərdə” mənə qovuşana qədər heç vaxt bir-birlərindən ayrılmayacaqlar. Sizə tapşıracağım bu iki şey barəsində sizdən sorğusual edəcəyəm !”

Ey mənim Allahım, Əlini sevən şəxsi sən də sev! Ona düşmən olan şəxsə sən də düşmən ol !

İman məktəbində dərs alıb ondan İslama bəllidir qəhrəmanlığı. Hər şeyi öyrənib Rəsulullahdan, Onunla ucalıb İslam bayrağı.

Bədrdən başladı igidlik yolu
Düşmən qışqırdı gələn Əlidir.
Allahın aslanı, qəhrəman qulu,
Düşmən dizi üstə əyilməlidir.

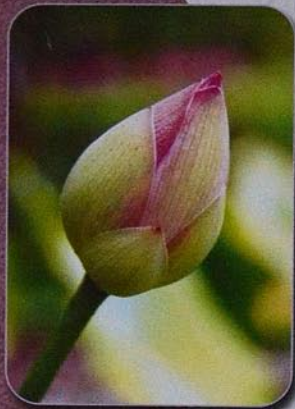
Quyular başında qarşı-qarşıya,
İlk dəfə dayanan ordu önündə.
Bu yükü hər oğul çətin daşıyar,
Əli irəlidə, qılınc belində.

Səhabə düşməni gördü Vəlidi,
Zülfüqar qılıncı qalxdı göylərə.
Gözlər yaşla doldu vuran Əlidi,
Düşmənin başını endirdi yerə.

Peyğəmbərimiz-əkrəm (s.a.s.) buyurub:

Mənim səhəri,
Əli (ə) isə onun qapısıdır”

Sənə salam olsun, Allah Rəsulu,
Əli bir zəfərə imzasın atdı.
Haqqı sevən Allah qoruyar qulun
Səhabə böyük bir zəfərə çatdı.

Bədrdə dərs alan qansız Qüreys
İntiqam oduyla alovlanırdı.
Uhuda üz tutdu, başladı döyüş,
Yenə aslan igid at oynadırdı.

Döyüş vaxtı görmədi Peyğəmbəri
Allahın Rəsulu döyüşdən qaçmaz.
Ağlına gətirdi gör o, nələri
Şəhidlərin arasında o qalmaz.

Bəlkə xətamız var, Allah da onu
Çəkib aparıbdır öz hüzuruna.
Mənsə döyüşüm, yox başqa bir yönüm.
Məğlubmu, sığışdırmaz öz qururuna.

Meydan qaynayırdı Əli adıyla.
Gəldi aslan səsi bölündü düşmənlər.
Təpdi axtardığın o sorağıyla
Allah Rəsuluymuş orda döyüşən.

Peyğəmbəri qoruyur, həm də döyüşür,
Qan axır yarasından, meydandadır.
Şəhid Musabın bayrağı da düşür,
Əli almış bayrağı meydandadır.

Uhud ətəklərində Kibriyanın
Azan qarışıq bir səsi yüksəldi:

Məşhur
"Qədiri -Xum"
hadisəsində
buyurdu:

|| Mən hər
kəsin
mövlasıyam
sa (ağası, rəhbə-
riyəmsə), Əli də
onun mövlasıdır
(və rəhbəridir).

Yox Əlidən başqa igidi meydanın
Zülfüqardan başqa qılınc görmədim.

On altı yerindən yaralı Əli
Meydan qan içində, O döyüşdədir.
Yenə biz qalibik, səsi yüksəlir.
Qələbə Uhudda, həm Bədrdədir.

Üzü yaralanan, dişi qırılan
Allahın Rəsulu meydanındadır.
Əshabdan sevgilə ilk yardım alan
Fatimə, Əlinin, O, yanındadır.

Bir gün Ayişədən soruşacaqlar,
Allahın Rəsulu kimi sevərdi?
Həm kişi, həm qadın, buyuracaqlar,
O, Fatimə deyər cavab verərdi,
Bir də Fatimə əri Əli deyərdi.

Mən necə sevməyim azan səsinə,
Allahın məənə bu töhfəsini
İstərik biz sənin gül nəfəsini,
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

On dörd əsr ötüb, sevgi yerində
Mühəmməd ümməti, göyün, yerin də,
İstəyin qazanıb yer kürəsində,
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

İslam dünyasının son işığıdır,
Mühəmməd Peyğəmbər yaraşığıdır.
Həmişə mərhəmət, barışığıdır.
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

Bir şəxs
dedi:

*"Ey Allahın
peyğəmbəri, əgər
qalmaq üçün bir
adamın evinə
gəlsən və o məni
qəbul etməsə, sonra
həmin şəxs mənim
evinə gələrsə və
mən də onun kimi
hərəkət etsəm, necə
olar?"*

*Həzrəti-Məhəmməd
buyurdu: "Onu lap
yaxşı qəbul et".*

İslam qarşısında dayana bilməz,
Hər din məşəl olub, bil yana bilməz.
Çox dinlər yuxulu oyana bilməz
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

Qoluma qolundan qüvvət vermişən,
Əhli-beyti mənə qüdrət vermişən.
Həsəni, Hüseyini qeyrət vermişən.
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

Hər din öz dinimi soldura bilməz,
İslamım güclüdür qaldıra bilməz,
Kimsə yaddaşlardan sildirə bilməz,
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

Aləmlər içində ələmim uca,
Elmi yaradandı qələmim uca,
Ən uca məqamda ələmim uca
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

Dünyaya rəhbərdir peyğəmbərimiz,
Nurundan nur alır hər səhərimiz,
İmamət islamda öz zəfərimiz
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

Peyğəmbərə gəlib seyid kəlməsi
Seyid əziz sözün naxşı, ilməsi,
İslamın şərəfi Seyid ölkəsi
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

İslamı qəbulun o ibtidası,
Peyğəmbər sözünün baş mübtədası,

İslamın səngəri, igid qalası,
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

O elm dərinidir, baş vurmaq çətin,
Batdın dəryasında yorulmaq çətin
Durula-durula durulmaq çətin
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

Peyğəmbər yolundan dönənlər yanır,
Sözü qeybət üstə dinənlər yanır,
Sabahlar alışıb, dünənlər yanır
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

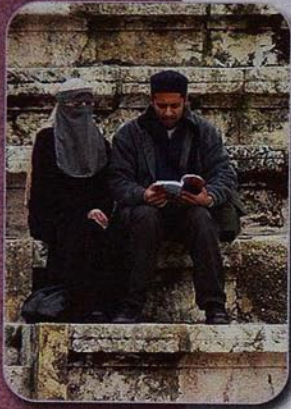
Yayın istisində qarına sən bax.
Dünya od içində, qoruna sən bax.
Əlinlə qazırsan gorusa sən bax,
Düşün əhli-beyti dönüb bir sən bax,
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

*“Allahın nəzərində
ən yaxşı dost
dostuna faydası
dəyən, ən yaxşı
qonşu da qonşusuna
fayda verəndir”.*

Hədis

*M*üqəddəs
o adam-
dır ki,
xeyri görəndə
Allahı təşəkkür
edir, bədbəxtliyə
düçar olanda isə
səbrlə onu aradan
qaldırır, bələləri
Allahı tərəfindən
həmişə mülkə-
fatlandırılırlar.

Ağzında alışıb dilin od tutub
İçin od bişirir, çölün od tutub.
Günahlardır ancaq bilin od tutan,
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

Əlamət görünür, qiyamətə bax,
Hələ dərk etmirəm, qiyamətə bax.
Cəhənnəm əzabı, qiyam, ətə bax
Zikr eylə Allahu, sən qüdrətə bax
Allahın Aslanı Həzrəti Əli.

İmam Həsən

Dünyaya gələndə
Həzrəti Həsən,
Peyğəmbər qulağına
Oxuyub azan.
Onu da qoy sevsin,
Allahu sevən,
Quranı Allahın
Eşqiylə yazan.
Peyğəmbərimizə
Bənzəri vardı.
Qaşları, gözləri,
Babası idi.
Ayaqdan, topuqdan
Hüseyn dururdu.
Əliyə oxşayıb
Zəhra deyirdi.

Arvadına
nifrət
etmək
müsləmana
yaramaz. Onun
bir xoşagəlməz
xasiyyətini
bəyənməyə, başqa
xoşagələni
xasiyyətini
sevinməlidir.

Ya Rəsulullah

Əzablar içində əzab görünür,
İman arxasınca şeytan sürünür.
İnsan bilə-bilə oda bürünür,
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Ağlıni sataraq nəfsinə uyub,
Qurandan, namazdan tamam soyuyub.
Peşman olduğunu son anda duyub,
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

İnsan var, düşünmək dərkindən qaçır,
Zaman imtahanı bəlalar açır,
Son anda iştahtı islama acır,
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Ata öz oğluna söz deyə bilmir,
Böyüyün, kiçiyin yeri bilinmir,
Göydən başımıza əzab sellənir
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Bilinmir hardadır mizan, tərəzi
Çoxalib təkəbbür, özündən razı,
Çıxart beynimizdən sən bu mərəzi
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

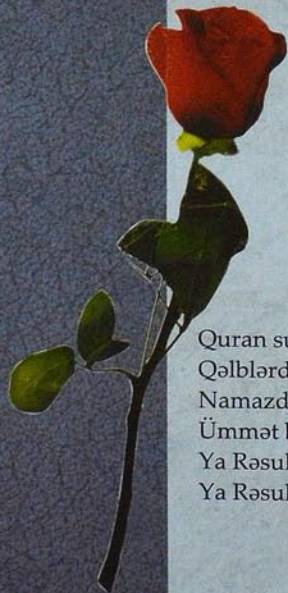
Ruzinin nə tamı, nə dadı qalıb.
Yerin ah naləsi, feryadı qalıb.
Bəlkə qiyamətə bir addım qalıb,
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Əlimiz dərgaha, azana qaçaq.
Yalvaraq, yazını yazana qaçaq.

Xəstənin
yanına
getdikdə
ona təskinlik
verib deyin:
"Sağalacaqsan və
çox yaşayacaq
san." Bu sözlər
müqəddəratı
həll etməməsinə
baxmayaraq,
təskinlik
bağışlayır.

*Allah elə
adama
böyük
mükəfət verir ki,
o, qəzabını
göstərməyə qabil
olduğu halda,
qəzabını boğur.*

Həmişə rəhmət var, o ana qaçaq
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Sənin əxlaqındı mərhəmət yolu,
Sənsən islamımın qanadı, qolu.
Sənə bağışlayar Allah öz qulun,
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Sənin istəyinlə könül gül açar,
Quran sənə gəlib, vardan dil açar.
Sənin əxlaqındır cənnətə açar,
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Sənin gül nəfəsin, qoxun Qurandı.
Unutsam, axirətdə qorxum Qurandı.
Bizə əmanətdir, qoruyum Qurani
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Quran oxuyanda səni görürəm,
Cənnətdə axan çay, çəmən görürəm.
Ətrafında mələk, Yemən görürəm,
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!

Quran surəsində şirin adın var,
Qəlblərdə məhəbbət, yanar odun var,
Namazda, kəlamda əziz adın var.
Ümmət bayraqdarı ya Rəsulullah!
Ya Rəsulullah.
Ya Rəsulullah.

İMAM ZEYNALABDİN

Bismillahir-rəhmanir-rəhim

Adı: Əli

Atasının və anasının adı: İmam Hüseyin, Şəh-
rəbanı (III - Yəzdəgirdin qızı)

Ləqəbləri: Səccad, Zeynalabdin, əsil
adı Əli ibn Hüseyindir.

Anadan olduğu yer və
tarix: 5 şəban və ya
15 cəmadsiül-əvvəl,
38-ci hicrət ili
Mədinədə.

Şəhid
olduğu tarix
və yer: 12, ya 18
və ya 25 Məhər-
rəm, 95 il hicrətdən
sonra, Hüsam ibn
Əbdülməlikin gös-
tərişi ilə zəhərlənib.
65 yaşında şəhid
oldu.

*“Möminlərin
ən kamili
əxlaqca
ən gözəl
olanıdır”*

Hədis

Məzarının yeri: Mədinədə Bəqi qəbiristanlığındadır.

Həyatı: İki mərhələyə bölünür.

1. 22 il atası İmam Hüseyinlə yaşadığı dövr.

2. 35 il imamlıq dövrü.

Əli və onun övladının hər biri əhli-beytdən olan məsum imam, Peyğəmbərimizin canişini və xəlifəsidir.

Peyğəmbər (s.ə.s) buyurub: din, ona on iki xəlifə rəhbərlik edənədək möhkəmlənməz və qiyamətədək davam etməz. Onların (on iki xəlifənin) hamısı qureyş tayfasından olacaq. Məndən sonra on iki xəlifə olacaq, onların hamısı qüreyşdəndirlər.

Peyğəmbər sahəbəsi Cabir ibn Abdullahdan

İmam Zeynalabdin belə söyləmiş:
Peyğəmbər övladından Əli ibn Hüseyin kimisini heç vaxt görməmişəm. Onun təlimindən insanlar dərs alırdı Məqsədi inqilabçı nəsil yetişdirməkdi. Pak bəndələr tərəfindən bunlar yayılırdı İmam məqamında yüksəkliyə yetişmiş. İki rükət namazda Quranı oxuyardı. Bəsirül-üləma ləqəb, məhz elə bundan qalmış Dövrünün alimləri ona möhtacıq deyərdi. Əbuishaq əmr ibn Abdullah Səbii Həmdani İmam Zeynalabdinin Səhabələrindən idi Hər gecədən səhərə oxuyardı Quranı. Mərtəbəsi yüksəlmiş hamı onu deyərdi. Doqquz il mağarada gizləndi qaçaq Zəhri Məkkəyə gedərkən imam yolda gördü onu. Dininin dalınca ol, itirmə sən zəfəri Ölənin haqqını ver, yoxdur başqa bir sonu. İmamın sözlərinə Zəhri hidayət etdi, Təmizləyib günahı o azadlığa çıxdı. Oldu imam səhabəsi, hər şey bununla bitdi Gözlər bərələ qaldı hamı imama baxdı. Səid İbn Museyib İbn Hüzən Əhlibeyt xəttində İmamı onun qədər sevən adam görmədim. Ən birinci adamdır elmin səltənətində Onun qədər bir kimsə, elm meyvəsini dərmədi. Həmad ibn Həbib Kufi əl Qəttan Başına gələni belə söylədi:
Ayrıldım karvandan sanki o andan Deyərsiz bəs onda məqsədin nədir?

*R*əhimli,
pak və
sədaqətli
ürəyi olanlar
Bəhışt bağına
gedəcəklər.

*L*əyaqətsiz
mömin
hər cür
şərəfi ləkələyir. O
hamını lənətləyir,
qeybətini qırır,
möminin ünvanına
cürbəcür hədiyyələr
danışır.

Gecə ikən sığındım bir ağaca
Əynində paltarını ətir saçan gənc
Hazırlaşır namaza gözündə uca
İlahi hər şeyi verib bu gəncə
Namaz üstündə!

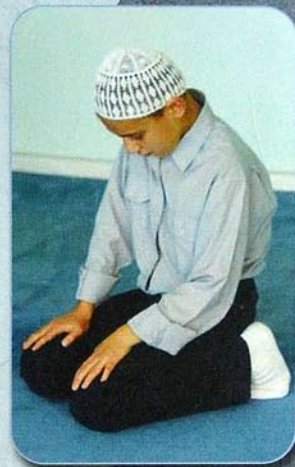
– Ey qüdrət, mülkiyyət sahibi Allah.
Bütün varlıqlara ey hakim olan.
Enirəm rukuya ey Sübhənallah,
Axirət gününə əməldir qalan.
Qaynar bulaq idi sanki coşurdu,
Nəğməsi Qurandı avazı surdu.
Durub arxasında edib iqtida,
Namaza başladım mən də o anda.

O an peyda olmuş bir mehrab gördüm
Ayə yetişdikdə təkrar edirdi.
O gecə mən gözəl bir ömür sürdüm.
Gecə sona çatmaq üzrə o dedi:
Sənə üz tutanlar yolunu tapır
Qorxuya düşənin sığınacağı
Həmişə qəlbində səni axtarır.
Ey abidlərin daldalanacağı,
Onu itirəcəyimdən qorxurdum.
Yalvarıb ona Allaha and verdim
Sirri başa düşməyib duruxdum.
Qoyma məni bu yolda sərgərdan
Sən ki, təvəkkül etdin gəl dalımcə,
Ağac altında yapışdı əlimdən
Çatacağımız yer, məqam Uca.
Dedi bu Məkkədir öpdüm dilindən
Səni and verirəm O Yaradana,
Söylə sən mənə, de kim olduğumu
Mənə cavabında dedi adını:
Mən Əliyəm (ə) ibn Hüseyn oğlu.

*X*əstənin
yanına
gedən
səxs həmişə
bərəkət dünyası
sında asayış tapır.

Mədinə küçələrinə qaranlıq çöküb,
Əsir soyuq külək, yağış yağdırdı.
Zəhri deyir O qaranlığı söküb
Dalında un çuvalı gedirdi.
Ey peyğəmbər balası, soruşdu Zəhri,
Qaranlıq gecədə nə olub belə
Hər yer qaranlıqdır gözlə səhəri.
Dayanmaq bilmədən gedirdi elə,
Gözləyir yolunu neçə ac, susuz
Səhərə çıxaram qala bilmərəm
Çörək yoxdur deyə, nə bilir dilsiz
Gedib bir onların halını görəm.
Qoy onda bu yükü Qulam aparsın,
Peyğəmbər balası, sənə qıymaram.
Aldığım ləzzəti kimsə qoparsın!
Sən Allah and vermə, inan qoymaram.
Bir neçə gün ötdü Zəhri söylədi:
Gecə danışdığı səfər nə oldu
Məqsədim axirət səfəri idi.
Sənin düşündüyün səfər deyildi.
Bəs hansı səfər yaxşı səfərdir?
Ən gözəl haramdan uzaqlaşmaqdır.
Cismində halal var, gözəl zəfərdir.
O məqama ölümle hazırlaşmaq.
O ildə sığındım səkkiz istəyə

- Allah boynuma qoyduğu vaciblərə,
- Peyğəmbərə, sığındım sünnələrə,
- Biri haqqıyla ruzi istəyir
- Nəfs məni unutma, hey şəhvət deyir,
- Şeytan da onu izləməyimi,

*B*ir müsəl-
manın
sədaqəti
və təmiz niyyətli
olmasının sübutu
odur ki, özünə
aid olmayan
işlərə qarışmasın.

- Keşikçi mələklər düz əməl etməyimi,
- Məqamda ölüm mələyi canımı,
- Qəbul ilə bədənim, sonumu.

İmam Zeynalabdin (ə)in bir çıxışından

Verilib ali nemət qoruyaq onu
Elmi, helm, comərdlik, haqqa gedən yol.
Bizimçün çıraqdır gəzək dünyanı

Gözəl bəyan, məhəbbət şücaətli ol.
– Mən kimin oğluyam söyləyim sizə
Məkkə, Mina, Zəməm, Səfa oğluyam.
Ötürün tarixə, bir-birinizə
Atam qapılarda zəkət paylayan,
Səfa və Mərvədə ayağı yalın,
Qaçan yaxşı adamların oğluyam.
Buraqa minib göylərə yüksələn,
Verilən o böyük məqamın oğluyam.
Mən Həzrət Muhəmməd Mustafanın
Mən Allah aslanı Əli Mürtəzanın,
Kərbalanı tarixə qanıyla yazanın,
Göyün mələkləriylə namaz qılanın,
Son din, Xatəmül - Ənbiyənin,
Qan içində üzsə də ayağa enməyən
Bütöv bir əhli-beytin, imamətin oğluyam.
Yolundan dönməyən dönməz iradəsi,
Ərəb ağası Məşərin varisi
Həzrət Həsən və Hüseyinin atası
Mənim babam Əli (ə) İbn Əbitalibdir.
O, Allah kamanından atılan ox,
O münafıqlərin gözüünə xəncər

Dul qadınların
və yoxsulların güzəranını
təmin etmək, Allah
yolunda əhsan,
bütün gecənin
namazı və daimi
oruc tutmaq
kimidir.

Hikmət xəzinəsi, bostanı çox
Ondan biliyi, səbri öyrəndi gənclər.
Mən Fatimeyi-Zəhranın oğluyam.
Uca Allah belə buyurur:
Mənə itaət etsən mənim kimi olarsan.
Mən hər şeyə Ol dedim, yerində olmadım!
Görsən möcüzə nədir, onda donub qalarsan.
Yatdın, oturdun, durdun söylə mənim adımı
Özünə dost axtarma sənin dostun da mənəm.
İbadətin içində sən öz ruzini axtar
La illəllah adıma mənim dönən
Zülmət gecədə belə öz ruzisini tapar.
Milyonları gördükcə Allahını unudan
Süfrəsində bərəkət tozu heç görmüsənmi?
Bəs o hansı xoşbəxtdir Allah eşqinə yanan
Cəlaləddin Rumidən bir çələng hörmüsənmi?
Peyğəmbər sevgisiylə gecə-gündüz od tutan
O hansı aşiq idi Kərbəlada kül olan?
İslam azadlığıyçün qanlı kəfəndə yatan
O hansı xanım idi, Cənnətdə bir gül olan?
Mənə elə eşq verin içindəki alovdan
Çölümdə nəyim varsa, qoy qiyamət qoparsın.
Yerli-göylü hamımız asılıyıq o addan.
Baxsan yanan sinənə küldə atəş taparsan
Mövlanə Cəlaləddin Allah məcnunu idi
Üzürdü yarananın yanar eşq dəryasında.
Yerdən əlin üzmüşdü, kainatda gəzirdi
Külümdə Allah sözü sevinərsiz yasımda.
Açsanız siz qəbrimi sinəmdən çıxan tüstü
Könlümün hərərəti, Allahımın istəyi
Alıb nəfəsinizə çəksəniz bu tüstünü
Görərsiniz dadını, eşqimin istəyinin.

Ən yaxşı
sədəqə
odur ki,
səif əlin verdiyini
sol əl bilməsin.

Ya Hüseyn

Həsrəti
Hüseyn
(ə) bə-
rədə Peyğəmbərimiz
(s) dən belə nəql olu-
nur.

"Mənim bu övladım
(Hüseyn(s) imam,
İmam övladı, İmam
qardaşı və doqquz
imamın qardaşıdır."

Torpaq da onun eşqindən yanıb kül olanda
Yaxşı-yaxşı baxın onun çatlamış sinəsinə,
Bitmədi bircə ruzi gül yarpaqlar solanda,
Onda qulaq asın yer üzünün naləsinə.

Mənəm Allah üçün təşnə deyəcək Füzuli,
Mənim atəşimdən od tutub Kərbəla da.
Sənin nəfəsindəki yanğı nədir, ya Əli,
İmam Hüseynidir, tonqal çatıb meydandadır.
Nizami şəriylə qalxdı merac gecəsinə,
Peyğəmbər sevgisində, sözləri şirin, dadlı
Mələklər də qoşuldu onun bu səsində.
Yatmayıb yer kürəsi peyğəmbər soraqlıdır.
Gözlərindəki o yaş nədir, ey xanım Zəhra,
Kövsər damcasıdır susuz Hüseynimin dodaqlarına.

Dözməyib haqsızlığa od tutub yanır səhra.
Çəkdilər xəncəri peyğəmbər budaqlarına,
İmam Hüseynin qanı səhrada gül bitirib,
Allahın mükafatı onun əzablarına,
Peyğəmbər babasına böyük şərəf gətirib,
Allah başçı seçibdir cənnət cavanlarına.
Baxışında qəm var, nə olub sənə, ya Əli,
İmam Hüseynimin yaraları incidir məni.
İslam bayrağı Hüseynlə yüksəlib,
O yaralardan nicat tapıb İslam aləmi.
İmam Hüseyn İslamda Şəhidlik məktəbi
Düz on dörd əsrdir onu öyrənirik biz
Ulu məqama çatıb şöhrəti bu məktəbin
Nəsil-nəsil yol gedir əhli-beyt sevgimiz.
İmam Zeynalabdin Allahın möcüzəsi.

Bir işçün karvanla yola düşmüşdüm
Fikir sıxdı məni, ondan ayrıldım.
Yol çəkən gözlərim uzaq düşmüşdü

Elə bil yatmışdım birdən ayıldım.
Dedim öz-özümə: Sübhənallah,
Ac-susuz səhrada uşaq nə gəzir?
Bu sirri açmaqda kömək ol, Allah,
Uşaq susuzluğa de, necə dözüür?
Ona yaxınlaşıb mən salam verdim,
Aldı salamımı, oğul hara belə?
Onun görüşündə möcüzə gördüm
Mən Allah evinə dedi, gülə-gülə.
Hələ sən uşaqsan Allah evinə ...
Getməyin nə vacib, nə də müstəhəb.
Məni orda görən Allah sevinər
Belə bilən bilib, belə məsləhət.
Mənə sual verdi söylə ey Qoca,
Məndən kiçik adam ölənm görmüsən?
Allahdan aşağı həqiqət uca.

Həqiqət
müminlər
uşurlu
günbərdə Allaha
minnətdarlıq edir
və bəd ayaqda
onun iradəsinə
sığınurlar.

**"Beş vaxt namazın
misalı sizdən
birinizin qapısının
ağzından axan
çay və sizin
onunla gündə
beş dəfə
yuyunmanız
kimidir."**

Hədis

a mirəl-möminin
Əli (ə) qısa
bir kəsləmlə
İmamət haqqətini
açıqlayaraq,
buyurmuşdur.
"Müsləmanların
işlərində imamın
mövqeyi təsbeh
dənlərini bir-birinin
kənarında nizamlı
yığan ip bənzəyir.
Əgər, ip qırılsa,
onlar dağılar ətrafa
və (imam olmasa
cəmiyyət bir-birinə
dəyər, nizam-intizam
pozular) heç vaxt
onları bir yerdə yığıb,
nizamlamaq olmaz!"

Söylə sualını de, nə görürsən?
Hanı bəs miniyin, hanı sursatın?
Həmişə sursatım pəhrizkarlıqdır.
Miniyi neynirəm, qıçları m atım,
Mövlanımsa mənə, sonsuz varlıqdır.
Onda söylə mənə, yeməyin hanı?
Qonaq çağrılana bu yaxşı olmaz,
Qonaq çağırırsa, verər cahanı.
Çörək aparmaqsa, qətiyyəp olmaz.

Əyləş bu miniyə gedək həccə biz.
Allahın yolunda cihad edərlər
Əməllə mükafat verilər bizə.
Allah yaxşı əməl edənlərledir.
Uşaqla söhbətin şirin yerində
Birdən ağ geyimli bir gənc gördündü,
Uşaqla görüşdü, dondum yerimdə.
Sözün atəsinə, sözə büründüm.
Səni and verirəm o Yaradana,
Kimdir görüşdüyün hikmət dünyası,
Hər sözündə dürr var, vuruldum ona
O kimin oğludur, kimdir ağası?
Onun adı Əli (ə) ibn Əbutalibdir.
Ağası şərəfli həm göyün, yerin,
Onun ümmətiylə islam qalıbdır.
Üzümü döndərib baxdım uşağa,
İlahi nur verib o yaraşığa.
Səni and verirəm o atalara,
Hər anı müqəddəs bu saatlara,
Yeməksiz, ac-susuz sən bu səhrada,
Necə dolanırsan, səfər edirsən?
Nə vaxtdır bu yolu necə gedirsən?
Mənim sursatım var, söylədi Həzrət
Dörd şeydir dördün də, söylərəm sənə

Başlıca əməldir bizlərə şöhrət.
İndisə diqqətlə qulaq as mənə,
Dünya böyüklüyü Allahın mülkü
Yaranmış Allahın qulu, kənizi.
İslam bu dünyanın son dini bilki..,
İslamda imamət çağırır bizi.
Gözəl sursatın var, ey Zeynalabdin!
Axirət cığırından keçdiyində halda
Bu dünya cığırın səninçün adi,
Hikmət gizlənidir böyük savabda.

İmam Zeynalabdinin xeyirxahlıqları

Gecə başlanan tək,
Çıxar küçəyə
Kasıb qapılara
O üz tutardı.
Bəxşiş edərkən
Tanınmasın deyər,
Gözünü gizlədib,
Üzün örtərdi.
Qapını açanda
Xörək verərdi.
Dinarı sağ əllə
ələ ötürər,
Kasıb sevinəndə,
O sevinərdi.
Çiyindən ağır
Yük götürülərdi
Bir gün xəz əbəylə
O evdən çıxardı.
Gördü qarşısında

Möminlər
ölmülər,
onlar
yalnız fani dünyadan
əbədiyyətə köçürlər.

Dilənçi durub.
Dilənçi həsrətlə
əbaya baxdı,
Çıxarıb dilənçiyə
Verdi əbanı
Həzrət anasıyla
Yemək yeməzdi.
Bu barədə ona
Sual verdilər.
Onun gözü düşən
Tikəni yeməzdim...
Allah razı olsun,
Səndən dedilər.
Həzrəti haqqında
Kənizi dedi;
Nə gündüzlər ona
Xörək gətirdim
Həmişə bu sözü
Özü söylərdi
Gecə yatağına get,
Gətirərəm.
Mədinə şəhəri,
Yüz yoxsul ailə,
Əlilə onları
Yedizdirərdi,
Hər günü baş çəkib
Dərdini bilər.
Kimi harda görər,
Yemək verərdi.
Hər günü o qədər
Namaz qılırdı
Alnında möhürdü
Səcdə yerisi.

*İbadət -
müminin
ruhunu
ucaltmaqla onu
Allaha qovuşdurur.*

Yığardı bir yerə
O qabıqları
Sən demə onlarda
Dəfn ediləsi
İyirmi il ağladı
Ata Hüseynə
Ağlardı süfrəyə
Yemək gələndə.
Şahidlik paltarını
Geyib əyninə
Sən paltarım olsun
dedi öləndə.

Təbriz şəhəri
yaxınlığında, Sofyan
qəsəbəsi Şabiüstə-
rinin üstündə
yerləşən seyid-
lər kəndi Əndə-
bildə, Mir Cəlal
ağamın ata evində
oturmuşduq. İki rükət
namaz qılandan sonra
məni oturduğum yerdə
yuxu tutub. Yuxumda
məna söylənilənlər.

Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən

Həzrət Peyğəmbərin əhli-beytisən,
Onun bağçasından gül dərməlisən,
Bu gül ibadətdir, göndərməlisən
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Xanım Zəhramızın gül nəfəsisən,
Həzrət Əlimizin qiyafəsisən,
Həsənin, Hüseynin güc-qüvvəsisən.
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Verdi kainatı İslam dininə,
Peyğəmbər bir nurdur yer kürəsinə.
Böyüsən, böyüksən Allah eşqinə
Əlisən, Abbassan Əliəkbərsən.

Peyğəmbər eşqinə dünyanı quran
Dünyanın xilas müqəddəs Quran,
Allahın eşqiylə ürəyi vuran
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Müqəddəs kitabdan nəfəsinə al,
Qulağın azanda o səslə ucal.
Dilində dualar, zikrdən güc al,
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Peyğəmbər əxlaqı olsun əxlaqın,
Qurandır düşüncən, elmsə əqlin.
İşinlə düz gəlsin bütün əməlin,
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Körpəykən indidən halala öyrən,
Haqq olub həmişə haqla öyünən,
Halalla yoğrulub, halal böyüyən
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Dilində bir kəlmə yalan olmasın,
Demə olan oldu, olan olmasın,
Qoy səni nəzərdən tanrı salmasın,
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Peyğəmbər məktəbi şəhərimizdir,
Əli qarısıdır, səhərimizdir,
Şəhid İmam Hüseyn gövhərimizdir
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Mənim əhli-beytim dünyaya zinət,
Ulu yaradanım veribdir qiymət.
Axirət dünyası əvəzsiz nemət
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Bağlanma heç zaman dünya malına
İmtahan dünyadan kimdir yarınan,
Hamı qibtə etsin düz ilqarına
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Yığ öz ətrafına yetimi sevdin,
İmkanın çatdıqca yetim sevindir,
Bunu da etməsən şirincə dindir
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Ə adam ki,
halal
yeməklə
qidalanub, mənim
göstərişlərimə əməl
edir və bəşər
dünyası ondan
təhlükə görmür, o,
amin-amanlıqdadır
və mütləq Behiştə
gedəcəkdir.

*K*im öz
əməyi
ilə
qazandığı az
gəlirlə başqasına
çox yardım gös-
tərsə, – bu,
Allahın
mərhəmətinə layiq
xeyirxahılıqdır.

Mömin
xəşbət
adamdır,
çünkü xeyirli iş
görəndə Allaha
ibadət edib, ona
şükür edir, nara-
hatçılıq üz verəndə
isə yənə də Allaha
dua edib çətinliyə
dözür. Buna görə də
mömin hər əməli
müqabilində, hətta
arvadının ağzına bir
tikə yemək verəndə
üçün də Allahdan
mükafat alır.

Sifətdə təbəssüm, gülüş sədəqə,
Kimsəsiz evində görüş sədəqə,
Payını yolçuyla bölüş, sədəqə,
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Yoldan götürdüyün daş da sədəqə,
Yetim kirpiyindən yaş da sədəqə,
Küsülü könüllə bəriş sədəqə,
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Nuhun zamanında nələr olmadı,
İmansız övladı getdi, qalmadı.
O, Allah demədi, küfrdə qaldı,
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

İbrahim Allahdan oğul istədi,
Allaha bəlli idi onun istəyi,
İsmayılı qurban kəsmək istədi,
Baxıb gördü bir qoç yolu üstədi
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

İbrahim, İsmayıl, Kəbə evini,
Tikməklə, tikdilər axirət evin.
O vaxtdan, bu vaxta dünya sevinir
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Musa Firounla döyüşən zaman,
Dənizdə təlatüm vermədi aman,
Yaradan Musanı qurtardı o an,
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Salehin dəvəsi kəsilən günü,
Tarix unutmamış gördüklərini,
Unutma Allahın əmirlərini
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Dəyişib bu dünya nuruna həsrət.
Çoxalib çirkablar, artıb həşarat.
Hanı İmam Hüseyndən qalan cəsarət?
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Azanın səsini kəsənlərə bax,
Allahın evini sökənlərə bax,
Dünya zülmətdədir, çökənlərə bax
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Dünyanı dolaşır ilan sürüsü,
Gözlər kor, nəfs iti, varlıq kürsüsü.
Bu dünyanı tutub, qalmaq həvəsi...
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Yer artıq yerində dayana bilmir,
Səhər, səhər kimi oyana bilmir,

Həsrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:
"Əgər öz yaxşı
işindən sevinib, pis
işindən narahat
olursansa, deməli,
möminənsən."

Günəş rahat-rahat boylana bilmir...
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Müsləmanlar
din
qardaşları
hesab olunurlar.
Buna görə də rəva
deyil ki, onlar bir-
birinə zülm edib
kəmək etməkdən
çəkinməsinlər, ya da
kən saxlasınlar.
Ədalətin oturacağı
ürəkdir. Buna görə
də ədalətin zahir
olduğu yer, yəni
ürək müsləmanın
kəlini saxlamama-
lıdır. Bir müsləmana
məxsus olan şeylər,
o cümlədən onun
qanı, sərvəti və
şöhrəti başqasına
haramdır.

Göyləri incitdik, göy də çat verib
Baxın yer üzünə, yer də qat verib,
Yaradan bəs kimə, de nicat verib?
Qurban kəs, yaradana dua et sən
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Sular şahə qalxıb, yaman görünür,
Dağlar əlçimlənilir, tufan görünür
Deyəsən Axırı-zaman görünür
Qurban kəs, yaradana dua et sən
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

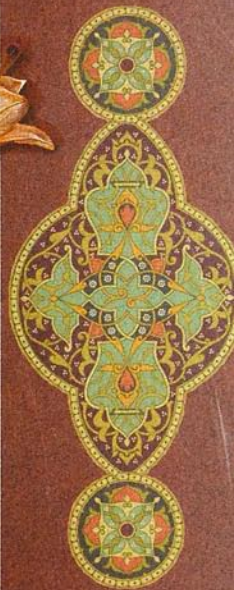
Hanı yediyimiz qidanın dadı?
İslaq dodağımız parça-parçadır.
Cismimdən səs gəlir, gözlər fəryaddır,
Qurban kəs, yaradana dua et sən
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

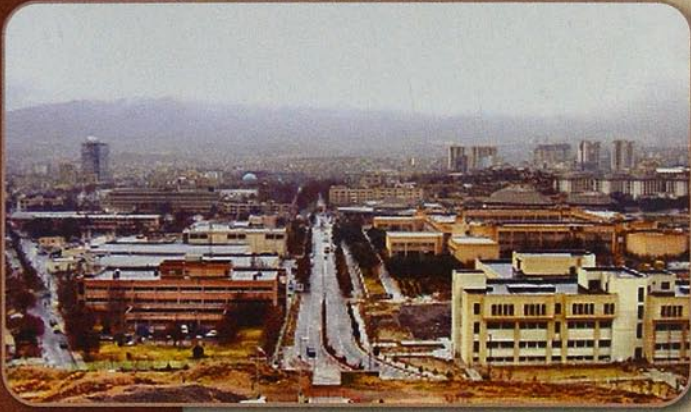
Haram axarından sərvət də axsa,
Halal süfrəmizdə bərəkət yoxsa,
Gözlər niqabından harama baxsa,
Qurban kəs, yaradana dua et sən
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Ay aman, dünyanın üzü dəyişib.
Tamı zəhər kimi, duzu dəyişib.
Qışı qışdan uzaq, yazı dəyişib.
Qurban kəs, yaradana dua et sən
Əlisən, Abbassan, Əliəkbərsən.

Əndəbil seyidlər kəndinin ağ-
saqqalı, ocağı ziyarət edilən
Mir Əlişraf ağa kasıbları,
kimsəsizləri aclıqdan xilas et-
mək üçün dəyirmanını zamanın ağır sınaqları
üzərində fırladaraq üyütdüyü buğdanın unu
ilə aclığa, səfalətə qalib gəlir.

Təbriz-Əndəbil kəndi

(1942-ci il)

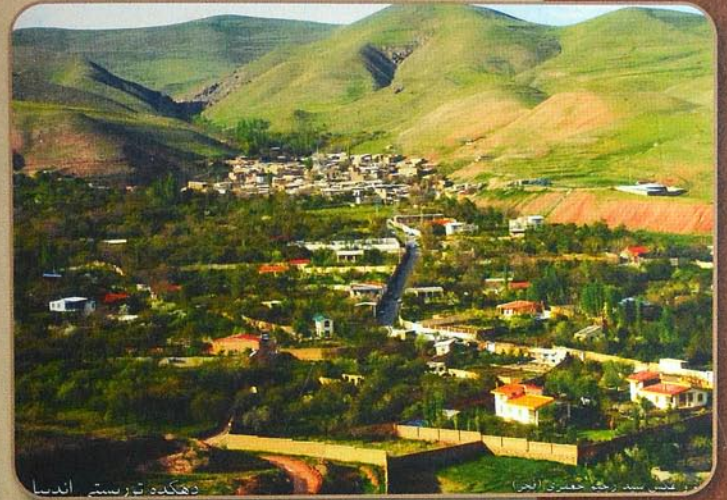
Həzrət Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“Allah-taala
sevdiyi
bəndəsini
çətinliyə salar ki,
onun afuzarını
eşitsin.”

Bir tikə çörəyə həsrət körpələr,
Gəzir kirpik dolu gözlərində yaş.
Dözməyib bu dərdə analar mələr,
O şah rejiminə eyləyib qarğış.

Açıb dəyirmanın ağzın Ələsrəf,
Çəkib arpa-buğda gözün durultdu.
O imam balası, o ali Əsrəf
Körpə balaların yaşın qurutdu.

Ac-yalavac, dərdli axıxdı bura
Mir Xəlil, Mir Cəlil buğda daşıyır.
İmam nəvələri müqəddəs yurdda,
Daha burda-qəm yox, sevinc yaşayır.

Hamıya tanıtdı müqəddəs yeri,
Biz varıq, bir nəfər ac qala bilməz.
Dedi oğullarım, gəzin kəndləri
Kimsə yaddan çıxsın, bu ola bilməz.

Dəyirman işləyir gecə və gündüz
Nə qədər evlərdə qarınlar acdı.
Kasıblar evində ən ağır gündü,
Körpə dodaqları çörəyə möhtac.

Gecəsi, gündüzü dəyirmandadır,
O, ətraf kəndlərə soraq göndərir.
Ac qalıb ölməsin, and-amandır
Yoldan kim ötürsə, evə döndərir.

Həzrət Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“Bir-birinizə əl
verin
(görüşün) ki,
qəlbinizdən kün xaric
olsun.”

Peyğəmbərlə birlikdə səfərdə olduqları vaxt bir neçə nəfər ayəyə qalxıb uca səslə qışqırdılar: «Allahı əkbər!»

Bu vaxt Allahın peyğəmbəri buyurdu: «Ey camaat, sakit olun və qışqırmaqla özünüzlü incitməyin, çünki adını çəkdiyiniz nə kərdür, nə də qeybdəndir. Həm sizi eşidir, həm də görür. O sizindir, sizə dəvətinizin boyunundan yaxındır.»

Yetimə paytaxtdır Əndəbil kəndi,
Dünyanın sevinci hakimdir burda
Ruzi-bərəkətdi Ələsrəf dərbəndi,
Peyğəmbər balası heç qalmaz darda.

Gördükə gözlərdə o sevincləri,
Babası Zeynalabdin gəlir önünə.
Körpə gülüşündən qəlbi dincəlib,
Şükr edir Allahın nemətlərinə.

Yetim-yesirlərin zamanı burda,
Heç yerdə aman yox, aman burdadır,
Peyğəmbər ocağı həməm burdadır,
Mir Məhəməd ocağı, Ələsrəf dərbəndi.

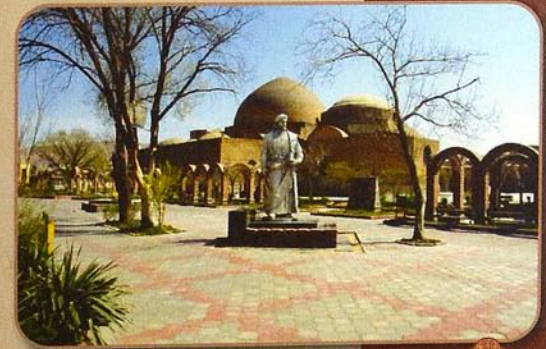
Dəyirman işləyir, nə qədər ömür
Burda rahatlanıb, burda dincəlib.
Nə qədər həyatın nicat gəmisini,
Çətinliyə qalıb, burda güc gəlib .

Burda dəyirməndə böyüyənlərin,
Gəlir nəsil-nəsil həyatdan səsi.
Allahın eşqiylə öyünənlərin,
Dilində həmişə Peyğəmbər kəlməsi.

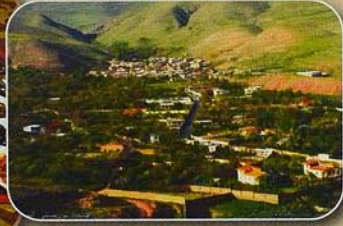
Bu ruzi gəmisini İmam Əlidən,
İmam Hüseynədən, Zeynalabdinədən,
O neçə əsrdən, neçə illərdən
Nişan verir bizə Şəhrəbanudan.

Xanım Zəhramızdan qalıb yadigar,
İslam dünyasının sönməz çırağı.
Nə qədər Peyğəmbər, əhli-beyti var,
Gəlir insanlığın rəhmət sorağı...

Dəyirman dünyanın "Dəyirmanıymış"
Çətin günümüzü O üyüdülmüş .
Əhli-beytimizin O İmanımı, şükrü,
İslam dünyasını O böyüdülmüş,
Dəyirman dünyanın dəyirmanıymış,
Ələsrəf kişinin din, imanımı.

“Allahın
az ru-
zisina
razi olan kəsin
Allah da az
əməlinə
razi olar.”

Seyidlər kəndi
Əndəbildə, Mir
Əlşəraf kişinin
dəyirmam ilə eyni
vaxtda yetimlərə, kimsəsizlərə
əl tutan, onların qarmlarını
doyuzduran, bu ocağın közü,
gözü, Mir Əlişərafın zövcəsi,
Mir Cəlilin anası xanım Fatimə ananın da bir
süfrəsi var idi. Bu xeyir bərəkət Süfrəsi də sən
demə dünyanın "Süfrəsi" imiş.

Fatimə ananın

SÜFRƏSİ

Açıb süfrəsini Fatimə ana,
Kimlər bu süfrədən çörək yeməyib.
Qurbanam mən sənə ana, ay ana!
Sənin o süfrəndən milyonlar yeyib.

Gələnin torbasın dolu verərdi,
Sifətində onun Zəhranın nuru.
Bütün nemətlərdən bollu verərdi,
Əlşəraf kişinin qeyrət, qüruru.

“Allahın
verdiyi
ruziyə
qənaət edən
kəs ən ehtiyacsız
adamdır.”

Bu ev kimsəsizə ümid işığı,
Gəlirdi Təbrizdən, Culfaya qədər.
Bu ev imamətin gül yaraşığı,
Bura qəmli gələn, çox şad gedərdi.

Hamunun dilində Fatimeyi-Zəhra
Peyğəmbərin qızı deyərdi ona.
Bütün varlığıyla xanım Zəhradı
Yanaşar hamıya O, yana-yana

Qaynar qazan idi, Əndəbil kəndi,
Ayağı ruzili Mir Məhəmməd kişi.
Qalxardı belinə, minib Səməndi
Gözlərdi kimsəsiz hər gəlişini.

Əlini çəkdiyi yara sağalar,
Babası Səcəddə belə edərdi.
Onu Əndəbildən hamı soraqlar,
Əliylə sağalıb nə qədər dərdlər.

Deyərdi Əlişəraf imam nəvəsi,
Kim gəlirdi, çörəylə, duzunu verər.
Var onda Əlidən peyğəmbər nəfəsi,
Öz əhli-beytinin həyatın sürər.

Bu süfrə böyüdüb neçə övladı,
Ruqəyyə bacımız nəslə yaraşığı.
Dünyanı dolandır şöhrəti, adı,
Cənubdan Şimala O Süfrə işığı.

Həzrət Əli (ə)
buyurur:

“Məzlumə
kəmək
və qə-
mgini şad etmək
böyük günahların
kəffarələrindəndir.”

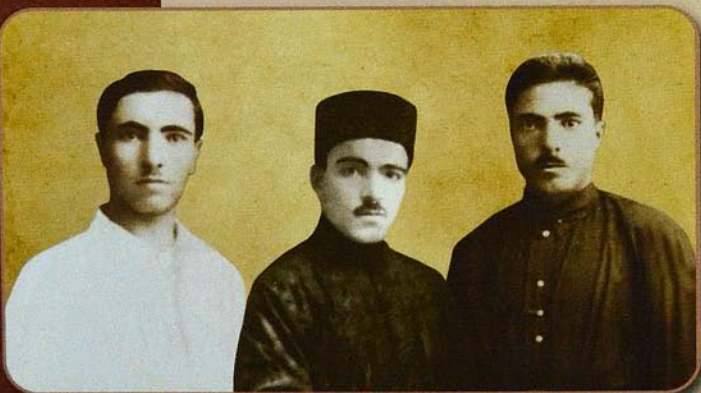
Mir Ağa, Mir Xəlil, Mir Cəlil ağa
Süfrənin şərəfin uca tutdular.
Şöhrət qələmiylə Mir Cəlal ağa,
İmam bayrağını çox ucaldılar

Unuda bilmərik Mir Əbülfəzi,
Dünyanı tərək edib erkən yaşında.
Bəlkə də Allahla olan ülfəti,
Allah sevgisinə gedib bu yaşda.

Bir müddət süfrədə yerin saxlamış
Düzərmiş süfrəyə belə payını.
Anadır, bəzən də gizli ağlarmış
Mənim qara qaşım, oxşar boyunu.

Bu Süfrə dünyanın süfrəsi oldu,
Minlər bu süfrədən çörək götürüb.
Tükənməz o Süfrə, əbədi qaldı.
Bu imam süfrəsin Allah yetirib.

Ömrünü
elma
sərf
edən adam heç
vaxt ölmür.

İMAM SEVGİSİ

Mir Cəlil Mir Əlişraf oğlu
seyidlər Ocağının közü idi, Onun
oduna, nəfəsinə isinənlər indi də
onun ruhuna dua oxuyur. Onun
ömür yolunun işığı hələ çox əsrlər yanacaq.

İlahi eşqidir bu qəlbə yanan,
Gedir Aşqabada təhsil almağa.
Dünyanın çırağı elmlə yanır.
Bu sərvətə nəşib Mir Cəlil ağa.

Qələmi bərəkət mürəkkəbində.
On il düz öyrəndi elmin dilini.
Götürdü gücünü həyat dibindən,
Verdi məmləkətə ruzi elmini.

İran şah ölkəsi elm açlığı.
Onlar möhtacdırlar oxuyanlara.
Şahı məcbur edir ehtiyaclığı.
Ölkəni elmiylə qoruyanlara.

Miandabda susub şəkər zavodu.
Onun açarları elmin dilində.
Şah eşidən kimi Mir Cəlil adın.
Əlacını tapır onun elmində.

Mir Cəlil elmindən hərəkət aldı
Dünyaya səs saldı şəkər zavodu.
Seyid nəfəsindən bərəkət aldı
Gəzdi dildən-dilə Mir Cəlil adı.

Burda da fürsəti verməyib əldən
Kasıbın, yetimin, yerin öyrəndi.
Bu şərəfli yoldur gəlib nəsilədən,
Qırdı kasıbların açlıq kəməndin.

Burda da sığındı yetimlər ona,
Artırdı şəkərin şirinliyini.
İmamətdən gələn imam oğlu da
Baxdı səmələrin dərinliyinə.
Gördü mələklərin sevindiyyini.

Sabiri, Möcüzü əzbərdən bilir,
Cavabları hazır hər sualın da.
Hər bir övladına tapşırır bir-bir,
Oxuyun, danışın "Adam" dilində.

Adam dili sözü türkü deməkdir,
Bu dil ona inan şəkərdən şirin.
Haqqın, ədalətin, özün sevməkdi.
Sevgisi bölünməz, heç bir vaxt dilin.

Milli hökumətin qurulan vaxtı
Üç ay Sofyanda müəllimlik etdi.
Bağlı qapıların açıldı bəxti,
Pişəvərilə O, görüşə getdi.

Əndəbil nəfəsi inqilab ruhlu,
Köçdü qənd fabriki oldu Ərakdə.
Soluxmuş qəlblərin yüksəldi ruhu.
İnqilab beşikdə, hələ bələkdə.

Mir Xəlil, Mir Cəlil, millət önündə
Söyləyir Pişəvəri proqramını.
Milli hökumətin çətin günündə
Qardaşlar birliyə səslər hamını.

Bir il yaşasa da çox işlər gördü,
Millətin məktəbi, millətin dili.
Bir illik azadlıq böyük ömürdü.
Yaddaşlar yaşadır, tarixlər bilir.

Bu bir il qaynatdı çox qazanları,
Sıxdılar hər yerdən bu azadlığı.
Ağilla azadlıq qazananların,
Xalqın tarixində bu üz ağlığı.

*K*im elm
almıq üçün
yola çıxarsa,
dönənə kimi o Allah
yolundadır."

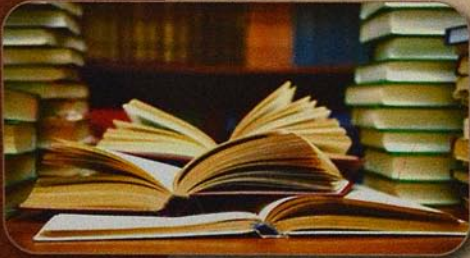
Əndəbil inqilab xəritəsində
Milli hökumətin püskürən odu,
Şirin kəlmə Pişəvəri səsində,
Öndə Mir Xəlillə, Mir Cəlil adı.

Ərəkdən Kərəcə sevinc gətirdi,
Burda da böyük bir şəkər zavodu.
Yaradan burda da ruzi yetirdi,
Yenə yetimlərin bayramı oldu.

Əzizim Mir Cəlil, yazır Mir Ələşrəf
Bu azad günlərin qədrini bilin.
Milli hökumətim tarixə şərəf,
Millət müsibətli günləri bilir.

Nə qədər var yetim-yesir bizimdi,
Sönmüş könlərə siz işiq verin.
Ölməz imamətim əsri bizimdir,
Bütün nəsillərə yaraşiq verir.

Əziz Mir Xəlilim, yazır Mir Ələşrəf,
Şimalda Mir Cəlil ad-san qazanıb,
Qarşıda nə qədər görülən işlər,
Hər yerdə, hər evdə, qaynar qazanım.

Əndəbil kəndində kəndin axundu kimi
Mir Ağanın böyük nüfuzu olub. Quran
bilicisi kimi tanınıb.

Əndəbil mollası, böyük bir alim
Yerişi, duruşu, təmkimli ağa.
Nəslin ocağının çırağı elm.
Məclisin hörmətli yeri Mir Ağ.

Nurdur alınıdakı O möhür yeri,
Dilində hər sözü, Quran kəlməsi,
Əyni başdan-başa islam gövhəri,
Biləlin səsidir, azanda səsi.

İnsanlar sizin
ardınızca
gəldir. Sizə
dünyanın hər
tərəfindən adamlar
gələr, dinin inəli-
kəlini öyrənmək
istəyəcəklər. Onlarla
yaxşı davranın,
onlara xeyir əməlləri
öyrədin.

Elmi öyrətdiyi tələbələri
Açıbdır ağzını rəhmət qazanın.
Elmin, əxlaqının sahabiləri
Allah dərgahında cənnət qazanır.

Sükuta sığıbı kiçik mədrəsə,
Burda imamətin ocağı yanır.
Astaca ayələr gəlir səs-səsə,
Hər qəlbə bir eşqlə Quran oxunur.

Böyük yaradanın nəzəri burda
Quran gecələrin şirin səsidir.
İmamət xoşbəxtlik gətirib yurda.
Əndəbil İslamın möcüzəsidir.

Belə bir gecədə doğuldu Fizzə,
Onun sevincinə qoşuldu Ağa.
İmamət Zəhradan gəlibdir bizə,
Şükür nemətinə dedi, Mir Ağa.

Məhəmməd elə bir ağac əkibdir,
Budaqlar dünyanın hər nöqtəsində.
Eşqi varlığında Allahu-Əkbər,
Babası Səccadın şirin səsinə.

Həzrət Peyğəmbəri-Əkrəm (s.ə.ə) buyurmuşdur:

*S*izlərdən hər hansı biriniz Allahla danışmaq istəyirsə, Quran oxusun. Elmin əvvəlini və axırını (öyrənmək) istəyənlər gərək Quran oxusunlar.

*Q*ədim tarixi olan "Əndəbil" kəndinin seyidləri İmamlarımızın şərəfli adını yaşatmaq-la bərabər, özləri də böyük hörmət və nüfuz sahibidirlər. Mir Əliəşraf ağanın adını uca tanıdan, Təbriz, Sofiyan, Şəbüstəri və Culfaya qədər hər addımda xatırlanan Mir Xəlil ağa bu nəslin tarixində uca məqama yetişə bilib. Mir Xəlil ağa qısa ömür yaşasada xalqın arzuladığı və bu məqama yetişdiyi milli hökumətin fəaliyyətində böyük xidmətləri olub. Polkovnik Mir Xəlil və onun "Qara atı" ağ günlərin həyat səhi-fəsində qəhrəmanlıq rəmzidir.

Xalqın hüquqları ayaq altında,
Zülmü ərsə çıxıb bu zalım şahın.
Cihad böyük tələb Allah qatında,
Ölcüsü zamana sığmur bu ahın.

Gəlir məzlum kütlə Şəbüstəridən,
Bu nə əsarətdir, Hüseyin nəvəsi?
Bizə zülm edirlər heç nahaq yerdən,
Gəlsin meydanlardan Əlinin səsi.

İlk gündən qalxıbdır ayağa Sofiyan,
Zülm haqq əliylə boğula bilmir.
Təbriz ayaq üstə, qaynayır hər yan,
Azad söz dil açıb, doğula bilmir.

*İnsanlarla
iltifath ol
və kobud-
luq etmə; xoş dav-
ran, onlara
həqarətə baxma.
Cənnətin açarlarını
soruşan yəhudi və
xristianlara de ki,
cənnətin açarları
Allahın varlığını
sübut edənlər və
xeyir işlər görənlər
üçündür.*

O necə doğulsun beşiyi yoxsa,
Hikkəməiz, səbrimiz yetişib daha.
Biz nələr görürük, dayanıb baxsaq,
Bir addım da belə, uğur sabaha.

Qara at kişnəyir gözü Təbrizə,
Dayanıb Mir Xəlil əlində Quran.
İnqilab beşiyi özü Təbrizdə,
Xalqa nicat verib onu yarıdan.

Bilin rəhbərimiz Pişəvəridir,
Susuz qızılgüllər gül aç bilməz.
Haqqın, ədalətin o səhəridir.
Günəş doğulmasa, ay saça bilməz.

İndi qalib bircə ağıl meydanı,
Bir gözə, bir ələ biz baxmalıyıq.
Azadlıq vətənçün oğul meydanı,
Bir sözə, bir fikrə biz baxmalıyıq.

Qara at ayağın yerə bərk vurur,
Onun kişnərtisi azadlıq deyir.
Təbriz silkələnib ayağa durub,
Bu külək, əvvəlki küləkdən deyil.

Elə bil at üstə İmam Əlidir,
"Zülfüqar qılıncı" belində hazır
Məkkə, Mədinəsi, Əndəbilidir.
Qara at dırnağıyla azadlıq yazır.

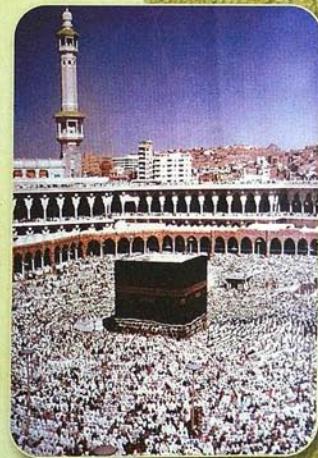
Babası Hüseyndi, gəlib meydana,
Meydan azadlıqçün uzun yol olsun.
Cismim azadlıqçün dönsün al qana,
Təki azad günüm daim bol olsun.

Soyfandan Culfaya fərmandar oldu,
Milli hökumətin igid zabiti.
Sədaqət, təcrübə, polkovnik aldı,
Uzaqgörəndi O, baxışı iti.

Bir ildə hər yerdə ruzi bayramı,
Qarınlər doyduqca, O nəfəs alır.
Demək, yetimin də qarını doyarmış,
Babası Səccadı O yada salır.

Yetim sevinəndə gözü dolardı,
O anda elə bir ömür yaşardı.
Sevinc axarından o damcılarda
Hüseyni görərdi göz yaşlarında.

*Hər bir
xeyir iş
mənfə-
mətdir. Qardaşını
salamla qarşılayıb
öz tuluğundan
onun bərdəyinə
su tökmək məgər
xeyirxahlıq deyil?*

"Pişəvəri" Qəsri-Qacar zindanında,
Ağır günlər, vətən sevgisi, O, sınımadı.
Millətinə olan sevgi qanıdadır,
Sərdar Milli, Xiyabani tarix idi.

Qara atın göz yaşları dən-dən axır,
Bu qara at Pişəvəri hədiyyəsi.
Baş çəkərdi, daha yoxdur yola baxır,
Yollar solğun, hanı millətin yiyəsi.

Qara at kişnəyir üzü Təbrizə,
Göy üzündə təmiz hava görünür.
Zülm bataqlığı çıxs da dizə,
Kasıblara azad sabah görünür.

Qara at kişnəyir gözü Təbrizə,
Mir Xəlilin həbsin dilə gətirir.
Ərbab Mir Xəlilçün gəzib Təbrizi,
Gəlib Əndəbildən onu götürür.

Qara at kişnəyir qara günlərə,
Yer-göy heyrət edir hönkürtüsünə.
Əndəbil ağlayır öz günlərinə,
Qoşulub qara atın o naləsinə.

Qara at kişnəyir üzü Təbrizə,
Göy üzündə təmiz hava görünür.
Zülm bataqlığı çıxıbdır dizə,
Kasıblara azad sabah görünür.

MİR XƏLİL AĞANIN OĞLU ƏLƏDDİN DƏDƏ-BABA YURDU ƏNDƏBİLİ ZİYARƏT EDİR

"*M*ən babalarım, Mir
Məhəmməd, Mir Əlişraf,
nənəm Fatimə, bibim
Ruqəyya, əmilərim Mir Cəlil, Mir Cəlal,
Mir Ağa, Mir Vali, Mir Əbülfəzlə, atam
Mir Xəlillə fəxr edirəm".

Həsəratini kirpiklərinlə yudun,
Sevincin çimirdi göz yaşlarında.
Babanın, nənənin nəfəsin duyduñ,
Doğma insanların baxışlarında.

Öpdün neçə dəfə məzar daşını,
O günü dünyadan böyük görüdüñ.
Öpdükcə sən bacı-qardaşlarını,
Atan Mir Xəlilin yeri görüdüñ.

Tarixdə nə qədər qanlar tökülüb,
Ala bilməmişik öz haqqımızı.
Haqqımız qorxuyla zora bükülüb.
İndisə qaytaraq düz haqqımızı.

Hamıya deyirdin mən Təbrizliyəm,
Çünki bu torpaqda doğulub atam.
Əslində nə vaxtsa, bizi gözləyən.
O tay, bu tay yoxdur, bütövük, atam.

Sənin gəlişini bildi Əndəbil,
Tutdular o ki, var söz alqışına.
Dedilər qayıdıb gəlib Mir Xəlil,
Aldılar həsrətlə öz ağuşuna.

Dedilər boy-buxun atası özü
Təmkinli duruşu Mir Xəlil deyir.
O nurlu çöhrəsi, qayğılı gözü
Qayıdıb keçmişə nələr söyləyir.

Kimi nəfəsindən dadmaq istəyir,
Səni kiymə kimi çəkir köksünə.
Çəkiyə gəlməyən sevgi istəyi
Qalmaq arzusuyula sığınıb sənə.

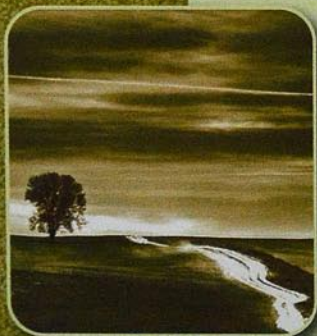
Əndəbil dillənir, Ələddin balam,
Hər bir ev sənindir ürəyincə qal.
Hər qapı, hər ocaq sənə doğmadır.
Hər biri sənindir istəyincə qal.

Hər kəlmə başında Mir Xəlil adı.
Yollar duyduq düşüb, dilə gəlibdir,
Necə də sevinir bu gəlişindən
Qayıdıb Mir Xəlil elə gəlibdir.

Elə bil özüdü hər gülüşündə,
Ayrımaq istəmir bu yollar səndən.
Sən bir istəyə bax, doğmalığa bax,
Əndəbildə bayram sən gələn gündən.
O hörmətdən gələn ucalığa bax.

İmam Rıza (ə)
buyurur:

Qohumluq
əlaqəsini
bir içim
su ilə də olsa,
möhkəmləndir.

Tehran şə-
hərində,
Mir Xəlilin
qızı Səriyyə xanı-
mın qonağı ol-
duq. Qardaşı
Ələddin bizi o,
ailə ilə tanış etdi.
Bu görüşdən şərəf
duyduq.

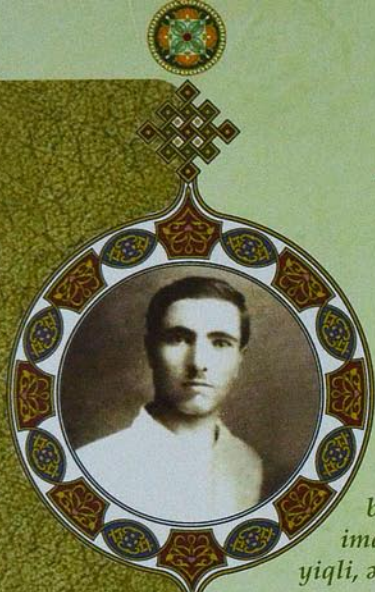
Mir Xəlil deyəndə, dolur gözləri,
Ata sevgisinin həsrətin çəkib.
O qədər yollarda qalıb gözləri
O qədər yollarda boynu bükülü.

Səriyyə deyəndə, Mir Xəlil ağa,
Tökərmiş göz yaşı deyir Ələddin.
Necədir gözümün nuru Mir Ağa
Yazır darıxmayın gördüz ki, gəldim.

Aliyə onunçün övlad böyüdü,
Çətin günlərində döyüşçü olub.
Ailəni qoruyub ana öyüdü,
Mir Xəlil adında məhəbbət qalıb.

Unutmur bu tayı Səriyyə bacı,
Gəlir ziyarətə ata qəbrini.
Bir həsrətdən gələn o ehtiyacı
Təsəlli ruh verir övlad qəlbina.

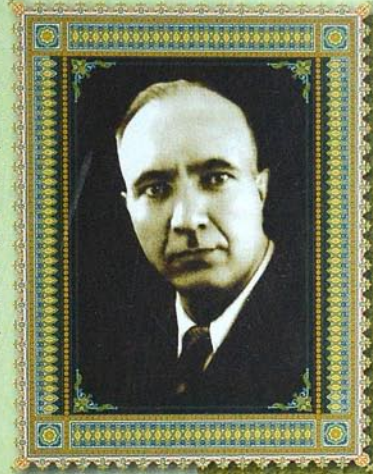
*Əndəbil kəndindən, seyidlər ocağın-
dan çıxan Mir Cəlal Mir Əlişrəf oğlunun nurunun bütün dünyanı işıqlandırması, Allahın Ulu babaları Həzrət Peyğəmbərimizə bəxş etdiyi Əhli-beytdən olan imamətin islam dünyasında ən layiqli, ən şərəfli məqamı deməkdir.*

Əmisi oğlu Mir Həsənin dedikləri: "Mir Cəlal əmioğlu Əndəbildən o taya, Azərbaycanımıza gedərkən on iki yaşın içindəydi. Mənim isə onda iyirmi iki yaşım vardı. Kənddə yaşadığı bu on iki ildə O, mədrəsə təhsili almaqla bərabər, həm Quranı gözəl bilirdi, həm də Quranı öyrənə-öyrənə gələcək əsərlərinin mövzularını, onların surətlərini yaradırdı."

Mir Cəlalin on iki yaşının hər bir ili qiymətli ömür deməkdir. Hər ilin öz yaş möcüzələri olub.

Əndəbildə bir yol var. O da "Mir Cəlal yolu" adlanır. Sizə göstərdiyim bu yoldan ilk dəfə o taya, Azərbaycanımıza əmioğlunu

ənim Mir Əlişrəf aparıb. Bu yol, Mir Cəlal yolu olaraq əsr-əsr, nəsil-nəsil yaşayır və yaşayacaq. Mən Mir Cəlal ağanın Əndəbildəki on iki illik ömür bioqrafiyasını bir-bir səhifələdim. Bələdçim əmioğlu Mir Həsən danışdıqca, qələmə aldım. Hamımız üçün maraqlı olan bu müqəddəs insanın on iki ildə qazandıqları müqəddəslikləri bütün islam dünyasının da bilməsi böyük şərəfdir.

DOĞULAN GÜNÜ VƏ ALLAHIN MÖCÜZƏSİ

Sevindi Əndəbil doğulan günü,
Seyidlər qolunda bir qanad artdı.
Mir Əlişrəf də necə sevinir,
Nəslin şöhrətinə O, imza atdı.

Seyidlər nurunun nuru artmışdı,
Müqəddəs göylərin dəyişib rəngi.
Ərşdə ulduzlara xəbər çatmışdı,
Yağır yağış kimi ulduz çələngi.

Göbəyi kəsilmiş sünnət olunmuş,
Sübhün doğuşunda gəldi dünyaya.
Babası Peyğəmbər belə doğulmuş,
Məhəmməd evində sevinc dünyadı.

*"İnsanlar sizin
ardınızca
gedər. Sizə
dünyanın hər
tərəfindən adamlar
gələr, dinin
incəsiklərini
öyrənmək istəyə-
cəklər. Onlarla yaxşı
davranın, onlara
xeyir əməlləri
öyrədin."*

Babam peyğəmbərin nişanəsi var,
Boy yaraşlıq, çöhrəsi gül, ağ üzlər.
Səsində də İmam Əli səsi var.
Əsrlərdən xəbər verir bu gözlər.

Həzrət
Məhəmməd (s.ə.s)
buyurur:

“*B* eşikdən
qəbrədək
elm axta-
rışında (öyrən-
məkdə) olun.”

Müqəddəs Allahın adından birin,
Dedi, Cəlal qoydum Məhəmməd ağa.
Allah öz elmindən qoy ona versin,
Adı da ucalsın ucalıqlara.

Hər səhər qulağı azan səsinə,
Açıldı gözləri müqəddəsliyə.
Bağlandı Quranın hər kəlməsinə
Allahın elmindən gələn biliyə.

Öyrətdi Qurani Məhəmməd kişi,
Beş yaşda uşaqda hikmətə bax sən.
Özü uşaq idi amma, görmüşü,
Peyğəmbər nəvəsi Həsəndi baxsan.

Babasın bircə gün dinc buraxmazdı,
Danış imamətdən, imam Əlidən.
Babam Kərbələdə bir tarix yazdı,
O tarix müsibət, düşməz dillərdən.

O, böyük nənəmiz Fatimeyi-Zəhra,
Axirət dünyasının cənnət çiçəyi.
İmamət onunla çatdı zəfərə,
Peyğəmbər qızlarının ən göycəyi.

Xəlvətə çəkilib gizlin oxuyur,
Şahlıqdı kim tutsa, Quran adını.

Müqəddəs kitabın boyun ox sayır.
Yetər O Quranla öz muradına.

Əzizlər babası, Mir Cəlal balam.
Quranın istəyi sevgisi səndə.
Allah nəzərinə alsın balamı,
Böyük bir gələcək görürəm Səndə.

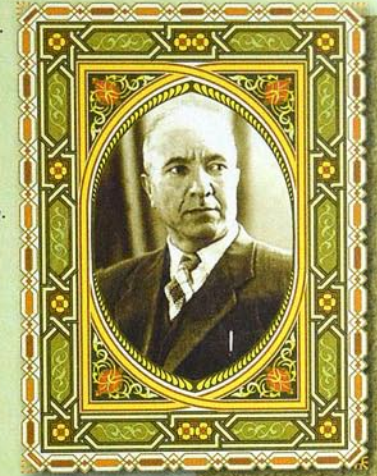
Onun neçə evi mədrəsə idi
Gəlib dərs alırdı Əndəbillilər.
O Quran elmini kamil bildirdi,
Burda yetişibdir neçə alimlər.

Altı yaş, Qurani O əzbər bilir.
Beynində yaranan fikri axtarır.
Yetimi siz sevin, Allah bildirir.
Bahara sevgini Qurandan tapır.

Yetimi sevəni, Allah da sevər,
Bacara bildinsə yetim sevindir.
O da səni sevdi, böyük bir sərvət,
Əgər yeri yoxsa, yer ver evində.

Həkk edib sözləri öz yaddaşına,
O gecə yatmazdı səhərə qədər.
Sözləri isladar göz yaşlarında,
Ehtiyacı olan yetim nə qədər.

Bu ev kimsəsinin pənahı idi.
Gündə çuval-çuval un paylayırdı,
İşıqsız zülmətin sabahı idi.
O günü ömrünə, ömür sayırdı.

*B*ir saat elm
öyrənmək, bir
gecənin
namazından daha
yaqsındır. Bir günün
elm öyrənilməsi üç
ayın orucundan
üstündür.

Bəlkə Cəmilgilin qurtarıb unu,
Qarısı Gülsənəm təndirdə yoxdur.
Daha çırpı yığan görmürəm onu,
Neyləsin, ailəsi, uşağı çoxdur.

Götürüb çiyinə bir çuval unu,
Getdi qapısına Mir Xəlil ağa.
Çalışdı bir kimsə görməsin onu,
Görüb qoy düşməsin ələ-ayağa.

Bişmiş çörək gedir Sənəm qarıya,
Yaşı artıq ötüb, keçib səksəni.
Ona xoş baxanı, Allah qoruyar,
Behişt bağçasında yaşadar səni.

Bütün bu əməllər gözü önündə,
Yazır olanları söz yaddaşına.
Kimsəyə əl tutsan çətin günündə,
Xeyir mələk yazar, yaddaşlarına.

7 yaş, boy-buxun, biləklər iri,
Necə də oxşayır Peyğəmbərimə.
Bütün gözəlliyi Zeynalabdindi,
Verib vücudunu nəvələrinə.

Ərbab adamları xəbər tutdular,
Kənddə mədrəsə var, Quran oxunur.
Evlərə hər yerdə pusqu qurdular,
O vaxt tufan qopur, göydən daş enir.

Onlar başa düşmür bu möcüzəni,
Mənim atlarına çıxıb gedirlər.

Elmi fayda
verən alim
yətmiş min
abiddən üstündür.

Yolda əllərindən çıxır üzəngi,
Atları onları yerə çırpıb gedirlər.

Bir gün də eşidib Quran səsinə,
Gəlmək istəyəndə qarıya sarı.
Görüb şahə qalxan ilan sürüsün,
Onlar sərhəd qurub, onlar sarılıb

Onlar qayıtmayı bir də bu yerə.
Allah qoruyandı, bəndə nə karə.
İnam gətirərək gördüklərinə.
Biz əmr quluyuq dedilər, ya Rəbb!

8 yaş, düşüncə yaşdan da böyük
Düşünür əsərin qəhrəmanların.
Qiyəti sənətdə ağır olan yük.
Tapır hər əsərcün qəhrəmanları.

Bu yaşın Füzuli sevgisinə bax,
Oxuyur "Şikayətnaməsini" O,
Ah çəkir, Şəbi-hicran naləsinə bax,
Eşidir Baharın naləsinə O.

9 yaş, sözə bax, yada satmaram.
Kinayə boylanır baxışlarından
Qapımızda hürən itə ataram,
Uzağam nəfəsimin qarğışlarından.

Bu yaşda sözündə hikmət var onun,
Hikmət var, hər sözün mənası dərin.
O, sənət loğmanı oldu dünyanın,
Şəfəsi tükənməz hər bir əsərin.

Həzrət
Məhəmməd (s.ə.s)
buyurur:

Elmin
fəziləti
ibadətin fə-
zilətindən çoxdur.

Elm xərcən-
məyən xəzinə
kəmidir.

Bu yaşda düşündü o Baharları.
Sonalar göz yaşlı qala bilməzdi.
Hər bir əsərinin qəhrəmanları,
Düşüncədən uzaq ola bilməzdi.

Yandırır içini Füzuli közü,
Düşünür babası İmam Hüseyini.
Dilində müqəddəs Kərbala sözü,
Məqam məhəbbətdə hər biri eyni.

Allahım, Cəlalın gəlib dünyaya
O ad da sənindir, əzəmət sənin.
Baba Peyğəmbərdir üzündə həya,
Muhəmməd əzizi Peyğəmbərlərin.

10 yaşda fikirlər qələm istəyir,
Gözləyir yolunu elm ocağı.
Bu elm sevgisi Quran istəyi,
Bu qələm nə qədər əsər yazacaq.

Üz tutub, cavabsız suala doğru,
Gecə yuxusuna hey Gəncə girir.
İstəyi həsrətdi Şimala doğru,
Sevdiyi qızı da Bakıda görür,

Gəncə haraylayır, Bakı istəyir.
Qiyəmətli söz gəzir ədəbiyyatım.
Sona da, Mərdan da, Mir Cəlal deyir,
Bizləri də gətir ədəbiyyata.

Elm öyrə-
nənin (din
tələbəsinin)
əcəli çatdıqda,
şəhid kimi ölər

Söz ayna istəyir, söz çəki gəzir.
O yazır qorxmadan həqiqətləri .
Söz də duyuyq düşüb onu gözləyir,
Kasıb surətlərdə illərdən bəri .

Nə kirpik yumulur, nə gözlər yatır,
Nə qədər tələbə boynu bükülü.
Dilində səslənir neçə bayatı,
Həsrətim od tutub, sevgim bürkülü.

Neçə kasıbların qapısı bağlı,
Gecə yuxusunda Mir Cəlal deyir.
Elmin qapıları Cəlal soraqlı,
Durub yol üstündə, həsrət gözləyir.

Söz xəzinəm ondan söz götürəcək.
Neçə cavanlara elçi gedəcək.
Tüstülü ocaqlar köz götürəcək,
Əsrdən-əsrə O, yüksələcək.

Sükuta sığınan dərs otaqları
Şirin söhbətindən ləzzət alacaq.
Nə qədər şirindir qayğıları da,
Nə qədər yetimin könlün alacaq.

Elə sığal çəkər əllər inciməz,
Yazar siyahıya ehtiyacları,
Sağ əlin verdiyin, sol əli bilməz,
Doydurur imkansız qarnı acları.

Elm öyrənmənin
(din tələbə-
sinin) əəcəli
çatdıqda, şəhid kimi
ölər elm ilə birgə
olan yuxu, cəhl ilə
birgə olan ibadətədən
üstündür."

12 YAŞ

Bir az nigarandır Əliəsrəf kişi,
İkiyə bölünən bu vətən onun.
Xəyalına gəlməz oğlun gedişi,
Bir dünya edəcək Azərbaycanı.

Üz-gözü örtülü Fatimə ana,
Üzündə gizlədib yaş damcıların.
Bəlkə də son dəfə baxıb boyuna,
Ana gizlin-gizlin youncuları.

Böyük olmasa da niyə məhz onu,
Bütün uşaqlardan O, uca bilir.
Elmi xatırladır İmam Əlini,
Hüseyn oğlu Zeynalabdin gəlib.

Bu gecə yatmayıb Əndəbil kəndi,
Ona hədiyyədir şirin yuxular.
Oxumaq həsrəti qırıb kəməndi,
Gedir arxasınca neçə qayğılar.

Boyunu oxşayır o yol, o ciğir,
Yapışib, sallanıb ayaqlarından.
Nəhayət hicrandan arzuya sığınıb,
Ayrılrı uşaqlıq oylaqlarından.

Öyrəndik yüz on yaşlı Mir Həsəndən,
Yaddaşda qalanı qələmə aldıq.
Çox şeylər öyrəndik söylədiyindən,
Mir Cəlal ruhunda bir boy ucaldıq.

Elminizi baş-
qalarına
öyrədin və
başqalarının elmini
öyrənin."

HƏYATIN Bu üzü

Imam Riza (ə) Mərvdə cümə günü
"Came" məscidində olarkən buyurur:
"Şübhəsiz, imamət peyğəmbərlərin
məqamı və nəsillərin irsidir. İmamət
Allahın nümayəndəliyi, Peyğəmbərin (s) xilafəti
və canişinliyidir. İmam parlaq ay, işıqlı çıraq, şö-
lələnən nur, zülmət və qaranlıqda hidayət ulduzu
və süqutda xilaskardır."

**İmam Riza
(ə) buyurur:**

"Bir-birinizin
görüşünə gedin ki,
dostluğunuz
möhkəmlənsin."

"İnsan öldüyü zaman əməli bitər.
Ancaq bu üç əməli istisnadır:
istifadəsi davam edən sədəqəsi,
ondan alınan elmi və
saleh övladlarının duası"

Hədis

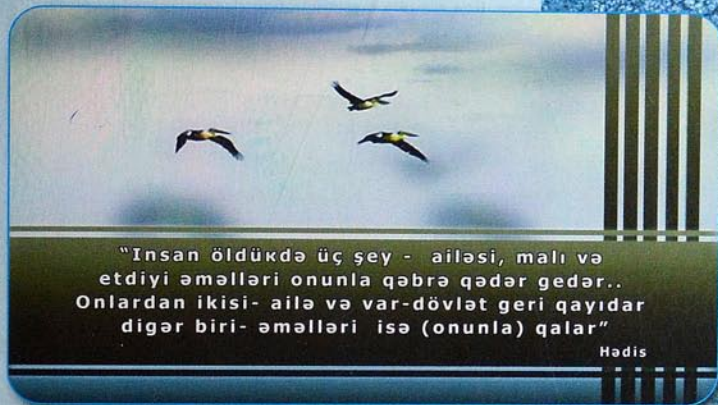
*İmam yağış dolu
bərəkətli bulud,
ardıjıl (dirlik) yağış və
parlaq günəşdir.*

İmam yaranmışlar arasında Allahın əmini, bəndələri üzərində Onun höccəti və canişinidir. İmamın vücudu ilə din nizamlanır, müsəlmanlar izzət qazanır, münafıqlar qeyzdən yanır və kafirlər fəlakətə yetir.

Cənubi Azərbaycandan, Əndəbildən, Seyidlər ocağından bu taykı Azərbaycanımıza elm arxasınca gələn imam nəvəsi Mir Cəlal gəlişiyə işıqlı çıraq, şölələnən nur, zülmət və qaranlıqlara hidayət ulduzu gətirməklə, süqutu xilas etdi.

Yaranmışlar arasında Allahın əmini, bəndələri üzərində onun höccəti və canişini olmasını elmi məqamı, böyütdükləri övladları, Arifi, Hafizi,

Aqili, Elmirası, Ədibəsi, Mehribanı, Nərgizi, Leylası, Arzusu, Heydəri, Mir Camalı və Mir Cəlali ilə sübut etdi.

"İnsan öldükdə üç şey - ailəsi, malı və etdiyi əməlləri onunla qəbrə qədər gedər.. Onlardan ikisi- ailə və var-dövlət geri qayıdır digər biri- əməlləri isə (onunla) qalar"

Hədis

GƏLİŞİ İLƏ RUZİ-BƏRƏKƏT GƏTİRDİ

Gətirdi beynində nə qədər sual, Cismində nələr var, bəs kimə desin. O taydan bu taya böyük Mir Cəlal, Gəldi təhsil alıb, elm öyrənsin.

O taydan bu taya böyük Mir Cəlal, Seyid ocağından köz gətirmişdi. O imam nəvəsi, O, cəhlü-cəlal, Nə qədər əsərə söz gətirmişdi.

İmam Riza (ə) buyurur:

*"Peyğəmbər
ailəsinə
dostluq
ümidi ilə saleh əməli
və ibadətə səy göstər-
məyinizi tərk etməyin."*

Sən demə, bu yurda Mir Əlişraf kişi,
Göndərib bu yurdun xoşbəxtliyini.
Bir ruzi gətirdi onun gəlişi,
Dünyaya tanıtdı söz sərvətini .

O taydan, bu taya böyük Mir Cəlal
Gətirdi özüylə xoşbəxt gələcək.
Sevinir kimsəsiz yetim balalar,
Mehriban, qayğılı üzlər güləcəkdir .

O taydan bu taya böyük Mir Cəlal,
Elmin sütununa dayaq gətirib.
Elmi ondan öyrən, ondan cavab al.
Fizika elminə bayraq gətirib .

Sözün mirvarisi, sözün Arifi
O sözün mülkünə bir naxış atdı.
Sirr qalmasın elmə verdi Arifi,
Nurundan gör neçə, o nur yaratdı.

İmam Riza (ə)
buyurur:

“**B**ir-birinizin
görişinə
gəlmə ki
dostluğumuz
möhkəmlənsin.”

Quran bilicisi, Quran Hafizi
Mövzuları Quran surələrindən.
Verdi elmə dayaq duran Hafizi,
Baxdı bu həyata surətlərindən .

Yetim-yesirlərə verdi Aqılı,
Oldu imkansıza ümid qapısı.
O da yada saldı İmam Baqiri,
O İmam səngəri, İmam qalası.

Şəkildə öndə
Mir Cəlal
ağanın qızları
Elmira və
Ədibə xanım,
böyük qardaşı
Mir Xəlilin
oğlu Ələddin
və qızı
Simuzər
xanım

Çiçəklər içində sevdi nərgizi
İstəyi bar verdi arzularında .
Görmədi Təbrizi, gördü Nərgizi
Dayağı Allahdır arzuların da.

Sevib qoruyurdu ədəb sözünü,
Saflıq olmalıdır ədib səsinde.
Gözəl olmalıdır sözün düzümü.
Onu tamamladı Ədibəsində.

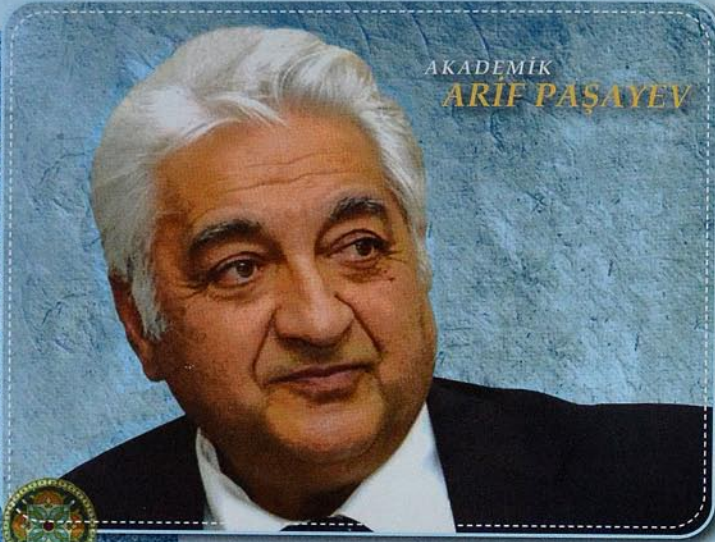
70 illik ömrü hədiyyə elmə,
Hara üz tuturuq Mir Cəlal deyir.
Atası haqqında xanım Elmira,
Təkcə biz demirik zaman söyləyir.

Həzrət Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“**M**ənim
ümmətim-
dən hər bir
ağıl və düşüncə sahibi
dörd şey zəruridir”. Soruşuldu: “Ey
Allahın elçisi! Onlar
nədir?”

Həzrət (s) buyurdu:
“Elmi eşitmək, onu kifz
etmək, yaymaq və ona
əməl etmək.”

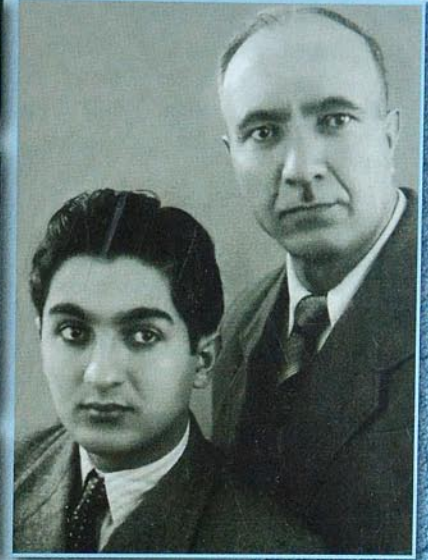
AKADEMİK
ARIF PAŞAYEV

Akademik Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev öz dininə hörmətlə yanaşan, onun əxlaqi dəyərlərini qoruyan, babaları Həzrəti Peyğəmbər (s), İmam Əli (ə), İmam Hüseyin (ə), İmam Zeynalabdin (ə), Mir Məhəmməd, Mir Əlişraf, atası Mir Cəlalın müqəddəs yolunu davam etdirən bir nur dənizidir. Bu nur ona atası Mir Cəlalın gəlib.

Həzrət Əli (ə)
buyurur:

*"Atanın övlada
ədəb
və tərbiyədən daha
üstün hədiyyəsi
ola bilməz."*

Ata Mir Cəlalın, baba Əlinin
Elm zirvəsinin zəfəri onda.
Bərəkətli bulud kimi əlləri,
O nəslə bir çıraq imam nurunda.

Həzrət Əli (ə) buyurur:

"Aqilin ehtiyacsızlığı onun elminə görədir."

*"Alimin iki rəkət namazı, alim olmayan adamın yetmiş rəkət namazından
üstündür."*

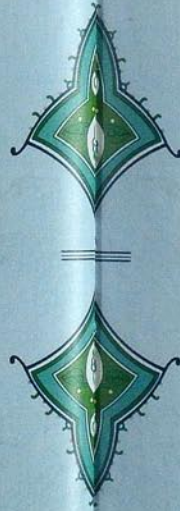

"Peuygəmbərlik məqamına daha yaxın olanlar alimlər və (haqq yolda) cihad edənlərdir."

Hidayət nurudur alnından saçır,
Səxavəti yer kürəsindən ağır.
Xəstə, şikəst, kimsəsiz ona qaçır.
Baba imam ərşin sütunundan baxır.

Hər sözü nemətdir, ruzidir onun
Qəlbindəki ilahi eşq bağıdır.
Ziyarət eyləyin, baş çəkin ona
O, imam nəvəsi, Seyid oğludur.

Danışığı sadə, yerşi asta
Nizamından çıxmaz sözün çəkisi.
Rayihəsi onun behişt, gülüstan
Asıman bu nura həsrət çəkəsi.

Babalardan qalan xeyirxahlığa
Göylər pıçıldayıb tərif dedilər.
Yaşatdı, fəth etdi, o ucalığı.
İnsan qəlbin duyan Arif dedilər.

Qəlbi narahatdır çətinliyi var,
Dinləyir sonacan müsafirini.
Gələni rəğbətlə o yola salar,
Ata ocağında gördüklərini.

Şair qəbuluna gəlibdir onun,
Xəstədir davaya ehtiyacı var.
Elə bir ölkəyə göndərir onu,
Sağalıb qayıdır, ehtiram, savab.

Oturub qəbulda yaşlı Gülpəri,
Deyəsən onun da sıxıntısı var.
Neyləsən xəstədir, işləmir əri,
Güldürüb dərdini, könlünü alır.

Allahı yetkin və gözəl olan ağıldan yüklək heç nə yaratmayıb. Odur ki, güzəranı da ağıllılara verir; axı, Allahın dərk etməyin yolu da ağıldan keçir.

Hz. Məhəmməd
(s.ə.s) buyurdu:

*'Kim birinə bir
əlin öyrədirsə,
əməl edəndə, elmi
verəndə savab
qazanar.'*

Sıxıntıya düşməz tələbələri
Uzadar həmişə kömək əlini.
Sevindirir onu qələbələri
O da sevindirir könüllərini.

Allahın izniylə qoruyaq onu,
İmamətdən qalan güvənc yerimiz.
Qəlbimizə çıraq edib nurunu,
O nurla nurlanır səhərlərimiz.
O nurla nurlanır şəhərlərimiz.

Peyğəmbərin adıyla ucalmış,ıq,
Zaman-zaman gələn nəsil deyəcək,
Babanızın nurundan nur almış,ıq.
Ağsaqqalım 80 yaşın mübarək!

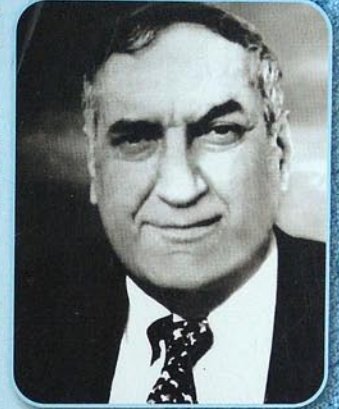

"Həqiqətən, iman
gətirib saleh əməl
edənlər yaradıl-
mışların ən yaxşılarıdır. Onların
öz Rəbbi yanındakı mükafatı
(ağacları) altından çaylar axan
behiştin bağlarıdır. Onlar orada
əbədi qalacaqlar. Allah onlardan
razıdır, onlar da Allahdan".

Həyatda qazandığın xeyirxah
əməllərinlə Rəbbin yanında behişt
bağçasını qazanmaq qismətin ol-
du. İmamətin layiqli övladı, hamı-
mızın əzizi, Aqil Mir Cəlaloğlu.

Ömründə bir dəfə
O, yox demədi.
Gələn kimsəsizi
Boş qaytarmadı.
Sədəqə vermədən
tikə yemədi,
Behişt diyarında
O, nurlu adı.

Aqildi, gələn
Gözdən oxuyar

Görərdi dil açan
Ehtiyacını.
Baba Peyğəmbərin
yolun saxlayar,
Yedirib, doyurdar
qarnı acları.

Harda yetim görsə,
geyindirərdi

Sevinc yola düşər,
O, dincələrdi.
Dilsiz, ayaqsız,
sevindirərdi
O günü evinə
rahat gələrdi.

Orucluq başladı
iftar süfrəsi,
Neçə yerlərdə O,
mağar qurardı.
Kasıb daxmalardan
gələrdi səsi,
Bayramı zəkatla
başa vurardı.

Elə ki, yetişdi
Qurban bayramı,
O, saya gəlməyən
qoçlar kəsərdi.
Sevinər kasıblar,
sevinər hamı,

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

"Sizlərdən hər
biriniz öz (dini)
qardaşına özünə
etdiyi kimi
xeyirxahlıq
etməlidir."

Şikəst qapısına
O, tələsərdi.

Dünyasın dəyişdi
cavan yaşında,
İmamət müqəddəs
ömür yaşayır.
Baba Peyğəmbər də
gedib bu yaşda,
Şərəfli seydlik
adın daşıyır.

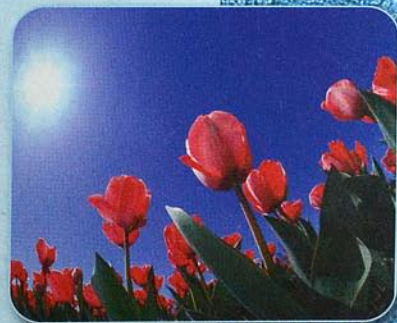
Nə qədər göz dolur
Aqıl deyəndə,
Payları gələne
dünya malını.
Bir yetim qapıda
boynuk əyəndə,
Görərdin sən onda
onun halını.

Yetim sığaldı
Behişt neməti,
Yetimlər güldükcə
O nurlanırdı.
Axirət dünyası,
cənnət sərvəti
Cənnət sərvət ilə
O varlanırdı.

Nurundan nur alan

"**B**ir şəxs
Allah
rizası
üçün bir yetimin başını
sığallarsa, əlinin
toxunduğu hər tülküün
müqabilində ona savab
verilər".

(Əhməd. V 250)

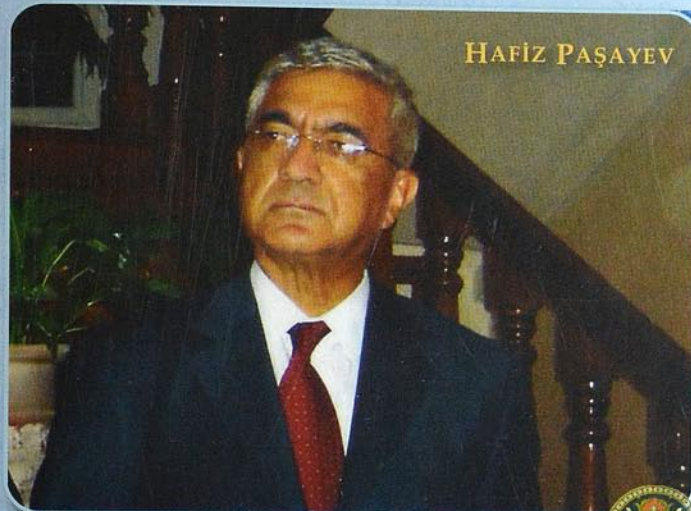

Həzrət
Məhəmməd (s.ə.s)
buyurur:

*B*ir qəbilənin
ölimü alimin
ölimündən
daha asan və
düzülsədir.

Mir Cəlalı var.
Yaşadır adında
Baba şöhrətin.
Allahın məqamı,
öz Cəlalı var.
Allahdır qoruyan
İmam sərvətin.

Adını eşidək
nəvə adından,
Bu adın hörməti
məkanı böyük.
Nəvə şirin olur,
Baba adında.
Babanın nəvəsi
Aqildir deyək.

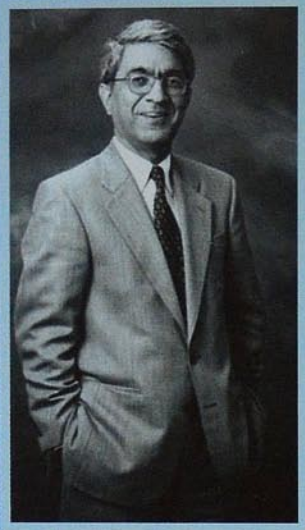

Hafiz hikməti

*Bizim elmimizin qapısı
İmam Əli qapısıdır.*

Hafizdir adında hikmət var onun,
Məqamı elmdə, sözü işıqdır.
İmam babasından gələn o nurun,
Özü imamətə bir yaraşıqdır.

Quran kəlamı var hər kəlməsində,
Danışır düşürsən sözün sehrinə.
Babası Səccadın şirin səsində,
Qulaq kəsilirsən şeirlərinə.

İmamlıq məqamı qayğılarında,
Əvvəlində paklıq, sonunda paklıq.
Müsavirə hörmət sayğılarında,
O ali şərəfdir, böyük ucalıq.

Hidayət ulduzu işıqlı çıraq,
Yaranmış içində Allah əmini.
Gətirib mərhəmət, imamdan soraq
Seyidin öz yeri, özgə aləmi.

Hafizdir, demə sən, gəlişin məlum,
Uzadacaq sənə kömək əlini.
Qalmaz cavabsız da bircə sualın,
Xatırla elmdə İmam Əlini.

Onlarda tapmışıq biz doğru yolu,
Bərəkət, ruzi var, hər addımında.
İmamət qəlbidir hidayət dolu,
Mərhəməti böyük hər yardımın da.

Onlara bağlan sən, onları sev sən,
Onlar imamətdir, çırağı vardır .
Allahın evidir onların evi,
Onlar xilaskardır, onlar sabahdır.

Buyurub bizlərə Allah Rəsulu,
Bizə bu dünyada hidayət onlar.
Qiyamətə qədər gedək bu yolda,
Rəhbər vəzifədə yaxşı onlar var.

CƏNNƏT ANALARIN
AYAĞI ALTINDADIR

Mühəmməd (S.Ə.S)

ŞƏHRƏBANU
MÜQƏDDƏS NƏSLİN
ULU NƏNƏSİ

Şəhrəbanu,
Sasani şah qızı
İmam anası,
Yəzdəgirdin qızı
Şəhrabanudu.
Ümmətin çırağı,
İslam sonası,
İmam Zeynalabdin
Pəhləvanıdı.
İmam doğulandan
İki gün sonra,
Ana xəstələnib
Yatağa düşdü.
Elə o andaca ömür

Çatdı sona.
Körpə imam üçün
Çətin gedişdi.
Kim süd verəcək,
Çağırdı kənizi
Ata Hüseyin.
Bu işi bir müddət
Kənz görəcək.
İmam kənz qucağında
Böyüdü.
Kəpizi imamın
Ana bilirdi.
Onun döşlərindən
O süd əmmişdi.
Ana sevincini
Elə bölürdü.
Hamı onu doğma
Ana bilirdi.
Bir göz qırpımında,
Ötüb getdi an
Yeddi yaş içində
Babası şəhid.
On yeddi yaşdasa,
əmisə Həsən.
Düşmən azğınlaşıb
İmamət şəhid
İmamdı sədd olan
Hər maneəyə,
Dayanıb sükutla
Baxmaq olmazdı,
İslamın düşməni
Müaviyəyə.

Həzrət
Mühəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“Allahın
rəziligi
ata-
ananın rəziliyində,
qəzəbi isə onların
qəzəbinədir.”

Fürsət vermək belə,
Heç yaraşmazdı.
Müaviyə kül altında
Bir od idi.
Məqsədə çatmaq üçün
Pul verərdi,
Ümmət üçün o,
Zəhərli bir dad idi.
Tamahkarı aldadıb
əridərdi.
Elə bir dövrdə

Gəldi dünyaya,
Döyüşür İslamçün
Həzrəti Əli.
Çətin imam Hüseyin
Döyüşdən doya.
İmamət işiği
Nər döyüşləri
Cəməldə, Süffeyndə və
Nəhrəvanda.
İslam düşmənləri
Hücuma keçib.
İmam Zeynalabdin
Belə bir anda,
Qələbə son damla
Qana and içib.
İslam ordusuna
Rəhbər Abdinim,
yaxın köməkçisi
Ata Hüseyinin.
Səninlə fəxr edir
Öz İslam dinim

Həzrət Əli (ə)
buyurur:

“İmanın ən
möhkəm
bağı
Allaha görə dostluq
və Allaha görə
düşmənçilikdir.”

Haqqım var,
Ümmətlə mən də öyünüm.
Uca yaradan da
Belə buyurub;
Allahın yolunda
Qiyam edəsiz.
İmam Zeynalabdin
Dedi, buyurun,
Bu da ki, biz.
Gəlin bərpa edək
Biz ədaləti.
Allahın yolunda
Şəhidlik zirvə,
Yox edək əbədi
Biz cəhaləti.
Şəhidlik cənnətdə
Böyük bir zərrə,
Bizim məktəbimiz

Həzrət
Məhəmməd (s.ə.s)
buyurur:

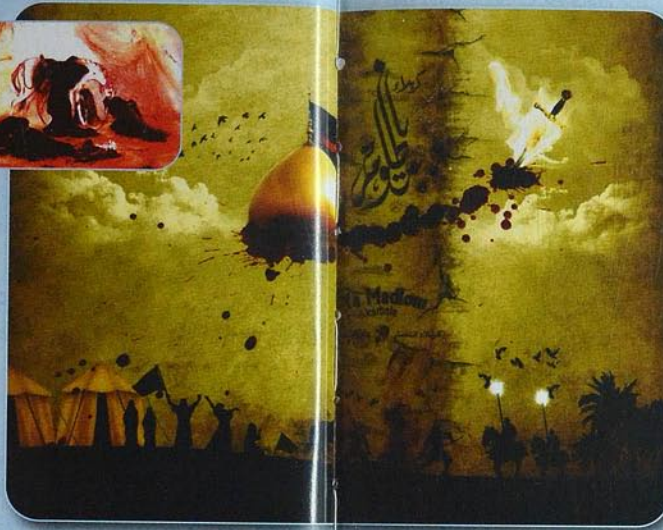
“Məna və
mənim
Əhli-
beytimə salavat gön-
dərmək nişanı
(ikjüzlülüğü)
aradan götürərə.”

İmam Hüseyndi.
Qidamız şəhadət
Bərəkətindən,
Abdulla Zübeyri
Silək beyindən.
Dərs alsın o,
İslam şəriətindən.
Zübeyr Yezidi
Kənar etsə də,
Xilafət əlində
Möhkəmləndikcə
Peyğəmbərə belə,
Salam etmədi
Dəyişdi get-gedə,

*İmamət
İslamın
boy
atmaqda
olan təməli
və onun
ucaldılmış
qoludur.*

qüvvətləndikcə.
Dedi Zeynalabdin:
Ey ümmət əhli,
Zübeyr kimilər
İslamda yara.
Biz məhv eyləməsək.
belə zəhəri,
İslam çata
Bilməz ucalıqlara.
Kərbəla gözünün
Önündə dağdı,
Atam İmam Hüseynin
Şəhid paltarı,
Ümmət müsibətdən
Güc alacaqdır.
İslam azadlığı
Atamın varı,

Kərbəla on dörd əsrin
Göz yaşları.
İslam dünyasında
İnqilab odu.
Cənnət sevincidir
Kəsilən başlar.
Kərbəla İmam
Hüseynin adı.
Burda İmam Hüseyin
Şəhid olsa da,
Zülmkarlıq ağacını
Qurutdu.
Azadlıq ağacı
Budaq salsa da,

Gözləri görmədi
Saçlar ağardı.
Oğlu diri ikən
Beli əyildi.
Baş verənlər
Allaha ağahdı.
Bunu bilə-bilə
Yaquub oğul dedi.
Gözümün önündə
Nələr baş verdi,
Şəhid müsibəti,
Atam, qardaşım,
On yeddi şəhidi
Gözlərim gördü.

Pasları silib
Suları durultdu.
Aşura dövründən
Sonra başladı.
İmam Zeynalabdinimin
Üsyanı.
Allahın uğrunda
Qiyam başlandı,
İmamətin səsi
Çatdı hər yana.
Vaylar olsun sənə
Qulam, ay qulam,
Yaquub peyğəmbərin
On iki oğlu...
Onun gizlənməsi
Allahdan gəlib.
O qədər ağladı,
Gözlər bağlandı.

**İmam Əli (ə)
buyurub:**

*İmamət
ümmətin
(işlərin-
in) nizamıdır.»*

Həzrət
Məhəmməd (s.ə.s)
buyurur:

“*A*llahın razılığı ata-ananın razılığında, qəzəbi isə onların qəzəbindədir.”

İslam dünyasının Şəhid zirvəsi, düz on dörd əsrdir, Yol gəlir hələ, dünyada sonacan, Gedəcək bu səs, Hakim kəsiləcək sonsuz qəlblərə.

Deyirsən qurusun,
Hələ göz yaşım?
Peyğəmbər evinin
Bu müsibəti
Əsrlər ötdükcə,
təzələnəcək.
Ümmətçün şəhidlik,
Onun sərvəti,
İslam azadlığı
Xoşbəxt gələcək.

İKİNCİ XƏDİCƏ ANAMIZ

*A*pardığımız 3 ilə yaxın tədqiqatdan, oxuduğumuz, əldə etdiyimiz ədəbiyyatlardan bu qənaətə gəldik ki, Püstəxanım ana fəzilətləri, ailəsinə sevgisi, imkansızlara mərhəməti ilə Xədicə anamızın davamçısı olub.

Böyük Mir Cəlatın eşq bağında əkdiiyi çiçəklərin ətri, rayihəsi bütün dünyamı öz ağışına alıb.

Püstəxanım
ana Mir Xəlil ağanın
oğlu Cəmaləddinin
toy məclisində

Həzrət
Məhəmməd (s.ə.s)
buyurur:

“**A**llah-taala
ata və
anaya
yaşılıq edən
insanın ömrünü
uzadar.”

*Yetim-yesiri sevindirəndə daha varlı,
daha zəngin oluram deyirdi Püstəxanım
anamız. Dediği hər bir sözün boy-biçimi tə-
rəvətli, gözəl idi. Sözlərində qəlb rahatlığı, zən-
ginlik hakim idi.*

*Böyük Mir Cəlal yorğun olanda o sözlərin ra-
yihəsində dincələrdi.*

*Püstəxanım anamız qohumlarına hörmətlə
yanaşır, onların qayğısına qalırdı. Soruşanda be-
lə deyərdi:*

*– “Mən onun sevdiqlərini də sevirəm”. Bu baş
verən mənzərə eyni ilə Peyğəmbərimizlə, onun
zövcəsi Xədicə anamız arasında baş verib.*

*Səxavəti və xeyirxahlığı bol və uca idi, sədasi
ərşə yüksəlmişdi. Özü də bir mələk idi əslində. Elə
mələklərin də qanadları üzərində 87 yaşında uca-
lıqlara, Behişt bağçasına uçdu.*

Püstəxanım və ailəm şah əsərimdir

Müqəddəs MİR CƏLALIN dilindən

Püstəxanım mənim
Şah əsərimdir,
Hər əsər yazdıqca,
Düşüncələrim.
Açılan sübhümdür,
Nurlu səhərim,
Onun kəlməsiylə
Qəlbim dincəlib.
Hər bir surətimə,
O həyat verib.
Ağrısın yaşayıb
Qəhrəmanımın,
Bir nur libasında
Allah göndərib,
Hissi, həyəcanı,
O hər anımın.
Xoşbəxtsən deyirlər
Qələm dostlarım,
Qələmim sözbaşı yorulan deyil.
O həyat sərvətin,
O həyat varın,
Böyük gələcəkdən
Xəbərlər deyir.
Hamıya qayğıkeş,
O gülərlüzlü,
Qohum-əqrəbanın
Şirin kəlməsi.
İmam xanımıdır
Cənnət özüdür.
Müqəddəs kəlamlar,
Hər kəlməsində,

Mir Cəlal
ağa həyat
yoldaşı
Püstəxanım
ana, ailə üzvləri
və qohumları
arasında

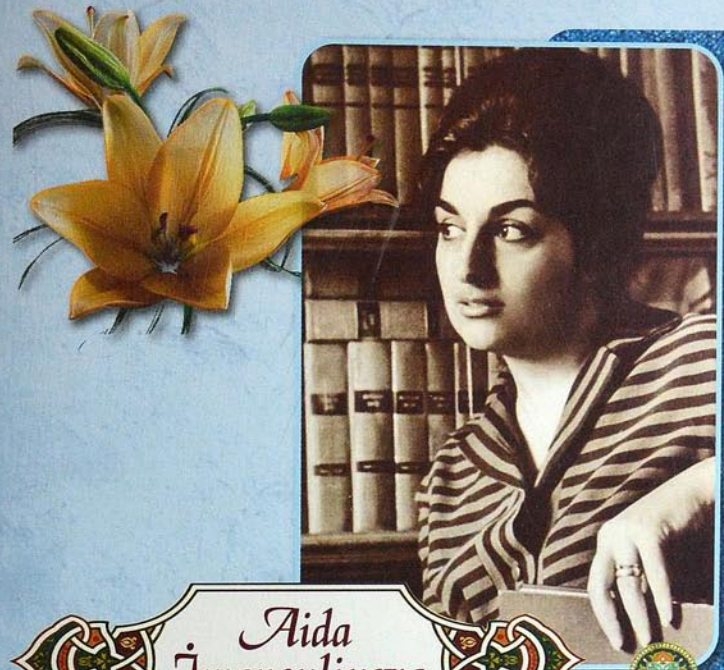
Həzrət Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“Möminin
çətinliyi
hamudan
çoxdur, çünki o həm
dünya, həm də
axirət işləri ilə
məşğul olmalıdır.”

Könül bağçasında
Gülüstanımdır.
Nə yazsam, o yazır
İlk ön sözünü,
O, mənim sonacan
Eşq dastanımdır.
Yaşada bilmərəm,
Onsuz özümü.
Qurudar söz çeşməm
Onsuz özünü.
Yaşada bilmərəm,
Onsuz özümü.
Yazdım tarixlərə nurlu sözümü.

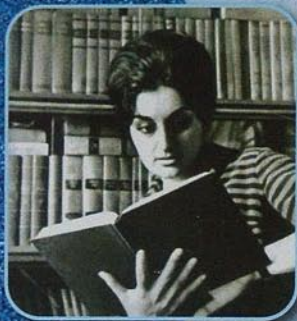
Şəkildə: Mir Cəlal ağanın oğul və qız nəvələri

Aida İmanquliyeva

*Hər bir millətin inkişaf ta-
rixində onun nailiyyətləri-
nin, dünya sivilizasiyasının
mühüm tərkib hissəsinə
çevrildiyi çiçəklənmə dövrü var.*

Gözəlliyi, boy-buxunu, şərəfi, ləyaqəti ilə Aida xanım Qureyşin mötəbər xanımı, atası Bəni-Zührə, başçısı Vəhb İbni Əbdi Manafın qızı Əminəni xatırladır. O Əminəni ki, dünyanın şərəfi, şanı, uca yara-

Peyğəmbər
(s.ə.s)
"Kİmə
yaxşılıq edim", –
deyə soruşan
əshabəyə üç dəfə
"anana", – cavabını
verdikdən sonra dördüncü
dəfə soruşulduqda
"atana yaxşılıq
et", – demişdir.

danın onun xatirinə yeri yaratdığı son peyğəmbərimiz Muhəmməd (s) in anası idi.

Şərqə ilk sevgini Aida xanıma, şirin nağılları ilə anası Gövhər xanım tanıtmışdır. Aida xanımın 30 illik ömrünü Şərq dünyasına, onun alimlərinin yaradıcılığına həsr etməsi mənə də bu fikri yaradır ki, onda təkcə Şərqə, ərəb ədəbiyyatına sevgi, gəlini olduğu müqəddəs imam ocağından gəlməyib. Bəlkə özü də insanlığın xilaskarı hesab edilən, Uca Allahın sevdiyi, özü yaranmamışdan nuru yaratdığı Muhəmməd (s.ə.s)in nəslindəndir.

Uca Allah onun ömür payının ucalıqlara, ilahi məqamlara doğru yüksəlişinə özü qərar verib.

Həqiqət belədir ki, Aida xanım da ömür payını ilahi eşq yanında şam kimi ərідərək, erkən bir vaxtda yarananına, Onun uca məqamına qovuşdu.

O, alim ömrünü, qələmilə nura döndərərək, neçə-neçə nəsillərin ömür yoluna işıq saldı. Öz tədqiqatları ilə Böyük Şərq və Qərb dünyasını heyrətdə qoydu. Sağlığında hər iki dünyada elmin saf bir

Şəkildə,
Aida xanımın anası Gövhər xanımla

incisindən heykəlini yaratdı. Bu inci, bu zərrə elm dünyasında öz çəkisi, nizami, qədəri, qiyməti ilə ürəkləri oxşayır. Sifətindəki nur bizlərə bəxş edəcəyi "Nicat gəmisinin" arxayın, arxalı və axarlı bir gələcəyi olacağını xəbər verirdi. Axı mələklər göy aləminin elçiləridir. Mələyin cinsi olmur. Onları da Allah yaradır. Çünki canlıların əşrəfi sayılan insandan üstün olan varlıqdır mələklər. Ancaq Allahın əmri ilə yerə enirlər. Bu enmələr çox uzun çəkmir. Vəzifələrini yerinə yetirib, qısa zaman ərzində uca dərğaha qayıdırlar. Bəli, Aida xanımla, Allah öz mələyini, Nəsir İmanquliyev və Gövhər xanımın ailəsinə endirdi. Yaradığı nuri-Məhəmmədi alınma və qəlbinə hopdurmaqla şəərəfləndirdi. Elə bu Məhəmməd nuru idi, Aida xanımla Şərqə, ərəb dünyasına bağlayan. Qəribədir, mələk Şərqə olan sevgisini öz qiymətli inciləri olan Yeni Ərəb ədəbiyyatı Korifeyləri (XX əsrin əvvəllərində Şərq və Qərb ədəbiyyatının qarşılıqlı əlaqəsi probleminə dair) kitabında geniş şərh etmişdir.

Aida xanım bu kitabda XX əsrin əvvəllərində yeni ərəb ədəbiyyatının üç korifeyinin - bunların hər biri təkcə milli ədəbiyyata deyil, eyni zamanda dünya ədəbiyyatı xəzinəsinə son dərəcə qiymətli töhfə vermiş, Cübran Xəlil Cübran, ər-Reyhani və Nüaymənin yaradıcılıq yolundan danışır. Şərqə və Qərbə, ərəb dünyasına olan sevgi onda Allaha olan eşqdən, Peyğəmbərə olan sevgidən yaranmışdır. Ai-

Dünya və
ondan
olan nə
varsa, qiymətlidir;
ancaq onların ən
qiymətli –
fəzilətli qadınıdır.

da xanım öz mələk baxışları və duruşu, üzünün nuru ilə İmam övladı, böyük, müqəddəs Mir Cəlal ocağının nurunu artırdı. Bu ocağa İmam ziyarətghasına Aida xanım bir cüt də mələk, səxavətləri, şərəf və ləyaqətləri, elmi ilə dünyanı hey-rətdə qoyan, ona şöhrət gətirən Mehri-ban və Nərgiz bacılarını Akademik Arif Mir Cəlaloglunun İmamət məqamın-dan dünyaya bəxş etdi. İki nu-run işığına kim-lər üz tutmayıb?! Bu işıqdan nicat tapan bizlər ulu yaradana dualar edirik.

Aida xanımla bağlı apardığım tədqiqat zamanı çox zəngin və qiymətli məlumatlar əldə etdim. Bu araşdırmaları qısaca olaraq oxucuların nəzərinə çatdırıram. Bütöv və dolğun məlumatlarla isə "Aida xanım Hansı bayın nəvəsidir" kitabında tanış olacaqsınız!

Aida xanım Nəsir qızı İmanquliyevanın babası Yusub bəy Əmiraslanov, 1895-ci ildə Azərbaycanın Qubadlı rayonunun Balahəsənli kəndindən Şamaxı rayonuna xidməti vəzifəsilə bağlı gəlib. Yusif bəy Şamaxıda Fatimə adlı bir xanımla evlənib. Həmin xanımdan İmran, Bahadur, Həsən adlı oğlanları, Şeyda, Güllü və Gövhər adlı qızları olub.

Şamaxı zəlzələri zamanı Yusib bəy ailə üzvləri ilə Bakıya köçüb. Müəyyən müddət sonra qızı Gövhər xanım görkəmli jurnalist Nəsir İmanquliyevlə ailə həyatı qurub. Bu ailənin də yeganə övladı görkəmli ərəbşünas alim Aida xanım İmanquliyevadır.

Peyğəmbər anası
Əminə kimi,
Nurundan nur verib,
Gətdi dünyadan.
Onun övladları
Nuhun gəmisini,
Şöhrət məqamıdır
Bütün dünyada.
İşıqlı dünyası,
Şərqi, Qərbi də,
O, elə xəzinə
Öyrəniləcək.
Şirin məhəbbəti
Elmin qəlbində,
Nəsildən - nəsilə
Söyləniləcək.
Elmində Peyğəmbər
Məhəbbəti var,
Dili çiçəkləyib
Quran dilində
Onda Allah eşqi,
Allah da sevər,
Behişt Gül açıbdır
Əməllərində.
Bir işıq yandırdı
Şərəfli ana
Eşqinə, ruhuna
And içiləsi.
Mələkdə ucaldı
O, Asimana
Artdı bir zərrə də
Göyün şöləsi.
Gözəllik apardı
Ucalıqlara,
Mələklər yolunda
Qanad açdılar
Endi cənnət-məkan
Bu ayaqlara,
Ana şərəfinə
And da içdilər.

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

"Allah-taala
ata və anaya
yaşılıq edən
insanın ömrünü
uzadar."

ELMLİ QADIN,

Allahın cənnət bağçasındandır

İmamət bağının inci çiçəyi,
Elminin hər ətri tələbəsində.
Telləri həzrət Kubra birçəyi,
Məqamı xanımlar mərtəbəsində.

Yetimə, yesirə hörmət etməyi.
Görmüşdü anası Aida xanımda.
Anası da yaranmışın mələyi,
Alnındakı nuru Arif nurundan.

Bunlar bir ruzidir verilib bizə,
Allah dərgahına dualar edək.
Allah ömür versin hər birisinə,
Onlarla birlikdə gedək sonacan.

Doğulub məqamı uca bir evdə,
Evin hər bucağı nur içindədir.
Ölkəyə xoşbəxtlik gəlib bu evdən,
Qəlb rahat, könül xoş bir biçimdədir.

Nərgizdir, kövrəkdir imam nəvəsi,
Dözümdə, səbrdə Həzrəti Zeynəb.
Səsində Ümmü Gülsümün səsi,
Baxışda Ruqəyyadır eynən.

Elminin güzgülü işiq, bələdçi,
Elmin yolçuları söz alıb gedir.
Öyrənir, öyrətsin xoş gələcəkçün,
Elmin mənzilinə köz alıb gedir.

İmam Baqir (ə)
buyurur:

“*Ə* lmi fayda
verən
Alim
yetmiş min Abidən
üstündür.”

Həzrət
Muhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

*"Əməl olunan
elmdən savayı,
bütün elmlər
qiyamət günündə
vizirü-vəbal
olacaqdır."*

Mehriban
Əliyeva

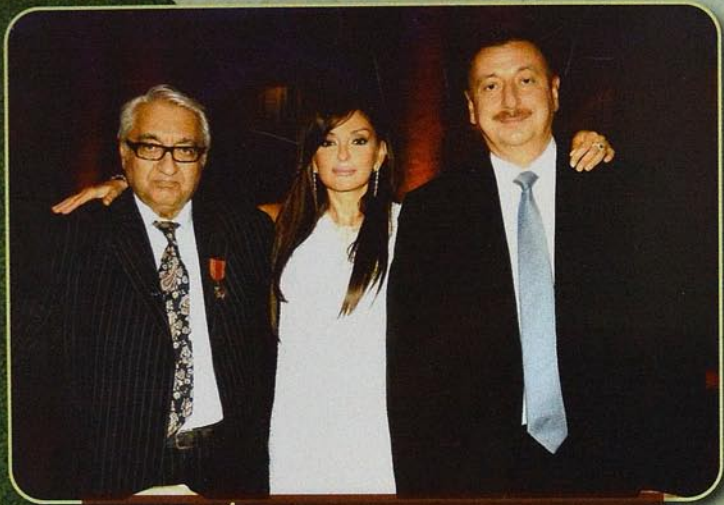

FATİMƏNİN (S.Ə.) NURUNDAN BİR NUR

*Vəzifəyə, ən yüksək məqama layiq
imam nəvəsi.*

*"Hər bir əzəmətli
kişinin arxasında
əzəmətli bir qadın
durur".*

*Bizim məmləkətimizin İslam dünyasında
əzəmətli, ləyaqətli, İslama layiq dəyərləri ilə
nümunə olan Mehriban Arif qızı Əliyeva adlı
imam nəvəsi var.*

AİLƏ MƏHƏBBƏTİ

Övlada ədəb
öyrətmək,
bilin ki,
bir dolu
qab buğda
sədəqə
verməkdən
yaxşıdır.

İnsanın həlim və mehriban, yaxud sərt və əsəbi olmasına təsir göstərən əsas amil, onun uşaqlıqdan yaşadığı ailə mühitidir. Belə ki, uşaq nəvazişli, mehriban bir ailə mühitində böyüyərsə, o uşaq həmin abı-havanı qəbul edib, yaşadacaqdır. Professor Fəlsəfi deyir: "Hər bir bəşər övladının keçirdiyi həyat tərzi, insanlarla davranma üslubu ona kiçik yaşlarından ailədə valideynləri, yaxud məktəbdə müəllimləri tərəfindən aşılana tərbiyənin nəticəsidir". Hər bir şəxsə kiçik yaşlarında aşılana yaxşı və ya pis tərbiyə

onun gələcəkdə cəmiyyət arasındakı davranışlarında özünü büruzə verəcəkdir. Başqa sözlə desək, hər dövrdə insanların mənəvi-əxlaqi durumu onların uşaqlıqda beyinlərinə səpilən tərbiyə toxumlarının məhsulu olmuşdur. Bu səbəbdən İslam uşaqlara qarşı nəzakətli və lütfkar olmağı, valideynlərin onlarla sevgi ilə davranmaları və problemlə üzləşdikləri zaman onlara kömək göstərmələrini təkidlə tövsiyə etmişdir.

Mehriban xanım ailədə həmişə sevgi və məhəbbətlə əhatə olunmuşdur. Evin sütunları sayılan Akademik Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev, Aida Nəsir qızı İmanquliyevanın bir-birlərinə olan İlahi eşqindən yaranan münasibətləri istər ölkəmizdə, istərsə də İslam dünyasında bir nümunə məktəbi-

“*İbadət
çoxlu
namaz
qılıb oruc
tutmaqda deyildir,
əksinə, an qəmil
ibadət
Allah-ı taalanın
işlərində təfəkkür
etməkdən ibarətdir.*”

Həzrət
Peyğəmbər (s.ə.s.):

"Mən və yetimi himayə edən şəxs cənnətdə bu şəkildə bir yerdə olacağam" – buyurmuş və bunu şəhadət barmağı ilə orta barmağın bir az aralayaraq göstərmişdir.

(Buxari, Talaqı. 14, 25 ədəb. 24)

xanım və Nərgiz xanımdadır.

Allah və onun varisləri olan haqq dostlarını mənəvi hallarından və nümunəvi şəxsiyyətlərindən zövq alan və ilahi rizaya nəsib etdiyi saleh bəndələrindən etsin!

Amin!

Allah dostlarının insanlara olan sevgisi sadə bir sevgi deyil, bir sıra dəlillərdən qaynaqlanır. Onların da ən mühümü elm, iman və təqvadır. Mehriban xanımda olan bu üç amil ulu babası Peyğəmbər (ə) dən, xanım Fatimeyi-Zəhra(ə) dan, babası Mir Cəlal dan, atası akademik Arif dən, anası görkəmli şərqşünas-alim Aida xanım İman-quliyevadan gəlib.

Həzrət Əli (ə)
buyurur:

"Xalq daha çox xeyir verən kəş xalqın ən fəzilətlisidir."

Peyğəmbər
(s.ə.s) dedi:

“**Ü**ç dua vardır ki onlar qəbul olunar; məzlumun duası, müsağfirin duası və valideynin övladına etdiyi duası”

Mehriban xanım alim ailəsində, görkəmli şəxsiyyətlər, elmimizin ziya-sı və zirvəsi məqamına ucalan, akademik Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev və dünya şöhrətli şərqşünas-alim, mərhüm Aida xanım İmanquliyevanın nurlu ocağında dünyaya göz açıb. Onun doğulduğu gün, bu ailədə Allahın möcüzəsi baş verib. Hələ dünya yaranmamışdan əvvəl, Allahın yaratdığı Nuri-Məhəmməd yaranıb. Nuri Məhəmməd imamlarımızın və onun övladlarının hər birinə nəql olunub. Mehriban xanıma nur babalarından, atası Arifə, Arifdən Aida xanıma, ondan da həmin uşağın alınma nəql olu-

nub. Həmin gün yaşıl rəngdə, yaşıl əbalı, nurani bir kişi gözə görünüb. Nur libasına bürünmüş bir xanım uşağın başı üzərində dayanıb. Yaşıl qanadlı kəpənək isə uşağın ətrafında dolanırmış.

Bütün bu möcüzələr, Allahın ən çox sevdiyi, onun da xatirinə yer kürəsini, dünyanı, mələkləri yaratdığı, peyğəmbərimiz və onun əhli-beytinə olan sevgisindən baş verib. Peyğəmbərimizin nəfəsi çatan yerlər əmin-amanlıq, bolluq,

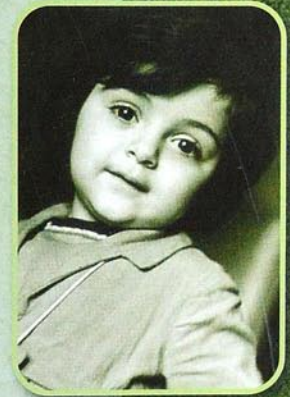

mərhəmət və rəhmətlə doludur. Uca Allah, o mərhəmət və rəhmətdən bizləri uzaq salmasın.

Amin!

Göy üzündən gələn səs!

Gördü o zərrəni
Yaşıl rəngində
Körpə Mehribanın
Yanaqlarında.
Uşaq başqa aləm
Oldu o gündən,
Nurdan nurlanırdı
Yanaqları da.
Körpə dil açmışdı,
Zikr edirdi.
Başı üzərində
Yaşıl kəpənək.
Körpə yaradana
Şükr edirdi,
Allahdan mərhəmət
O diləyərək.
Eşitdikcə mən, bu olanları
Titrədi dizlərim
Əsdi əllərim,
İmam zamanında
Belə hal olub,
Dərgaha qaldırıb
Körpə əllərin,
Üzündə təbəssüm
Halbahal olur.
Gözünə görünür
Bəlkə də onun.

Böyük gələcəyə
gedən yol,
böyük
düşüncədən başlayar.

*"Müsəlmanın
istəyini
yerinə yetirmək
üçün səy
göstərmək,
Kəbəni yetmiş
dəfə təvaf
etməkdən
üstündür".*

Kəpənək körpəni
tərk etmir bir an.
Gül üzlü bir xanım
Görür gözləri,
Kimdir bəs o yaşıl
Geyimdə duran?
Kəpənək mələkdir
Bəlkə də elə,
İmamət məqamın
Gətirib ona.
Bu əhli-beytdən
Olan nəsilə,

Xəbəri çatdırırsın
Ərşi sütuna.
Gül üzlü o xanım
Bəs onda kimdir?
Ədəbi, əxlaqı
Atəşdir, yanır.
O nurlu nənəmiz
Yəqin Fatimədir.
Ev başdan-ayağa
Nura boyanıb.
Kimdir bəs o yaşıl
Geyimdə duran?
Duruşu, baxışı
İmam Əlidir.
Bir əlində ruzi,
Birində Quran
Allahın Aslanı
Həm də Vəlidir.
Onlar harada
Olsa, nəvələrini

Ərşin sütunundan
Baxıb taparlar.
Daim üzərində
nəzərlərini,
Uca məqamlardan
Belə tutarlar.
Eşidib Mir Cəlal,
bu möcüzəni
Allah rizasına
bir qurban kəsdi.
Allah imamətdə
ucaldı məni,
Möcüzə doğuldu
əziz nəvəsi.
Sədəqə çıxardı
Arif də həməni,
Aida xanımın
Səvgi çeşməsi.
Açıbdır cənnətdə
Nərgiz yasəmən,
Bir boy da
Ucaldı imamət səsi.
Böyüdü zamanı
çatdı on yaşa,
Qəlbindən səxavət
Pıçıldayırdı.
Mərhəmət, xeyirxah,
Dosta, yoldaşa,
Yetimə sevgini
Yaxın sayırdı.

**İmam Səccad
(ə) buyurur:**

*"Camaat elm
oçuməğın
faydaların
ibilsəydilər,
qanları
açıdılmaqla,
dərjələrə baş
vurmaqla olsaydı
da belə, yəni
təhsil arıncı
gedərdilər."*

10 Yaşında Gördüyü Yuxu

Yalnız müqəddəs insanlara ilahi yuxular görmək nəsb olub. Bu yuxuları görmək, o müqəddəslərin böyük və ya kiçikliyindən asılı deyil. Nuri-Mühəmmədi alınma nəql olunan Müqəddəslər Allahın nəzarətindədir.

*Səma aləmindən
eşitdiklərim*

10 yaşlı Mehriban

Ramazan ayında
bu yuxunu görüb

Gördü gəlib, çıxıb
Nurlu bulağa.
Ağ atın belində
Yaşıl çəməndə.
Nurani bir qoca
Çıxıb qabağa.
Mənim xanım nəvəm,
Bax Kövsərdəsən.
Söykənib, dayanan
Nənən Fatimə,

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“*Əlm ilə
birgə
olan
yuxu, cəhl ilə
birgə olan
ibadətdən
üstündür.*”

Suyun yanağında
Onun nurudur.
Cənnət Əhli olmaq
Vardı bəxtində.
Sənin imamətin
Sudan durudur.
Yetimə-yesirə
Mehriban balam,
Gördüyün göy çəmən
Yetim nəfəsi.
Xoşbəxtdir əməllə
Cənnəti alan,
Xanım Şəhrəbanu,
Səccad nəvəsi.
Yetimin telinə
əl çəkənlərin,
Cənnətdə əlləri
Meyvə dərəcək.
Onu balası tək
Hey sevnələrin,
Nəfəsi cənnətdə
Gül bitirəcək.
Qulları içində
Səni axtarıb,
Sən tənha qalarkən
Biz görmədikmi?
Xatırla yetimkən,
Biz səni tapıb,
Sənə sığınacaq
Biz vermədikmi?
Görürsən Allahın
Söylədiyini
Yetimin eşqinin

“Cənnət
əhlinin dörd
xisləti var:

*Gülərizlik,
şirin
dillilik,
mehriban
qəlb,
səxavətli əl”.*

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

"Allah qarşısında vacib əməlləri yerinə yetirdikdən sonra ən yaxşı iş müsəlmanı şad etməkdir."

Üzler gülərsə,
Allah sevindirər,
Körpə səs ilə.
Yetimə-yesirə
Mehriban balam,
Yerin də oxudu
Yetim nəfəsi
Xoşbəxtdir yetimi
Qoynuna alan.
Allaha da ən tez
Çatandı səsi.
Yetimə-yesirə

Mehriban balam.
O qədər evlərdə,
Gözü yollarda
Yolunu gözləyən
Nə qədər balan
Gözləyir cavabın
Suallarından.
Yetimə-yesirə
Mehriban balam,
Yetim duasından
Cənnət tikilib.

Başında duran
Yetimə məhəbbət
Bəslədiyini
Quranda buyurub:
Uca yaradan.
Soysuz ocaqlara
Yetim gələrsə,
Xoşbəxt o kəsdir ki,
Könlün xoş edə.
Onu qarşılayan

İmamətə, əhli-beytinə
Salam.
Allah bəndəsinə
Qoymayıb minnət.
Yetimə-yesirə
Mehriban balam,
Gözləyir nə qədər
Dualar səni.
Tənha divarlarda
Yanağı solan,
Eşitmək istəyir
Sənin səsinə.
Yetimə-yesirə
Mehriban balam,
Dünyanın qiyməti
Yetim gözündə
Dünya qazancısı
Axirət olan
Dönür sevinclərə
Yetim üzündə.
Yetimə-yesirə
Mehriban balam,
Nicat gəmisində
Yolunuz uzun,
Xoşbəxt gələcəkdir
Sizinlə qalan.
Peyğəmbər üstündə
Bu yolumuzun
Söylədi bunları
Nənəm Fatimə
İmamətdən qalan
Bu yol bizimdir.
Söz verdim sevgimlə

*"Sevindir
din ye-
timi,
sevindi
Uca Allah"*

İmam Əli (ə):

*“Bəndələmə
yaxşılıq
etmək o biri
dünya üçün
nə gözəl
azuqədir”.*

Düşündü xeyli,
Bu dünya axirət
Dünyası demək,
Qazan bu dünyada
Sən gözəl əməl,
Yetimin-yesirin
Qapısın döymək,
Görsə bir kimsəni
Yanağı solğun,
Dərdini-halını
Bilərdi həməən.
Bu dərdi yük edib
Gələrdi yorğun,
Ata-anasıyla
Bölərdi həməən.
Atacan, Gülərin
Atası yoxdur.
Ona da bir don al,
Mənə alanda.
Evlərində uşaq
Bir dəstə çoxdur.

Baxım yetimə
Yetimin hər biri
Özümüzündü.
Əvvəl gündən belə
Nənən Fatimə,
Paylayıb doyunca
Öz süfrəsindən.
O süfrədən gəlib
Sənə bu nemət,
Verib nəfəsini
Öz nəfəsindən.
Ayılıb yuxudan

Yetim sevincləri
Bizə qalandı.
Anacan, Aida,
Şişişirin anam,
Sən mənə çoxluca
Ayaqqabı al.
Kimsəsiz uşaqlar
Ayağı yalın,
Xoşbəxt o adamdır
Könüllər ala.
Uca Allah bizə
Belə buyurub:
Sevinən bir könül
Sən gətir mənə,
Behişt bağçasının
ətrini verim.
Yetimin dərd tozun
Sil gətir mənə.
Cənnətdə mən sənə,
Yerin göstərim.
Yetimin malını
Qoru sonacan,
Qoyma bir kimsəni
əlini vursun.
Onun öz malıdır
Çatdır ona sən.
Sənin mükafatın
Behiştədir bil sən.
Dünyanın malıdır
Dünyada qalar,
Doyuzdur sən onu
Şirin tikənlə.
Onun duasıyla

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

*“Mənim
ümmə-
timə
qarşı mehriban
olanla Allah da
mehriban olar.”*

Şarun ucalar,
Cənnətdə mələklər
Bir köşk tikərlər.
Birinə bir cüt
Corab aparır,
Güllüyə alıbdır
O güllü yaylıq,
O hər çətinliyə

Bir çarə tapır.
Onda ümitsizə
Məhəbbət, qayğı.
Bir yanağı solğun
Gözünə dəysə,
Aldığı yeməyi
O yarı bölür.
Bir yolçu gəlib
Qapıların döysə,
Bu ev mərhəmətin
Yolunu bilir.
Bu ev rəhmət dolu
Ümid işığı,
Allahın yanında
Məqamı yüksək.
İmamət ocağı
Allah aşiqi,
Nəsildən nəsilə
O, yüksələcək.
Eşidib Mircəlal
Nəvəsi haqda,
Babanın o nurlu
Gözləri doldu.
Yetimə əl tutmaq
Uca dərğahda
Allahın qatında
Rəhmətlər boldu.

Bu dünyada
yetimi
sevindirən
bəhişt paltarını
geymiş kimidir

Mehriban qızına
Sevimli ata
Elə bil dünyanı
Vermişdir ona.
Yetimə, şikəstə
Kimsə əl tutsa,
Çətində mələklər
Çıxar yoluna.
İllər ötüb gedir
Böyüyür arzu,
Nə qədər imkansız,
Yetim uşaq var.
Allah bu arzuya
Yetirir ruzu.
Gəlini olduğu evdən
İşiq var...
Millət qaranlıqda
Zülmət içində.
Çağır özünün
Xilaskarını.
Millət aldanmadı
Bu seçimində
Gətirdi özünə
Milli varını,
Müstəqil dövlətin
İftixarını.
İşığa qər q oldu
Qaranlıq gecə.
Qurdu intizamlı,
iş adətini,
Milləti yetirdi
əbədi gücə.
Verdi millətinə
Səadətini
Adına bir tarix

İmam Əli (ə):

“**S**əxavət
alcanab-
lıqdan
irəli gəlir”.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

“Aranızda
yaxşılığa dəvətə
çağırın, xeyir
işlər görməyi
əmr və pis
aməlləri
qadağan edən
bir camaat olsun.
Bunlar həqiqətən
nicat tapmış
şəxslərdir”

(Quran, Ali-İmran
surəsi, ayə 104.)

Yazdılar onun.
Əsil tarixisə
Müstəqil yolu.
Cənnət bağçasında
əbədi yazdı.
Peyğəmbər dünyadan
Köç eyləyərkən,
Qiyətli iki şey
əmanət qoydu.
Quran, bir də
əhli-beytim söylərkən,
Ümmət hər ikisin
Müqəddəs saydı.
Yapışın Qurandan,
əhli-beytdən
Ayrılmayın bir də
Qiyamətəcən.
Əgər üz döndərsəz,

Siz bu niyyətdən
Yanıb, kül olarsız
Qiyamətəcən
Hüseyn məndəndir,
Mən də Hüseyndən.
Hüseyni sevəni,
Allah da sevər.
Ona hörməti var
Yerin, göyün də
Onu mələklər də
Elə sevrələr.
Xanım Fatimə də
Ciyərpəramdı.
Onu kim incitsə,
Məni incidər.
Ağır söz söyləsən,
Böyük haramdır.
O cənnət içində,
Cənnətdə inci.
Mənim əhli-beytim
Nuh gəmisidir.
Ona minən şəxslər
Nicat taparlar.
Mənim səsim
O Əlinin səsidir.
Qurandan yapışın
Ondan tutarlar
Minin bu gəmiyə,
Uzaq düşməyin.
Sizə ömür boyu
Nicat burdadır.
Aldatmasın sizi
Sözü düşmənin,
Mənim əhli-beytim

Həzrət Əli (ə)
buyurur:

“**A**tanın
övlada
adab və
tərbiyədən daha
üstün hədiyyəsi
ola bilməz.”

Böyüyüb dizimin
Yanında mənəm.
Evimdə nəfəsi
Vardır imamın,
Məqamı böyükdür
əhli-beytinin
Ondan yapışın ki,
Ürəyi təmiz.
Evində xanımı imam nəvəsi.

Bizim hamımıza
Peyğəmbər əziz,
Bizim evimizdə
İmamət səsi.
İlhamdır, möhtəşəm
Duruşu Əli
Elmi hər kimsəni,
Heyrətdə qoyur.
Kökü, nəcabəti,
Dünyaya bəlli,
Dünya hörmət edir,
hörmətlə sayır.
İmamət nurunun
Şərəfi onda.

Cənnət yurddadır.
Dünyadan köçəndə
O böyük Heydər,
İki şah əsərin
əmanət qoydu.
Biri müstəqillik,
Qurucu Öndər
Bir də əhli-beyti
Rəhbər buyurdu.
Ona inanıram,
Ona inanın.

Neçə sabahından
Sabah görünür.
İmam Əlinin də
Zəfəri onda.
Ölkə başdan-başa
Nura bürünüb.
Yanında xanımı,
Zəhra nəvəsi.
İslam ocağının
Közü evində,
Dördüncü imamın
Səccad nəfəsi,
Allahın kəlamı,
Sözü evində.
Nicat gəmisidir
Onlar ikisi
Yapışdıq onlardan
İki əllə biz.
Duzu, bərəkəti
Doğulan kəsin
Gedir bu gəmidə
Gələcəyimiz
Xeyir-bərəkəti
Xanım Səkinə.
Gözləri hər yerdə
Yetimi gəzir.
Olmayıb laqeyd
Gördüklərinə,
Yetim sevinirsə,
Dünyadır özü.
Şikəst, imkansızın
Döyüb qapısın,
Sənən çıraqların
Odun vermisən.

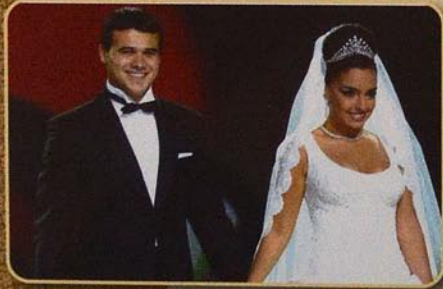
İmam
Zeynalabdin
(ə) buyurur:

“**B**ütün
xeyirlə-
ri, xal-
qın əlində olana
göz dikməməkdə
gördüm.”

Açın kimsəsizə,
Açın qapımı,
İnciyib, üzünü
Çevirməmişən,
Eşitdin ki, nənən
Fatimeyi-Zəhra
Yazığa ağzının
Tikəsini verib.
Deyir Mehribanım
Xanım Zəhradır,
Bu sevgini ona
Allah göndərib.
Göndərib məqama
Yüksəltsin səni.
Babanın, nənənin
Müqəddəs yolun.
Qoruyur hər zaman
Öz pöhrəsini
Leylan da şərəflə
Gedir bu yolu.

*B*ir möminin möhtac, qərib, yoxsul
və yetimləri axtarıb tapması, maddi
və mənəvi olaraq onların qırıq
kөнüllərini xoş tutması, yəni, onlara İslamın gülər
üzünü göstərməsi lazımdır.

Beləliklə, o, ilk növ-
bədə yetimi və möhtac
olanı axtarıb tapan, on-
ların başını oxşayan
Həzrəti Peyğəmbəri (s)
fikirləşməlidir. Çünki
aləmlərin sultanı
Həzrət Peyğəmbər (s)
də yetim idi.

*Mallarını gecə
və gündüz, gizli
və aşkar (yox-
sullara) sərf
edənlərin Rəbbi
yanında böyük
mükafatları
vardır. Onların
(axirətdə) heç
bir qorxusu
yoxdur və onlar
qəm-qüssa
görməzlər.
(Əl-Bəqərə 274)*

Sevindirdin yetimi,
Sevindi uca Allah.
Bu gözəllik önündə
Cənnətlər saya gəlməz.
İşıqlı neçə sabah
Sən tanrının istəyi,
Səni tanrı qoruyur.
Neçə gözə nur verdin
Qəlbində vardı istək.
Dili söz tutmayanlar
Əliylə var ol dedi.
Qəlbin Allah eşqində
Mələklər istəyəcək.
Neçə həyat verdiyin
Şikəstlər sağ ol dedi.
O nurdan pay düşüb
Heydəroğluna
Neçə fəth edəcək
Zəfəri qalıb.

Müqəddəsdən
Gələn xeyirxah yoldur.
Anan Aida xanım,
Bütün Şərqi işığı.
Atan Arif müəllim,
Elmim ondan güc alıb.
Xalqımın ucalığı,
Xalqımın yaraşığı.
O ucqar Yardımının,
Bir məkəb tikişində
Bir məkəb tikdirdin sən,
Analar sevindilər.
Övladlar dua etdi.
Hər məkəbə gedəndə
Heydər Əliyev Fondu,
Yazdı tarix dedilər.
Bu beş illik tarixin

Çanaqbulaq kənd orta məktəbi
Yardımlı rayonu

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

*"Dünyada
yaşılıq edənlər
Axiyətdə xeyirə
nail olar,
dünyada pislük
edənlər
isə Axiyətdə
bəlaya düşər
olarlar".*

Neçə illik yaşı var.
Xeyirxah əməliylə
Əsrə ucalıb gedir.
Dünyanın çox yerində
Sevimli sirdaşı var.
Seyidlər ocağından
Böyük güc alıb gedir.
Hamı Mehriban deyir,

Hamı İlhamım deyir.
Sözlərin müəllifi,
sadə kənd adamları.
Bunu dillə deməkçün
Yalnız ürək söyləyir.
Xalq sevir həqiqəti,
Rədd edir nadanları.

Qızın Leyla xanım da
Moskva təmsilçisi
Orda vətən oğlunun
Yoxdur heç əziyyəti
Heydər Əliyev Fondu,
Bütün dünyada səsin
Millətin xoşbəxtliyi,
Öndərin vəsiyyəti
Ürəyində məhəbbət
Arzu, balaca Heydər,
Ata, anası kimi.

Sevir xalqı ürəkdən
Bu xoşbəxtlik millətə.
Gəlib uca göylərdən,
Arxayın ol millətim,
Sən xoşbəxt gələcəksən!

Dünya imamətlə sevinib, onunla nicat tapıb

Onun imamətdə
İstəyi bəlli,
Nəvələr qisməti
ən şirin paydı.
İmam sevgisinə
Birini Əli,
Allah eşqinəsə,
Mikayıl qoydu.
Bu sevgi
İslamda ucalığımdır.
Yetimin son ümid,
Sığınacağı.
Behişt bağçasında
Üz ağlığıdır.
Böyük ziyarətdir
Seyid ocağı,
Hacıxanım deməyə
Haqqımız vardır.
Yetim sevinəndə,
Kəbə sevinir.
Kimsəsiz evinə getdin
Savabdır.
Hər gün baş çəkir o,
Allah evinə.

**Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:**

*"Allah-taala
övladlarınız
arasında, hətta
onları öpərkən
belə ədalətə
riayət etməyinizi
sevir."*

Xalqımda ad-sanlı
Qadınlar olub
Həcərin, Tomrisin
həyatı bəlli.
Heç vaxt unudulmur
Tarixdir qalıb.
Hər kəs tarixini
Yazacaq bəlli.
O, on dörd əsrlik
Yol gəlib bizə,
Adları İslamın
Xəritəsində.
Nəsildən-nəsilə
Neçə əsrə
Gedəcək nəvəsi,
Nəticəsində.

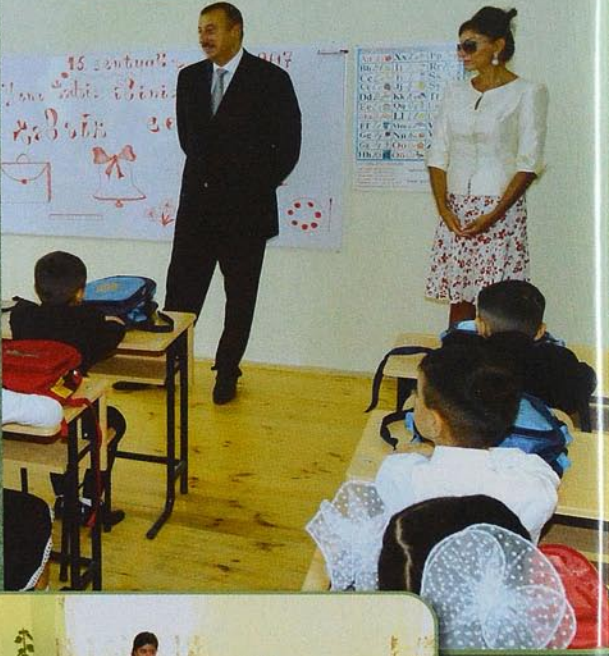
**Həzrət
Məhəmməd
(s) buyurur:**

*"Mömini şad
edən mənə şad
etmiş, mənə
şad edən isə
Allahı şad
etmişdir."*

Hz. Məhəmməd
(s.ə.s) buyurub:

Uca yaradan
qiyamət
günü yeddi
qism kişini öz
ərsinin kölgəsində
saxlayacaq:
– bunlardan
birincisi ədalətli
rəhbər,
diğər biri isə sağ
əlın verdüyini sol
əlına bildirməyən
kişidir

Lahi onu eşqdən yaratdı. Ona sevgi-
sini verdi. Bu sevgi bir zamana, bir
məkana sığmadı. Bütün dünyanı
dolandı. Bu eşq, bu sevgi qarşısında
dünya heyrətdə qaldı. Sözüünün hey-
rətində, duruşunun əzəmətində, Sözüün çətin mə-
qamında, söz muhasirəsində hamı ona üz tutub,
kömək istədi.

Peyğəmbəri-Əkrəmdən (s) Həzrəti Hüseyin haq-
qında: "Mənim bu övladım (Hüseyn (ə) imam, İmam
övladı, imam qardaşı və doqquz imamın atasıdır."

Onlar Alla-
hın bizi
verdiyi
ədalətli rəhbərlər
və nicat
gamisidirlər

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“*C*amaata
verilən
fiəç bir
sədəqə onların
arasında yayılan
elmdən
üstünlü deyildir.”

"Yoxsulluq və zərurət içində boğulan könüllər dumanla dolu bir evə bənzər. Sən onların dərdinin dinləmək surəti ilə o dumanlı evə bir pəncərə aç ki, onun dumanı çəkilsin sən də qəlbin rıq-qətlənib, incəlsin".

İlahi! Dünyaya mərhəmət və rəhmət olaraq sən peyğəmbər Həzrəti Muhəmməd əhli-beytindən olan imamət bağçasının zərif çiçəyi, xanım Fatiməyi-Zəhra, İmam Əli, İmam Hüseyin nurlu imam Zeynalabdin(ə)in budaqlarından olan Mir Məhəmməd, Mir Əlişərəf, Mir Cəlal və oğlu Arif müəllimin, qızı behişt çiçəyi Mehriban xanımın İslam dünyasında imamətdə qazandığı şərəfi, ləyaqəti öz uca məqamınla qoru, Ya Rəbb!

İlahi! Onun nurlu təbəssümüdür yetim könülləri sevindirən. Onun nurlu qəlbidir əlsiz, ayaqsız yolundakı yaşıl işıq. Onun nurlu varlığından kasıbların ruzi, bərəkət evi daim sevinc içindədir. Bu nurlu xanımı qoru bizlər üçün, Ya Rəbb!

Uca Yaradan Kövsəri, behişt-bağçasını Muhəmməd (S.Ə.S) onun əhli-beytinə, qızı xanım Fatiməyi-Zəhra və onun övladlarına, bu övladlardan olanlara hədiyyə etdi.

Bu gözəl məkanda isə əhli-beytdən olan Siz nəslin də öz yeri var. İmam nəvəsi, yetim-yəsir, kimsəsizlər anası

**MEHRİBAN XANIM
ƏLİYEVƏ.**

Əndəbil bayatıları

Əzizim Əndəbil,
Təbriz, Sofyan Əndəbil.
Getdim ziyarət etdim,
Bu yerləri sən də bil.

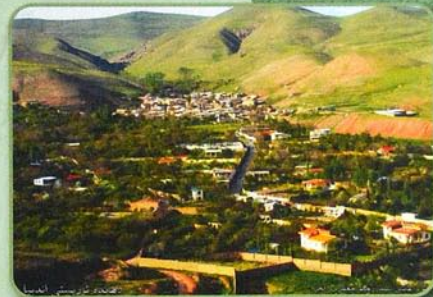
Əzizim Paşam gəldi,
Həyata yaşam gəldi,
Dağ, daş nura boyandı,
Seyid Mir Paşam gəldi.

Əzizim Şərəfimdi,
İslamda şərəfimdi.
Səccad ağa övladı,
Bu Əli-Əşərəfimdi.

Əzizim Fatiməsi,
Zəhranın Fatiməsi
Açıb yetimə süfrə
Gəlir ya Hüseyin səsi.

Əzizim Cəlalıdır
Allah ismi Cəlalıdır.
Özü Əndəbillidir
Ələşərəf Mir Cəlalıdır.

Əzizim Xəlilidir,
Allahın Xəlilidir.
Mir Paşanın nəvəsi,
İsmi də Mir Xəlildir.

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“*A*llah-
taala
ata və
anaya yaxşılıq
edən insanın
ömrlünü uzadar.”

Həzrət
Peyğəmbəri-Əkrəm
(s.ə.s) buyurmuşdur:

“**Ö**z övladları-
mızı üç şeylə
tərbiyə edin:
Peyğəmbərinizə məhəb-
bətə, onun Əhli-bey-
tinə sevgi-istəməyə və
Quran oxumaqla.”

Əzizim Cəlil gəldi,
İmama Cəlil gəldi.
Ruqəyyası sevindi,
Qardaş Mir Cəlil gəldi.

Əzizinəm ağası,
Əkib şöhrət bağçası.
Bunlar imam nurudur,
Bir nur da Mir Ağası.

Əzizim Vəlisidir,
Allahın Vəlisidir.
Quran elmini bilir,
Əli, Mir Vəlisidir.

Əzizim Əbülfəzdir,
Həzrəti Əbülfəzdir.
Nurdan nura nur gəlib,
İsmi də Əbülfəzdir.

Əzizim Arifidir,
Elmimin Arifidir
Mir Cəlal şöhrətindən
Ucalan tərifidir.

Əzizim Hafizi var,
Quranın hafizi var,
İmam İslamda şöhrət,
Onun da Hafizi var.

Əzizim Aqili var,
İmami Baqiri var.

Nəslin şöhrətində
Onun da öz yeri var.

Əzizim Şəhrəbanu,
Nənəmiz Şəhrəbanu.
Fatimədən gələn nur,
O da ki, Mehribanu.

Əzizim Ələddini,
Mir Xəlil Ələddini.
Alnında möhür yeri.
Qanında İslam dini.

Əzizim Nərgizi var,
Yasəmən, Nərgizi var.
İmamdan gələn yoldur.
Öz çıxır, izi var.

Əzizim Ədibəsi,
İslamda əqidəsi.
İmamət xanımları,
İslamın gül nəfəsi.

Əzizim Elmirası,
Nurdur ona qalası.
İmam qızları behişt
Cənnət ətri olası.

Həzrət
Məhəmməd
(s.ə.s) buyurur:

“**A**llah
qarşı-
sında
ən sevimli bəndə
Onun bəndələrinə
daha faydalı olan
kəsdir.”

ONLAR

dünyanın hər
ölkəsində İslamda
yüksək məqam
sahibidirlər

Mir Cəlilin 5 oğlu var, 4 qızı.

1. Ağamehdi - onun böyük oğludur.
Amerikada yaşayır. Dövlət işindədir, doktordur.

2. İkinci oğlu Ağacavaddır - O, da Amerikada yaşayır, memardır-mühəndisdir.

3. Üçüncü oğlu Ağahüseyn İngiltərədə yaşayır. Elektrotexnika sahəsində çalışır.

4. Dördüncü oğlu Ağahadı isə Belçikada yaşayır. Yazıçıdır. Eyni zamanda filmlərə ssenari yazır.

Qızlarının böyüyü Fatimə xanımdır.

İkinci qızı Xədicə xanımdır.

Üçüncü qızı Məryəm xanımdır.

Dördüncünün adı Əfsanə xanımdır.

5. Mirməhəmməd
Ağamehdinin 2 uşağı var.

1). Bir oğlu - Qubad

2). Bir qızı - Nazənin

Ağacavadın bir qızı var adı Təlayədir.

Ağahüseynin bir qızı, bir oğlu var.

1). Oğlu - Əşkan

2). Qızı - Rəvsanə (Rəksanə)

Ağamehdinin iki uşağı var.

1). Oğlu - Əmir

2). Qızı - Aidə

Fatimə xanımın 3 oğlu, 1 qızı var.

1). Məsud

2). Əli

3). Məmmədrza

4). Fərzanə

Xədicə xanımın 4
oğlu, 1 qızı var.

- 1). Mənsur
- 2). Nasir
- 3). Mövsüm
- 4). Əmir
- 5). Qızı - Fatimə xanım.

Məryəm xanımın bir
oğlu var adı Əlidir.

Əfsanənin 2 övladı var.

- 1). Daniyalo
- 2). Əli

Məmmədin iki oğlu var.

- 1). Aslan
- 2). Əmirhüseyn

Mir Xəlilin qızı Səriyyə, oğlu Əli.

- 1). Sarıçla
- 2). Adan
- 3). Vali

Anaları İngiltərəlidir.

Mir Xəlilin oğlu Mir Nurəddinin övladları

Nurəddinin bir oğlu, bir qızı var.

- 1). Oğlu - Mirşahəbəddin
- 2). Qızı - Xəzalə xanım (Vaşinqtonda işləyir, orada ailə həyatı qurub).

Minacat

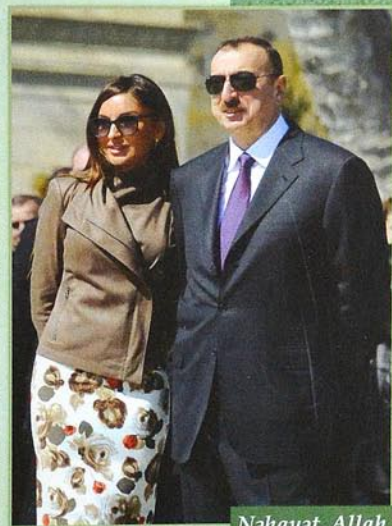
İlahi! İslam dünyasının ağır bir imtahana çəkildiyi vaxtda biz Peyğəmbər üm-

mətinin sığınacaq yeri olan 4-cü imamımızın şərəfli və şöhrətli nəslindən olan Mehriban Arif qızını, onun ailəsini başımızın üzərində, öz nəzarətin altında uzun müddətə bərqərar eylə, Ya Rəbb!

İlahi! Mehriban xanım, ulu nənəsi xanım Fatiməyi - Zəhranın müqəddəs seyidlik yolunu davam etdirərək, əlsiz - ayaqsızlara, yetimlərə, xəstələrə əl tutur, maddi köməklilər edir. Onun üzündəki nuru övladlarımızın yolunda daim çıraq eylə, Ya Rəbb!

İlahi! Şeytanların, şeytan xislətli insanların artıb, çoxaldığı bir vaxtda xanım və ailəsinin övladlarını öz nəzarətin altında saxlamaqla qoru onları, Ya Rəbb!

İlahi! Yaratdıqlarından bu ailəyə üz tutanların ümidini heç bir vaxt boşa çıxmayıb. Seviniblər həmişə. Bu

Nəhayət, Allah onlara həm dünya nemətlərini, həm də ən gözəl axirət nemətini (cənnəti) verdi.

(Ali-İmran, 148)

Ey iman
gətirənlər!
Allaha,
Peyğəmbərə
və özünüzdən
olan əmr
sahiblərinə
itaət edin!

(Ən-Nisə
surəsi 59)

sevincin duaları olaraq, ailəni babaları Peyğəmbər məqamına yüksəlt, Ya Rəbb!

İlahi! Nə qədər İslam dünyası var, imamət var, bizim süfrələrimizi, 4-cü imamımızın nəslindən olan bu seyd ocağı ilə bərəkətli eylə, qiyamətədək onları üzərimizdə rəhbər eylə, Ya Rəbb!

"Gözəllər saf və parlaq ayna aradıqları kimi cömərdlik də fəqir və zəif kimsələri istəyər. Gözəllərin üzü aynada gözəl görünür, yaxşılıq (inam) və ehsanın gözəlliyi də fəqir və möhtaclarla ortaya çıxar" - buyurur.

"Yetimlərə yaxşı baxın, yetimlər cəmiyyətə əməlnətdir. Ata-ana şəfqətindən məhrum olan bu biçarə məsulları qorumaq lazımdır. Hamiləri yoxdur deyə, mallarına əl uzatmaq ən böyük vicdansızlıqdır".

Uca Rəbbimizin Məracda Peyğəmbərimizə verdiyi 12 hökmdən də biri bu qeyd etdiyimiz hökmdür. Peyğəmbərimizə verilən bu hökmü bizim müstəqil dövlətimizdə ölkə başçısı və onun xanımı layiqincə yerinə yetirir.

İlahi! bu qoşa qanadları, bu ümmətin başı üzərindən əskik etmə, onları qoru, Ya Rəbbim!

Amin,
Amin,
Amin!

NƏ YAXŞI KI,
YER ÜZÜNDƏ

Sizlərin

NURLU

TƏBƏSSÜMÜNÜZ
VAR

Mir Cəlal, Mir Xəlil və Mir Cəlil

Mir Cəlal ağa,
görməli
jurnalist və
pedaqoq Nəsir
İmanquliyevlə

Mir Cəlal ağa
böyük oğlu
akademik Arif
Paşayevlə
birlikdə

Mir Cəlal ağa
həyat yoldaşı
Püstəxanım
ana, gəlini
Aida xanım,
oğlu akademik
Arif Paşayev və
Aida xanımın
atası Nəsir
İmanquliyevlə

Mir Cəlal ağanın nəvələri

Mir Cəlal ağa 70 illiyində həyat yoldaşı Püstəxanım ana, övladları, nəvələri və qohumları arasında

Püstəxanım ana bacısı ilə birlikdə
Mir Xəlil ağanın oğlu Cəmaləddinin toy məclisində

Mir Xəlil ağa ikinci həyat yoldaşı Mədinə xanım
və övladlarıyla birlikdə

Mir Xəlil ağa birinci həyat
yoldaşı Aliyə xanımla

Yuxarıda sağdan birinci Mir Xəlil ağanın oğlu
Nurəddin, ikinci Mir Cəlil ağa və onun ailə üzvləri

Mir Xəlil
ağa

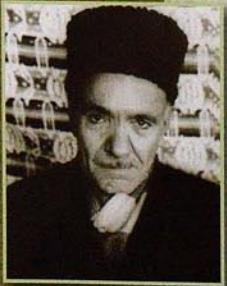
Mir Xəlil ağanın
birinci həyat
yoldaşı
Aliyə xanımla

Mir Xəlil ağanın ikinci həyat
yoldaşı Mədinə ana qızı
Simuzər xanım ilə birlikdə

Mir Xəlil ağanın qızı Simuzər xanım ailə üzvləri arasında

Mir Xəlil ağa ömrünün
ahıl çağında

Mir Xəlil ağanın oğlu
Ələddin ağa

Ələddin ağa
nəvələri ilə
birlikdə

CƏNUBİ AZƏRBAYCAN

Mir Cəlal ağanın qızları Elmira və Ədibə xanım,
əmisə oğlu Ələddin və əmisə qızı Simuzərle birlikdə

Ələddin ağa bacısı Səriyyə xanım və
kürəkəni Cəmşidlə

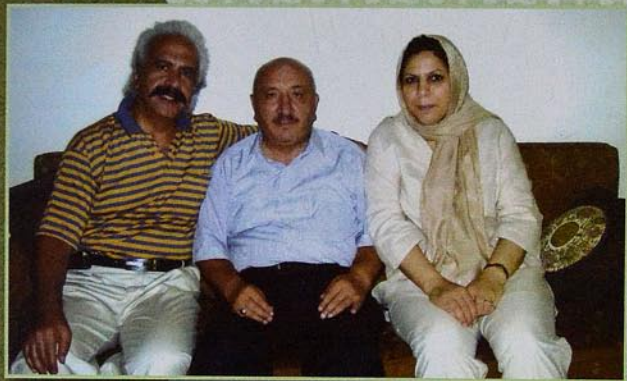
Cəmaləddin ailə üzvləri arasında

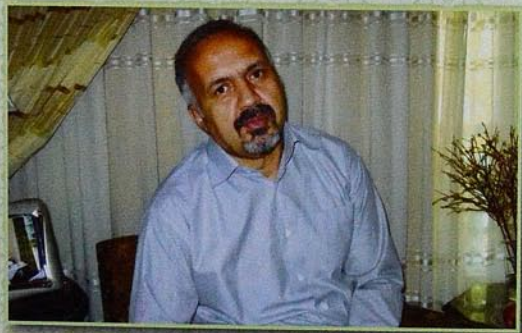
Mir Xəlil ağanın oğlu
Namizəddin

Mir Xəlil ağanın qızı Səriyyə xanım və onun
həyat yoldaşı Cəmşid Şimali Azərbaycandan
olan şair-yunalist Dəyanət Səlimxanlı və
Mir Rəsulla birlikdə

Ələddin ağa əmisi qızı Məryəm və onun
həyat yoldaşı Əmirlə birlikdə

Mir Cəlil ağanın oğlu Mir Məhəmməd

Ələddin ağa
bibisi nəvələri
Mir Hüseyn və
Mir Əsrəflə
birlikdə

Ələddin ağa bacısı Səriyyə xanım və qardaşı
oğlu Mir Şahabla birlikdə

Mir Cəlil ağanın qızı Əfsanə xanım, əmisi
oğlu Ələddin ağa, qonaqları və övladları
arasında

Mir Xəlil ağanın
oğlu Mir Nurəddin

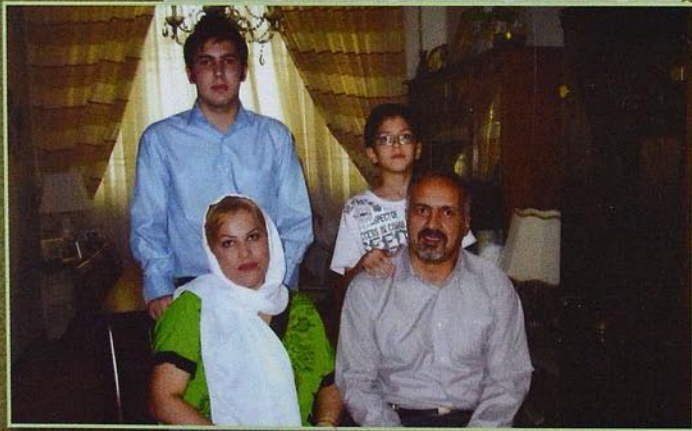
Ələddin ağa qohumu Seyidağa və yoldaşı
ilə birlikdə

Ələddin ağa yeznələri Cəmşid, Əmir və əmisi
oğlu Məhəmmədlə

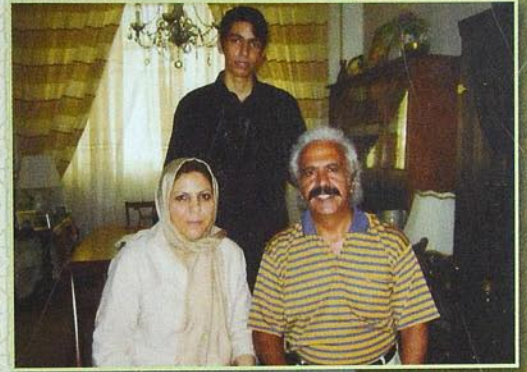

Ələddin ağa bibisi nəvəsi Mir Maqsudla

Mir Cəlil ağanın oğlu Məhəmməd ailə üzvləri ilə birlikdə

Mir Cəlil
ağanın qızı
Məryəm xanım
həyat yoldaşı
Əmir və oğlu ilə
birlikdə

Nəslin bir toy məclisindən

Ələddin ağa ata yurdunun
sakinləri arasında

Ələddin ağa atası Mir Xəlilin silahdaşı Nəcəf
Vidadi, dostları şair-jurnalist Dəyanət
Səlimxanlı və Mir Rəsulla birlikdə

Mir Xəlil ağanın
qız nəvələri

Ələddin ağa Qum şəhərində yaşayan
Rza Şükərbəylinin övladları və dostu şair-jurnalist
Dəyanət Səlimxanlı ilə birlikdə

Mir Xəlil ağanın oğlu Ələddin dostu Dəyanət Səlimxanlı ilə birlikdə Ulu Şəhriyarın qəbrini ziyarət edərkən

ŞƏCƏRƏLƏR

(NƏSLİN SOYAĞACI)

İLƏHİ EŞQDƏN YARANAN NURLU SİMLƏR

Camal ABDİNOV

Abdinov Camal İdris oğlu 13 yanvar 1962-ci ildə Masallı rayonunun Bədəlan kəndində doğulub. 1991-ci ildə Bakı Dövlət Universitetini bitirib. "İnsan Hüquqları" qəzetinin baş redaktorudur.

Çox hörmətli Arif müəllim, Azərbaycan Elminin yolları sizin nurlu simanızdan işıq, zəngin və dərin düşüncə təfəkkürünüzdən böyük elmi uğurlar və nailiyyətlər qazanıb. Azərbaycan elminin sizinlə fəxr etməyə haqqı var. Sizə həm də qiymətli, şərəfli Ata və Babasınız. Allah nurunuzu elmimizdən və xalqımızdan əskik etməsin.

Amin!!!

Müstəqil dövlətimiz başdan-başa güllüstana, cənnətə dönüb. Böyükdən kiçiyə, cəvandan-qocaya ağsaqqallarımızın, ağbırçıklarımızın dilində bu sözlər artıq atalar sözü kimi səslənir. Bu uğurlar istər iqtisadi, istərsə də siyasi sahədə yüksək zirvələr fəth edib. Dünyanın Azərbaycanımıza olan diqqətini, marağını artırıb. Azərbaycanda tikilən yeni binalar, salınan yaşillıqlar, körpülər, rahat yolar insanların firavan həyatı, bütün bunların arxasında bu imzalar, bu adlar dayanır.

Azərbaycanımızın müstəqil dövlətimizin prezidenti, Ulu Öndərimizin siyasi kursunun layiqli davamçısı, gənc müdrik siyasi xadim İlham Əliyev və onun xanımı Mehriban Arif qızı Əliyeva. Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti, YUNESCO və İSESCO-nun sihirli qanunlu səfiri, Millət vəkili Mehriban xanım Əliyeva, Dövlətimizin başçısı ilə birlikdə istər ölkəmizin daxilində, istərsə də dünya miqyasında birgə uğurlu addımlarını ataraq böyük zirvələr fəth ediblər. Mehriban xanım xarici ölkələrə səfərləri zamanı ölkəmizin xarici siyasətini təbliğ etməklə yanaşı, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar, Azərbaycan diasporası, eləcə də digər Azərbaycan cəmiyyətləri ilə də görüşlər keçirir, onlara böyük qayğılar göstərir.

Mehriban xanım təkcə Azərbaycanda deyil dünyada Dünya uşaqlarının da xeyirxah himayədarı adını qazanıb. Bu gün Azərbaycanın hər bir guşasında, ən ucqar bir dağ kəndində belə ona böyük sevgi var. Bu xeyirxahlıq ona bu nəslin genindən babası, müqəddəs səyidlər nəslindən olan böyük Mircəlal ağadan, ağsaqqalımız, akademik Arif Paşayevdən, gözəl ana, axirat dünyasının, bəhiştin mələyi Yusif bəyin nəvəsi böyük şərqşünas alim Aida xanım Nəsir qızı İmanquliyevədən gəlib.

Atası akademik Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev Azərbaycan elminə böyük töhfələr verməklə bərabər Azərbaycanımız üçün, onu aviasiyası üçün milli kadrlar yetişdirir. Əmisi böyük diplomat və alim Hafiz Paşayev dünya miqyasında söz sahibidir. Bacısı Nərgiz xanım Paşayeva M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı Filialının rektoru olmaqla, xalqımız üçün yüksək elmi, istedadlı kadrlar hazırlayır.

Mehriban xanımın qızı Leyla xanım Əliyeva Heydər Əliyev Fondunun Moskva təmsilçisi olaraq Rusiyada yaşayan azərbaycanlı ailələrə kömək etməklə bərabər, eyni zamanda bu ölkənin bir çox yerlərində yaşayan müxtəlif millətlərin nümayəndələrinə də öz xeyirxah əlini uzadır.

Mehriban xanım müqəddəs nəslin şərəfli yolunu uca tutmaqla, Allah məqamında ən yüksək məqamı fəth edib. Elə ona görə də hamı deyir ki, ölkənin birinci xanımı imkansızların, yetim-yesirlərin, əl-siz-ayaqsızların, məzlumların sığınacaq yeridir. Böyük yaradan da biza bu bəndələri qorumağı əmanət edib. Siz hər ikitiz həyat yoldaşınız dövlətimizin başçısı cənab İlhami Əliyevlə birlikdə belə xeyirxahlıqlarla yaşayırınsınız, Allah da Sizi qoruyur, qoruyacaq. Biz nəsil və gələcək üçün.

Allah sizləri bizim üçün, millətimiz üçün qorusun.

Sizə böyük hörmətlə:

Camal Abdinov,

"Qızıl Qələm" mükafatı laureatı

TƏŞƏKKÜR EDİRİK!

Şükürov Tofiq Hətəm oğlu 1958-ci ildə Kürdəmir rayonunun Cəyli kəndində anadan olub.

Süfrəsi halal çörəkli, Adəm övladının, qəlbə Allah eşqi, Peyğəmbər sevgili, Hətəm kişinin ocağında dünyaya göz açıb. Dünyaya göz açıb və atasının böyük xeyirxahlıqlarını görüb. Allah evini – Kəbəni ziyarəti ilk dəfə yetim-yesirə, əlsiz-ayaqsızlara, xəstələrə, imkansızlara qayğı göstərməklə burda – Kürdəmirdə, Cəyli kəndində qazanıb. Sonra Bakıya üz tutub. Bu şəhərdə də nə qədər yetim, şikəst, imkansızları sevindirib. Uca yarıdan onu öz evinə Kəbəyə ziyarətə vaxtın məqamında çağırıb. Allah evini ziyarət edəndən sonra, xeyirxahlıqlarını daha da artırıb. Müqəddəs ziyarətin imtahanı və sınaqlarını böyükdür.

OĞLUNA DEDİKLƏRİ:

Ata: Mən Allah qarşısında nə qədər savab qazanmışam bilmirəm, anma onu bilirəm ki, uca Allaha qovuşacaq bu yol şərəfli və qiymətlidir. Atamdan mənə gələn bu müqəddəs xeyirxahlıq yolunu mənədən sonra sən davam etdirməlisən:

Şükürov Rafiq Tofiq oğlu. 1992-ci ildə Kürdəmir rayonunun Cəyli kəndində anadan olub. Azərbaycan Dövlət İqtisadiyyat Universitetinin 3-cü kurs tələbəsidir.

Oğul: Mən atamın Allah qarşısında etdiyi xeyirxah əməlləri davam etdirəcəyəm. Bu yol bizim nəslin İslam dünyasında ən şərəfli yoludur. Allah məqamına yüksəlmək, behiştə - cənnətə qazanmaq üçün bundan başqa yol tanımırəm. Uca Allah bu yolda hamımıza yar olsun Amin!

Ata: Mən bütün dünyada tanınan və Azərbaycanımızda şöhrət gətirən, nəsil şəcərəsi Peyğəmbərimizin əhli-beytindən, onun nəvəsi İmam Hüseyin oğlu Bimari - Zeynalabdinin budağından olan Mir Əlişərəf, Mir Məhəmməd, Mir Cəlal, Mir Cəlil, Mir Xəlil və onun övladlarının həyatından bəhs edən "İlahi nur" kitabının çapına maddi yardım etməyi özümə şərəf bilirəm".

"İlahi nur" kitabının yaradıcı heyəti Hacı Tofiq Şükürov və onun ailə üzvlərinə göstərdiyi xeyirxahlığına görə öz təşəkkürünü bildirir. İşin xeyirli və uğurlu olsun, hacı. Allah bu yolda daim yardımçınız olsun, Amin!

Müəllif
Dəyanət
Səlimxanlı

Səlimxanlı Dəyanət Fətulla oğlu, 1960-cı ildə Yardımlı rayonun Çanaxbulaq kəndində müəllim ailəsində doğulub. Ulu babası Səlimxan kişi (Cənubi Azərbaycanın Draqalda mahalının Qarabağlı kəndindən təxminən III əsr bundan əvvəl) Şimali Azərbaycana hal-hazırda nəslin yaşadığı Yardımlı rayonunun Çanaxbulaq kəndinə gəlib. Bu kəndin bünövrəsini (əvvəlcə yurd yeri meşəlik olub) Səlimxan kişi və qardaşları Turabxan, İbrahimxan abad ediblər.

Dəyanət Səlimxanlı 1984-1989-cu illərdə ADU-nun (hazırkı BDU-nun) jurnalistika fakültəsini bitirib. Uzun illər Azərbaycan televiziyası və ayrı-ayrı mətbuat orqanlarında fəaliyyət göstərmiş. 1987-ci ildə Azərbaycan Gəncləri qəzetində görkəmli tənqidçi - ədəbiyyatşünas alim, əməkdar elm xadimi, professor Qulu Xəlilli öz tələbəsinə "Dəyanət" adlı uğurlu yol yazmaqda ona ədəbi ələmə yaradıcılıq zəmanəti verib. 1992-ci ildə Gənclik nəşriyyatında Dəyanət Səlimxanlının "Anam dua oxuması" adlı ilk şeirlər kitabı çap edilib. Ustadı xalq şairi mərhum Məmməd Araz ona ön söz yazaraq ədəbi yaradıcılığında böyük uğurlar arzulayıb. Bu xeyir-duadan sonra o, ədəbi ələmdə az-çox uğurlar qazanıb. 1994-cü ildə Məmməd Araz mükafatına layiq görülüb. Şeirlərinə mahnılar bəstələnib. "Qayıt ata, qayıt gəl" şeirlərinə bəstəkar Ələsgər Abbasovun yazdığı mahnı, 1990-cı ildə "Bakı 90" musiqi festivalında III yerə, 1991-ci ildə Orta Asiyada keçirilən ümumi Şərqi xalqlarının musiqi festivalında müğənni Nurlan Əzizbəylinin ifasında I yeri qazanaraq "Komsomolskaya Pravda" qəzetinin mükafatını alıb.

2003-cü ildə gənc lider Azərbaycanı dünyanın siyasət meydanında layiqincə təmsil edən, Müstəqil Azərbaycanın qurucusu və memarı ulu öndərimiz və milli liderimiz Heydər Əliyevin dizinin yanında böyüyən, o məkətdən öyrənən, şəriksiz siyasi lider "Diplomatiyadan Siyasi Olimpə qədər yol, bu yol ilham Əliyevin yoludur" adlı təbliğati xarakterli kitabı işıq üzü görüb.

Etibar və Hidayət adlı övladları var.

- 1) "Qurani-Kərim"
- 2) Z.M. Bünyadov, V.M. Məmmədəliyev. "Qurani-Kərim" in tərcüməsi.
- 3) Ə.Əhmədov. "Allahın hücrətləri"
- 4) H.Əməvəzadə. "Məcmui zəndeqani çəhardəh məsum"
- 5) Ustad Adil Ədib. "Pişevani ma"
- 6) Şəhid Mürtəza Mütəhhəri. "Həməseye-Hüseyni"
- 7) Ayətullah əl-üzma Nasir Məkarim Şirazi.
- 8) Əllausə Təbatəbai. "Əl-mizan" (təfsir)
- 9) M. Hüseyn: "Hüccətil-balığa"
- 10) Azərbaycan ensiklopediyası
- 11) Doktor Seyyid Cəfər Şəhidi. "İman Hüseyn (ə) Qiyamı"
- 12) Ayətullah Nasir Məkarim Şirazi "İmamət haqqın dili ilə". Şəhid Mürtəza Mütəhhəri "İmam Hüseyn qəhrəmanlığı".
- 13) Doktor Seyid Cəfər Şəhidi "İmam Hüseyn qiyamı".
- 14) Ayətullah Seyid Məhəmmədaqi Müdərrisi. "İmam Zeynalabdinin həyatı".
- 15) Prof. Dr. Ömer Çelik – Dr. Mustafa Öztürk. Dr.Murat Qaya. "Ən gözəl insan".
- 16) Mövlana Dərgahından əsintilər.
- 17) Qadınlıq aləminin sultanı "Həzrəti Xədicə".
- 18) Elm və qəhrəmanlıq timsalı "Həzrəti Əli".
- 19) Hacı M.Cemal Ötük. "Fatiməyi – Zəhra".
- 20) Mustafa Eriş. "Xanım Səhabələr".
- 21) Şeyx Məkarim Şirazi "Fatimə dünyanın ən üstün qadını"
- 22) Həsən Səffar. "Əzəmətli qadın".
- 23) Seyid Əbdül – Münim Həsən. "Fatimə Nuru ilə".
- 24) Seyid Məhəmmədkazım Qəzvini "Həzrət Zeynəbi Kubranın həyatı".
- 25) Osman Nuri Topbaş. "Səadət damlaları". "Məhəbbətdəki siri".

Mündəricat

Mir Əlişərəfin oğlu Mir Cəlala vəsiyyətidən bir neçə nurlu kəlam	10
Nurlu və müqəddəs İmam övladı olan Mir Cəlal haqqında öyrəndiklərimizdən işıqlı kəlam	12
Yuxularımın Təbrizi	13
Seyidlər kəndi Əndəbil	19
İmamət	29

İLAHİ NUR

LİRİK-DRAMATİK POEMA	31
Təbriz-Əndəbil kəndi (1942-ci il)	70
Fatimə ananın Süfrəsi	74
İmam sevgisi	77
Mir Ağa dini savadı ilə Əndəbildə böyük hörmət sahibi olub	81
Mir Xəlil ağanın oğlu Ələddinin dədə-baba yurdu Əndəbili ziyarət edir	87
Həyatın bu üzü	99
Akademik Arif Paşayev	104
Aqil Paşayev	109
Hafiz hikməti (Hafiz Paşayev)	113
Şəhrəbanu müqəddəs nəslin ulu nənəsi	116
İkinci Xədicə anamız	123
Aida İmanquliyeva	127
Elmli Qadın. Nərgiz Paşayeva	132

FATİMƏNİN (S.Ə.) NURUNDAN BİR NUR

Mehriban Əliyeva	135
10 yaşlı Mehribanın Ramazan ayında gördüyü yuxu	144
Əndəbil bayatıları	167
Onlar dünyanın hər ölkəsində İslamda yüksək məqam sahibidirlər	170
Minacat	173
Nə yaxşı ki, yer üzündə Sizlərin nurlu təbəssümünüz var (fotoalbom)	175
Şəcərələr (nəslin soyağacı)	195
İstifadə edilmiş ədəbiyyat	212

EAST-WEST

Çapa İmzalanmışdır 18.04.16
Formatı 70x100 1/16. Fiziki çap vərəqi 13.5
Ofset çap üsulu. Sifariş 005. Tiraj 500

«Şərqi-Qərqi» mətbəəsində çap olunmuşdur.
AZ1123, Bakı, Aşıq Ələsgər küçəsi, 17.
Tel.: (+99412) 370 68 03, 374 83 43
Faks: (+99412) 370 68 03, 370 18 49
www.eastwest.az

1638991

Arz 2016
509

DƏYANƏT SƏLİMXANLI

İLƏHİ NUR

Allah istədiyi şəxsə hikmət (elm, mərifət, müdriklik) bəxş edər. Kimə hikmət bəxş edilmişsə, ona çoxlu xeyir (əbədi səadət) verilmişdir. Bunu ancaq ağıl sahibləri düşünüb dərk edirlər.

(Əl-Bəqərə-269)